AHMET BÜKE

KUMRUNUN GÖRDÜĞÜ

ÖYKÜ

CAN

Ahmet Büke

KUMRUNUN GÖRDÜĞÜ

Can Yayınları: 1889

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2010
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Kapak resmi: © iStockphoto.com / Eliza Snow

1. basım: Haziran 2010
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design
Kapak baskı: Azra Matbaası
İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1178-7

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 – 252 59 88 – 252 59 89 Fax: 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

Ahmet Büke
KUMRUNUN GÖRDÜĞÜ

ÖYKÜ

CAN YAYINLARI

Ahmet Büke, 1970'te Manisa'nın Gördes ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gördes'te, liseyi İzmir Atatürk Lisesi'nde bitirdi. Bir süre ODTÜ Jeoloji Mühendisliği'nde okudu. 1997 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. Öyküleri; *E Edebiyat*, *Adam Öykü*, *Ünlem*, *Patika*, *İmge Öyküler*, *Özgür Edebiyat*, *Eşik Cini*, *Notos Öykü*, *Yeni Yazı*, *Ğ*, *Sus*, *Har* gibi edebiyat dergilerinde yayımlandı. 2002'de *İzmir Postası'nın Adamları*'nı, 2004'te *Çiğdem Külahı*'nı, 2006'da *Alnı Mavide*'yi yayımladı.

Uyanıyorum küstah sözcüklerle:
Ey, iki adımlık yerküre
senin bütün arka bahçelerini
gördüm ben!

Nilgün Marmara

Dicle Koğacıoğlu'nun anısına

İÇİNDEKİLER

TUZDAN KÖPRÜ

Sarı Rüya Defteri 15
Şimdi Ölmüyorum 29
Mahur Beste 37
Vesikalıklar 45
İki Gün Sonrası 54
"Herkes Her Şeyleşiyordu..." 58
Kötülerin Karası 67
Belki 71
Kafesteyiz 73
Günah Topu 77
"Ruhi Bey, Biz Hepimiz Nasılız?" 80
Melek Annem 86
Mahallenin Bazı Ölüleri 90
"Zeki Kıraç, Akhisar Oteli" 94
Vazgeçmem 98
Hiç 101
Bitti: Arka Bahçede Kumru 104

SESLER

1. "Hatırlamak" 109
2. Kusmak –Unutmak– 152
3. Bilmek –Gerçek– 176

TUZDAN KÖPRÜ

"Yalnız hüznü vardır kalbi olanın."

İlhami Çiçek

SARI RÜYA DEFTERİ

I

Mahallenin girişindeki ihtiyar palmiyenin taşakları çıktı!

Ben inanmadım tabii. Ama Ayazağa Teyze ısrarla kapımı çaldı. Açmayınca pencereyi taşladı. Sonunda bisikletimin ön tekerleğini tığıyla delik deşik etmesine dayanamadım. Perdeyi çektim.

"Yemin ederim; nah şu kadar tüylü, esmer taşakları var."

Mucit Dede yolun altındaki kapısından çıktı.

"Hanım, hanım! Ayıptır. Bari husye deyiniz."

"Ay sana da husyene de şimdi. Kafam kadar, diyorum. Patlasa mahalle pekmeze batar."

Mucit Dede duramadı daha fazla. Evine geri çekildi.

Konu komşu birikti. Hep beraber sokağın başına doğru yürüyüp kayboldular.

Ne olacak bu insanların hali? Yoksulluktan delirdiler toptan. Yalınayak çocuk sürüsü seğirtti arkalarından.

"Taşaklı palmiyee, sadece bizdeee!"

Mucit Dede'nin uzun, kirli siyah mutfak bacası dumanlar içinde havalandı.

Fakir bir füze daha mahalleden ayrılıp ay yörüngesine doğru koptu gitti.

* * *

Misafirliğe kötü zar –teyze– geldi: 3-1

Ağlamayı bilmiyordum yazmadan önce. Kâğıt kalem alalı maaile sulu göz olduk. Kalemi dilimin ucunda ıslıyorum, nenem başlıyor dizlerini dövmeye. Çiçekli donluğu var onun. İki yirmi pazenden olma. Kocakarı işi. Koyu zeminde küçük beyaz papatyalar açmış.

"Evladım benim," diyor. "A"yı uzatmadan kısa geçiveriyor. Nenem macir ya benim. Eskiden çocuklar eğlenirdi benimle.

"Macir, götü cırcır."

Ağlıyoruz dedim ya; dedem, babam, kedimiz Yusufçuk, annemin patikleri alıyor sırayı. Annemin patikleri kaldı yadigâr. Annemi alıp götürdüler. Sıcak suyla yıkamışlar. Ben görmedim. Nenem anlattıydı. Çiçekli donunu çekiştire çekiştire ağladıydı.

Bu akşam da kötü zar geldi: 3-1 teyze.

O üç anlatacak, ben bir yazacağım.

Hep bir ağlayacağız.

* * *

t
a
n
a
b
a
tanaba
entububa entububa
arabina varabina
paluha
inşai

* * *

Dünya Kedi Kongresi bizim arka bahçede yapılacakmış. Yok artık, daha neler! Çift Kuyruk, bizim Yusufçuk'un yâreni, gelip anlattı hazırlıkları. Bana düşen kaşarlı köfteymiş.

"Hay hay," dedim. "Görev bilirim."

"Estağfurullah abicim. Görev ne demek. Mahcup bir rica bizimkisi."

Esaslı çocuk bu Çift Kuyruk.

Geçen gün müezzine özendi ama. Kafa kıyak. Bıyıklarında beyaz toz falan. İstimi üzerinde senin anlayacağın. İlla çıkıp cumayı okuyacak. Herkes önüne durdu. Müsaade etmediler oğlana. Üzülmesin diye bize getirdim. Nenemle karşılıklı sala okudular. Hepimizin gözleri yaşardı. Annemin patikleri dahil. O ne methiyedir geçen ömre ve biten zamana.

Çift Kuyruk'u hiç kırmam ben. Dedim ya, iyi çocuk. Az biraz pireli. Ama o kadar da olsun.

"Kongreniz başarılı olur inşallah. Allah tamamına erdirsin," dedim.

"Amin," dedi.

Kapanışta Yasin okuyacakmış.

Nenem duysa ağlar histen. Söylemedim ama ona. Taşikardi. Korkuyoruz pat diye kalacak.

* * *

Fırlama bir meyhane buldum. Yavuz Abi'nin yeri. Güya beni tanırmış. Liseye giderken okulu kırıp gelirmişim. Nasıl da yalan artık! Sinirlenip çıktım. Kalyon birahanesine girdim. Aman ne kötü karşıladılar beni. Bira, çerez; para peşin dediler. Erkekliğe bok sürmedim, çıkmak da olmaz. Garson çam yarması. Gözüm yemedi. Maçam sıkmadı. İki dikişte bitirdim kulpluyu. Koşup Yavuz Abi'ye girdim.

"Oğlum," dedi.

"Paran yoksa siktir et. Bizden olsun bugün de."

Utandım önce. Sonra kazımadım.

"Sübye, rakı, sardalye, on midye dolma açıver."

Yahu bunları ezbere söyledim sanki! Aklımın içinde kilitli bir odada duruyorlardı da aniden anahtarı buldum, hepsini açık havaya, öyle serinliğe, buluttan ve nemden uzağa bırakmış gibi oldum. Halbuki uzay gemisi kadar yalnızdım bu dünyada.

"En fenası, rakı ısmarlayacak birinin bile olmaması."

Nah alnında gümüş renkli mermileri sırtlanmış kadın dövmesi taşıyan Yavuz Abi söyledi bunu.

Karısını yirmi beş kuruşa satmış. Hilal İstasyonu'nda. Arkadaşları bunu zorla çökertmişler akasyanın dibine. Kör karıyı çağırıp cebren dövme kakmışlar alnına. Yirmi beş kuruş dövmesi.

Sonra Yavuz Abi hem karısını hem de sattığı adamı vurmuş.

Yalan da olsa dinleniyor meyhanede.

"Seni tanıyorum ben. Ama sen kendini biliyor musun acaba?" dedi.

Hakikaten biliyor muyum?

Uzaydan koptum geldim. Zımpara gibi havadan geçerken alev aldım kesin. En çok da ayaklarım yanıyor. Çıra kokusu.

Kim fırlattı lan, beni?

Mucit Dede'yi bulmalı. Olmadı yine okurum önceki sayfaları.

Kimim lan, ben?

Alnımdan başlayan dudak gölgeme kadar uzayan bu yara izi de ne?

Yavuz Abi, "Bu ne oğlum ya?" dedi.

Yokmuş eskiden bu faça.

* * *

Ben öylesine yürüyorum ya, tıngır mıngır. Garaj

gibi bir yere varmışım. Kollarım yorulmuş. Sallıyorum ya, yürürken asker gibi. İnsanın ayakları sızlar halbuki. Benim tersi oluyor.

Rap rap rap. Tanrımıza hamdolsun...

Hamd ile şükür arasında ne fark var? Uzun Kuyruk'a sorayım bunu. Yoksa Çift Kuyruk muydu? Ah benim bu dağınıklığım. Aklım da cebim gibi. Çakı, kâğıt mendil, jeton, kuru erik, darbımesel, Daday'a bir bilet. Ne ararsan var. Kafamın içi de böyle.

Garaj diyordum.

En güzel arabalar Kasaba'ya gidiyor. Masmavi kuşaklar içinde ve lastikleri siyah yağmur bulutları gibi.

Yorgunum, deyiverdim kendi kendime. Oysa yorgunluk aniden gelmez. Bunu herkes bilir. Damlayarak birikir o. Tıpkı musluktan maşrapaya sakince düşenler gibi. Tıp tıp. Önce duyulmaz, biraz birikti mi evin içinde trampet çalar. İnsan yorgunum, demeden önce ıhlamaya başlar. Sonra anlar başına geleceği.

Ama bende yok öyle insana yakışır taraflar.

Kalabalığın arasından sıyrılıp kaldırıma oturuverdim.

Yorgunsan otursun. Ama eşek gibi atmazsın kendini. Efendice, usul usul. Elini dizine koyup, oy anam, dersin.

"Sen ne yapıyorsun burada?"

"Kim?"

"Kime diyorum?"

"Oturdum işte."

"Olmaz öyle."

"Nedenmiş?"

"Bu kaldırım benim. Sen öteye şu mısırcının yanına git. Hadi!"

"Tapuladın galiba. Sen yaylansan oraya."

"Olmaz."

"Neden?"

"Mısırcı, Denizli horozu gibi yellenir."

"Tövbe yarabbi," deyip kalktım. İki çocuk yere tükürüp birbirlerini ittiler önümde. Yazıhanelerin birinden çıkan adam höykürdü. Çocuklar ürkek serçeye döndü. Ayakları yerden kesildi.

Ben gidene kadar mısırcı arabasını iki tekerleğin üzerinde kaldırıp gitti. Ondan kalan boşluğa oturdum. Havayı kokladım. Yok, osuruk falan kokmuyor.

Bu yine geldi yanıma. Boş, kurşuni tepsisini dizlerine dayadı.

"Burası da mı senin, yoksa?"

"Yok, serbest."

"O zaman şimdi de sen siktir git, bakalım."

Küser gibi oldu. Karşı kaldırıma geçip oturdu.

Dayanamadım. Yanına vardım.

"Alınmadın ya?"

"Yok."

"Ne satarsın sen?"

"Nane şekeri. Yolculara."

"Şu otobüslerin içine girip satanlardan mı?"

"Hı, bildin."

Ön dişleri yok bu oğlanın. Ayağına geçirdiği sandaletler kir içinde. Pis ayakları da.

"Hiç kalmadı mı nane şekeri?"

"Yok, dün bitti."

"E, bugün boş mu gezdin?"

"Hı, bildin."

Dün kazandığını yemiş oğlan. Bakkal da veresiye vermemiş. Bugün tepsiyi dümbelek yapıp çalası varmış.

Ben söyledim, o vurdu kıçına kıçına kalaylının. Yolcular dönüp baktı. Kadının birisi ayıpladı bizi. Yaşlı amca göbek attı karşımızda.

Yoruldu galiba. Durunca sordum:

"Nereye şimdi?"

"Eve. Sen?"

"Bilmiyorum."

"Evin nerede?"

"Şimdi çıkaramadım. Biraz düşününce bulurum belki."

Hiç yadırgamadı beni. Diğerleri gibi yüzüme boş boş bakmadı.

Kalktım. Yürüdüm. İnsan yolda da bulur evini.

* * *

Annemin mektubunu buldum el yazımla yazılmış. Polisten kaçarken defterin arasından düştü. Kalbim çıkacaktı yine de döndüm aldım. Üstelik fark ettim de hızlı koşuyormuşum.

Üniforma görünce neden hemen arkamı dönüp topukluyorum acaba?

Çok da güzel döktürmüşüm. İnci mübarek el yazım.

Oğlum,

Sırt çantanı yüklenip gidişini hatırlıyorum. Sokağın sonuna varana kadar her adımında içim yeniden alevlenip söndü. Acaba geri döner misin diye umut ettim.

Bana kızma ve arka sayfayı oku ne olursun.

Annen.

Sayfanın arkasını yırtıp atmışım.

Ben. Ayakları yanan uzay gemisi. Polis kovalar. Annemin sayfası uçup durur gözlerimin önünde. Siyah çizikler içinde.

* * *

Büyük misafir odası buldum kendime. İki yüz adıma bilmem kaç adım. Enini kolay ölçtüm. Boyuna gelince sıkıldım. Taşlardan da sakındım ayağımı. Çakıl çukur dolu ortalık. Ama temiz ve boş. Benim sayılır.

Kapıda kocaman "Defin Hizmetine Kapalıdır. Dualarınızı Eksik Etmeyin" yazmışlar. Bir nevi kimsenin olmadığı misafir odası. Öyleyse herkesindir, dedim ve ceketi attım en güneş alır, rüzgâr almaz köşesine. Boşluk dolu ağırlıklar geldi kondu yüreciğime. Halsizim. Halden anlarım ama. Sessizliğin kıymetini biliyorum burada. Geceleyin düdüklü bir şapka geçiyor dışarıdan –duvarın üzerinden şapka kısmı görünüyor sadece– onu biliyor ve sayıyorum. Ne kadar sessiz olursam o kadar benim olur bu misafir odası. Ya da herkesin. Uzun geceler boyu, bu çıtçıkmazlığı bahane ederek aslında, süreklilik konusunda düşünüyorum. Misal şu karınca. Sırtında, aslında ağzında demeliyim, taşıdığı çiğdem kabuğunu sayamadığım diğerleri gibi aynı yoldan yuvasına taşıyor.

Daha yavaş ve tane tane anlatayım:

Çiğdem kabuğu----------yuvaya taşınacak.

Çiğdem kabuğu----------her defasında tek bir karınca tarafından yuvaya taşınacak.

Çiğdem kabuğu----------her karınca aynı yolu izleyecek.

Çiğdem kabuğu---------- bulunduğu yer---ana patikaya giriş---yol üzerindeki mermer kırığının üzerinden geçiş---ana patikanın devamına katılış---yuva ağzına varış.

Şimdi bütün bu süreklilik diyelim ki bir noktada kesiliversin. Mesela karınca mermer parçasına dokunur dokunmaz kendini yuvaya daha yakın mesafede ama yine asıl patikanın üzerinde buluversin. Peki, bu süreksizliği nasıl ifade edeceğiz?

İşte sessiz olan herkesin oturma odasında bunu düşünürken aslında zamanın da süreksiz olduğunu anladım. En büyük kanıtı da ben değil miyim bunun?

Düdük ve şapka saati. Şimdi iyice sarınmalı ve susmalı.

* * *

Şöyle laflar duyuyorum etrafta:

"Sen bildik koşunun dışındasın. O yüzden gülümsüyorsun hepimize."

Ben bunu anlamıyorum. Kimsenin ne dediğini anlamadığım gibi. Kısımlı bir ses bandı tutuyorum elimde. Parlak, keskin kenarlarından, o kadar ki başparmağımı sıyırdım kaç defa, açıyorum manyetizmayı. Boşaltma iştahım o kadar taşıyor ki beni izleyen ne kadar serçe, çöpten torba, insan be insan varsa hepsini rahatlatacağımı düşünüyorum.

Sonra dönüp bakınca deftere hiçbirini anlamadığımı görüyorum.

Peki, bu sesten, görüntüden, kısaca an dediğimiz, çoğunu bitirince unuttuğumuz kayıtları boşuna mı açıyorum ortalık yerde. Büyük meydanda, şimdi erik ve kiraz tezgâhlarının arasında.

Bildik koşu da ne demek kardeşlerim?

Zorla bellenen derim mi var yoksa? Hayır, diyorsunuz. O zaman neden ısrarla anlamaz ama idare eder gibi bakıyorsunuz bana. Daha tehlikeli olsam, misal evlerinize girip siz yokken elektrik sarfiyatınızı artırsam, yataklarınızda debelensem, ilaç kutularınızın içinde öğürsem, böyle sevimli ama beş ayaklı bir köpek yavrusuna içlenir gibi bakamazsınız bana.

Yollarınıza döşediğiniz bütün asfaltlar eriyor, kemikten sıyrılan parçalar gibi dökülüyor. Alttan gelen eski taşları görüyorum ben. Kimisi kırgın, mahcup ama madem verildi bu görev razıyız yeniden ezilmeye diyorlar kestirmeden.

En çok ölümden korktuğunuzu sanıyorsunuz. Yanlış! Ona dokunmanız, onu elleyip anlamanız mümkün olmayacak. Asıl iç titremeniz bundan. Sonra dönüp arkamdan bu lafları etmeyin. Hepsini duyuyorum.

* * *

Hadi hadi, çok dağılmışım. Okudum da şöyle bir gözlerim nemlendi. İnsan anılarını kendi yaratır mı? Öyle aslında herkes için. Ama bende daha farklı. Heyecanlı mı? Değil. Acılı, hüzünlü, yırtık pırtık, kumlu, rüzgârlı? Bilmiyorum o kadar derinini.

Tepede buldum burasını. Sıcak bastırınca kuytudan çıkmam gerekti. Kan ter demeden yürüdüm. Etekleri uçuşan kızlar indi, kediler kaçtı önümden, güneş kaydı gitti. Yılmadım. Sonunda vardım düzlüğe. İki bulut ve ben.

Sedir Baba'nın yeri diyorlarmış. Tiril ferahlık aldı götürdü beni. Başımın üzerinde başka kırlangıç. "Merhaba," dedim. Baş salladılar. Herkesin, hepimizin, bütün insanlığın, hatta niyet eden mahlukatın bile bir sediri varmış bu dünyada. "Dileyen, çeker getirir. Yatarız yan yana. İzleriz ovayı," dediler.

Önce utandım biraz. Ne sedir, ne minder? Ellerime bakıp ağlayasım geldi. Meğer böyle aniden, bilmeden gelen içliler için idareten varmış damda. Onu çıkardılar. Birisi kiliminin altında duran eski minderi açtı benim için.

Kuruldum yanlarına. Rüzgâr, rüzgâr, rüzgâr. Sıcak hava yuvarlanıp gelene kadar yükünü düşürüyor. Bize kalan havai tarafı. Öyle yan yana uzandık. Ne sorgu, ne sual. Sedir Baba, toprağı bol olsun. Kulları mutlu. Topal olan şarkı söyledi. Bitmeden uyumuşum. Açtıydım gözlerimi çakırlı bir karanlık. En şefkatli çarşafı göz göz edip üzerimize örtmüşler. İğne deliklerinden sızan ışık değil de anne sütü mübarek.

II

Ne olduğunu pek anlamadılar aslında. Ne önce ne de daha sonra. İkiçeşmelik'ten aşağıya doğru sallanmış yürüyorlardı. A. ve 970. Yolun iki yanında ikinci

el eşyacılar başlayınca, yani elden düşme sandalye kokuları, süngersi koltuklar, emekli buzdolapları, üzerinden kimlerin oturduğu belirsiz tabureler, kısmen sandıklar, koyuverdiler koşmayı.

Camiye gelince zıpladı A., ardından 970 kondu minareye. Orada el kadarlık çıkıntıda, taş sekide durdular.

Garip şeyler oluyordu aşağıda.

İki önTanrı A.ve 970 bir şeyler sezdiler de anlatamadılar birbirlerine.

Gölge, ne minarenin ne de binaların gölgesi ilerlemiyordu bir türlü. Güneşe baktılar. İkindi vaktinde takılı kalmıştı. Dünyanın en uzun yaz ikindisi.

Havada kaçan resimlerden birini yakaladılar. İçini yarıp dışarıya döktüler:

Dünyanın bütün babaları nasıldır? Hafif göbek salmış, gömleğinin kolları sıvanmış, çocuklarına doğru gülerken öne arkaya sallanan bir can. Baba dediğin güzeldir asma altında. Yaz gelmişse gözünü koruklara diker bakar. Göztaşı atar eliyle, diğer eli değirmide ağzını burnunu tıkar.

Sonra ikindiye berber gittik. Gözleriyle "gel" dedi diye. Aslında küçükken cumaya da giderdik birlikte. Dedem müezzinin yanında kılar. Farzdan önce kameti dudaklarıyla mırıldanır. Dedemin dizleri tutunca kasketinin siperini geriye iter, ona bir sandalye getirirler, öyle kılar. Elleri dizinde. Gözüyle bizi izler. Oğlu, torunu hemen önünde, açık yeşil korkulukların bittiği yerde bağdaş kurmuştur. Benim gözüm tespihlerde, incecik çiviyle ahşap ayaklara tutturulmuş renk renk tespih. Secdeye varınca yarım çeviririm başımı. Dışarıda akasyalar çırpınır.

A dedi ki: "Zaman çakıldı kaldı."

970: "Öncesini hatırlamıyorum. Sonra da olmayacak galiba. Sonsuz şimdi başladı."

Aşağıda oturmuş insanları izleyen genç adama

baktılar. Ayakları alev almış kıvılcımlar içinde çıtırdıyordu.

Başka bir resim yakaladılar:

Duvara kocaman bir daire çizdi. Beş nokta işaretledi. Dokunduğu dört noktaya değen sivri uçları çizdi, sonra onları yıldıza bütünledi. Boş kalan en üsteki noktayı çabucak sıkılı bir yumruğa dönüştürdü. Karanlıkta bekleyen arkadaşı sıçradı. Boya kutusunu yolun ortasında bırakıp koşmaya başladı. Neden sonra elinde tuttuğu fırça aklına geldi, alçak duvarlı evlerin bahçesine doğru fırlattı. Elektrik direğinin altından köşeyi dönerken önünü bembeyaz bir araba kesti.

"Gerisi kabarmış. Güneş yakmış sanki..." (A.)

"Buna ne demeli. Kocaman bir kuyu." (970)

Kimse kimseye dokunmasın. Kitapların ayracı bittiğinde bilek kemiklerimiz çatırdadı. Aç kargalar birbirlerini parçaladı içimizde. Kedi ölüsü koktu etraf. Yine de mırıldanıyorduk hayata doğru. Orada uzakta uzay vardı. Gemileri ve lacivert gülümseyen üniformalarıyla iyi gezegenleri, insanlığın kaybolmamış halini, sıcak göstergelerin kızarttığı gölgelere rağmen alnımızı serinletecek kara delikleri biliyorduk. Kimse duymadan, kimse umursamadan bizi öldüremezlerdi; bunu düşünüyorduk. Kat kat kar yağdı üzerimize. Kor ve sıcak dalgalarla. Kendi duvarlarını kendi adımları, kendi yürüyen ve kükreyen makineleri ile üzerimize yıktılar.

Deriden asfalt kazıdım ben, hatırlamanın üzerine.

O kadar acıdı ki içim zamanı çekip durdurdum bir ikindi vaktinde.

Bütün ölülerimi size oturup anlatamam. Bunun yerine sonsuz şimdiyi bırakıyorum. Yeniden başlayabilmek için buna mecburum.

III

Uyandım. İki peygamberdevesi başucumda. İLAHİ çocuklar! Şaşkın yüzüme bakıyorlar. Üşüme geldi alnıma. Kollarımla sardım. Yukarı mahalleden koşarak inen adam, "Ben Mucit Dede'yim," dedi. Konuştukça gençleşti eli yüzü. Eski bir arkadaşa döndü. Hani çatıdan krem rengi bir toz dökmüşlerdi de eski gazete gibi yüzünün yarısı buruşup yanmıştı. O çocuk işte. Yüzüm üşüdü, ayaklarım tekrar tutuştu ama yine de hatırlayamadım ismini.

"Sana dünyanın en uzun ansiklopedisini bırakıyorum. Sakın şimdi okuma. Dışarıya çıkınca bir ara bakarsın," dedi.

Kâğıdı büküp defterimin en sonuna koydum ama dışarısı zamanın önüne batırılmış kıymık gibi önümde duruyor şimdi. Belki de benden atlayıp geçen, beni köprü gibi kullanan kelimeler bütün halsizliğimi aldığında bu sonsuzluk bitecek ve saatler akmaya başlayacak.

IV

– sosyal ayrıntılar ansiklopedisi

a.

b.

c.

d.

e.

f.

g.

"hayata dönüş": 19 Aralık 2000. Saat 05.00.

i.

k.

l.

m.

n.
o.
p.
r.
s.
t.
u.
v.

wernicke-korsakoff: Denge bozukluğu, göz bozuklukları, kaslarda istemsiz kasılmalar, hafıza kaybı, öğrenme ve belleğe kayıt bozukluğu, el ve ayaklarda uyuşma ve yanmalar, yanan ayak sendromu gibi yakınmalar. İleri derecelerde beyinde hücre ölümüne bağlı olarak kalıcı hafıza kaybı ve kayıt bozuklu, unutkanlık, yürüme bozukluğu, kendi başına hareket edememe ve hatırlayamama. Uzun süreli açlık grevlerinde ileri derecede beslenme yetersizliğine bağlı genel durum bozukluğu.

ŞİMDİ ÖLMÜYORUM

1.

Tavandaki lambanın arkasından çıktı. Adi adımla yürüdü bir süre. Daireler çizdi. Etrafına baktı. Koşturdu biraz. Sonra boynunu uzatıp bekledi. Aynı yarıktan biri daha çıktı. Yan yana geldiler. Yarım kol hizaladılar kendilerini. Ve uygun aydım yürümeye başladılar.

"1, 2, 3, 4... 1, 2, 3, 4"

Tavanı boydan boya kesen çizgiye gelince antenlerini yola paralel indirdiler. Adımları daha sertleşti, dizlerini bükmeden tabanlarını yere çarptılar.

"3, 4...1, 2...1, 2...3, 4"

Tam da o anda ortalık inlemeye başladı.

GÜM, GÜM

Midemdeki sızının zilleri çalmaya başladı. Hemen zırhımı kuşanıp kılıcımı sıyırdım. Burnumdan gırtlağıma doğru süzülen o iğrenç kokuyu hissettim.

2.

Bu mahallede tekir kedilerin hükmü sürüyor. Kimsenin bilmediği zamanlardan beri en toramanları, en kulağı kesik hırçınları tekir oluyor genelde. Kiminin alnından burnuna kadar inen derin sıyrıkları var. Arada uzaktan gelen sarmana da üç renkli dişilerin

bölgelerine girmesine izin veriyorlar. Böylelikle çiftleşme havuzları genişliyor, biraz renkleri kaysa da güçlü yavruları oluyor. Ama her şeye rağmen illa ki başta koca kafalı ve geniş enseli bir tekir oluyor.

Şimdikinin adı Numan.

Numan Çelikbilek. Soyismi olan tek tekir. Dedesinin de adı Numan'dı. Ama onun lakabı vardı. Uzun Kuyrukların Numan derlerdi. Özellikle dişiler onun sırma kürklü ve yaldızlı tozlu kuyruğuna hayrandı. Torun Numan zamanında soyadı kanunu gelince kendine bu ismi aldı. Numan Çelikbilek.

Atıf Bey'in kömürlüğünde ikamet ediyor.

Varlığını sayalım:

– Yırtık minder [Atıf Bey'in kayınvalidesinden kalan son eşya. Münire Hanım. Urla'da yağı üzerinde bin zeytinlik bir dağ bıraktı. Ama dağ dağ üzerinde kalır da ah yeryüzünde kalmaz. Kınalı kayanın dibindeki kör kuyuya en altta memeleri yeni uç vermiş iki kızı üzerine de yaşlı anası ve karısıyla gömülen bir kaşı bembeyaz Rum duvarcının son nefesinde söyledikleri o sülaleyi bir ömür kovaladı. Münire Hanım'ın babasını soğuk bir kış gecesi İzmir yolundaki tenhaların birinde kıstırdılar. Soymakla bırakmadılar yaşlı adamı. Ölümden başka Rum duvarcının iki kızına ne yaptılarsa ona da aynısını yaptılar. Münire Hanım İzmir'e gelin gitti beş sene sonra. Kocası Basmane Garı'nda gişe memuru. Atıf Bey genç ve yakışıklı istasyon şefi. Çok sevdiler birbirlerini. O kadar ki, kızını Atıf Bey'e verdi. Ama yıllarca kömürlükte nefesleri birbirlerine değdi durdu iki adamın.]

– Minderin yırtık ucundan saçılmış sazlar [Akhisar Çingeneleri toplamış. Onlar tütün tarlasını sevmez. Kölelikten beterdir tütün. Sabaha kadar lüks lambasının ışığında dipten başlayıp yaprakları kıracaksın. Öğlenin kızıl sıcağında kuru yapraklı dallarda yıkıldı yıkılacak çergenin altıda kargılara dizeceksin. Sarı yapışkan hava iğne olur batar adama.]

– Kumru Kâmil'den kalan son üç telek [Numan Çelikbilek'in geçen sene tadına doyamadığı kumru. Kemikleri o kadar narin ve pembeydi ki, ağzının suyuyla dağılıp paralanıverdiler.]

Numan geceleri de dolanır mahalleyi. Ağır patilerinin arasından fışkıran tüyleri yağmur birikintileriyle ıslanır. Çukurların başına gelir ve sessizce öteki yana atlar. Öyle bir saniyeliğine havada ve yerçekimsiz uçarken suyun yüzüne değiverir.

Pırrr bir gece kuşu kovalar onun gölgesini.

Hanya'nın açığında deprem olur. Ege'nin dibinden sular kaynar. Dalga dalga Numan'ın az önce atladığı balkonun küfe sarmış korkuluklarını titretir.

3.

GÜM GÜM GÜM

Daha fazla dayanamadım. Sinema sahnesine uzandım. Mavi-yeşil yanan açma-kapama düğmesine dokundum. Tıssss. Bütün görüntü ışıkla beraber gitti.

Mideme yeni bir kramp girdi. İki büklüm oldum.

Doğrulup duvara baktım. Filmimi izlediğim yerde iki hamamböceği uygun adım yürüyor. Demek tavandan oraya kadar uzanmışlar. Ben kendimi görüntülere kaptırmışken onlar marş marş karşı duvarımdalar.

Yatağın altında iki şiir kitabı kaldı. Onlardan birini alıp fırlatacağım ama gücüm o kadar tükenmiş ki kolum kalkmıyor bir türlü.

Birkaç sayfa okumalı en iyisi.

Ama açtığım her sayfada cümleler bir araya gelip düzenli kıtalar oluşturuyor ve kelimeler Nazi selamıyla önümden geçiyor. Okuyamıyorum.

Sonunda boş kalan sayfalardan birine kendi kelimelerimi dizmek aklıma geliyor.

En zor "M" bulunuyor nedense. Diğer sayfaların içine karışıp sakız gibi zamklı cildin içine saklanmışlar. İkisini de ayakuçlarından tutup boş kalan yerlere mıhlıyorum.

Artık benimkisi açlık değil. İki ordu içimde çarpışıyor. Gürültülü zırhlarıyla alyuvarlarım mor düşman hücrelerine direniyor. Ama kanatlardan ikisi de ağır yaralı ve düşmek üzere.

O sancı yine vuruyor.

[O sancı: sağ ve sol yanımdan kalkan üç kaburga kemiği ortada birleşiyor. Altında en güzel odam, büyük boşluğum var. Arada gelen ve burnunun üzerine düşen gözlüğünü itip duran genç doktor, büyük ihtimal yaşıtım, iki elini birleştirip anlatmıştı: "Bak miden böyle oldu. Daha fazla aç kalırsan kalın bağırsağın kadar kalacak. Sonra varlığıyla yokluğu anlaşılmayacak."]

Mazgaldaki sürgü açıldı. O mavi tek göz yine bana bakıyor. Aşağıdaki cebe şekerli suyumu koydu. İçeriye doğru itti. Metal kapama sesi.

Böcekler güzel bacaklarıyla koşturdular.

Yataktan doğruldum. Onlardan önce varmalıyım. Ama çarşaf bırakmıyor beni. Dalga olup üzerimden aşıyor.

Vazgeçtim.

Bu sabah onların bayramı olsun. Koşup gelsinler. Antenlerinde tatlı kristaller biriksin.

Ben sinemama geri dönüyorum.

4.

Doktor yine geldi. Ama bu defa gözlüğü yok. Şişmanlamış ve yaşlanmış. Artık kelimeleri uzatarak söylemiyor.

"Hayır, ben ilk defa geliyorum."

"Yalan söylerken gözlerinizin içi gülmüyor."

Yanında duran boş adama [Sadece derisini görebildim. Şeffaftı. İçinde pıhtı gibi bir kızıllık parladı. Kan sandım] döndü ve fısıldadı:

"Not alıyor musun? Çene, zigoma ve orbita kenarları iyice belirginleşmiş. Gözler aşırı çökmüş. Deride incelme ve kuruma had safhada."

Elini alnıma koydu.

"Koku hissiniz nasıl? Koku alabiliyor musunuz?"

Sorularının kelimeleri havada asılı kaldı bir an. Hücre yerçekimsiz bir bölgeye düşmüş gibiydi. Sonra birbirlerine dolandılar, ardından harfler dağılmaya başladı. "Koku"nun iki "k"sı yan yana gelip birbirlerine dolandılar.

[Artık gitsinler. Çok yoruldum. Oturamıyorum. Uzanmalıyım]

Elimle silince hepsi kayboldu. Şimdi karşı duvardaki görüntülerin zamanı geldi.

...

Sokağa hızlı bir araba girdi. Kırmızı yanları alev alevdi. Sert fren. Kapılar pat pat açıldı. Uzun boylu kadının evini sordular.

Pencereye annem çıktı. Elinde maşrapa.

[Annemin sardunyaları vardı. Boy boy kızları. Her sabah alır kucağına sever onları.]

Evet, evet film başlasın.

...

Neden?

Allah kahretsin bobin yanmış.

...

Hücrenin kapısı açıldı.

Savcı Bey, müdür hıyarı yanında.

Savcı ismimi söylüyor: Veysel B O Z K U R T

"T" kaçıp gidiyor diğerlerinden.

"Gelsene lan, buraya," diyorum.

"T", bu. Duvara konuyor. Film oynamayan perde-

me kaçtı. Elimi uzattım. İşaret ve ortaparmağım uzadı. Öyle hızlı ilerledi ki iki tırnağım. "T"yi kıskıvrak yakalayıp geri getirdim.

"Bak Veysel. Herkes bıraktı açlık grevini. Bir sen kaldın. Bu iş bitti. Aileler dağıldı. Gazeteciler gitti. Daha fazla inat edersen sana müdahale edeceğiz."

Böcekler [dostlarım] şeffaflaştılar. Uçup savcı ve müdürün başlarına ışıksız dışkılarını bıraktılar.

"Arkadaşlarımla görüşmek istiyorum. Önce onları görmeliyim."

Sanki içimde başka bir ben derimi yırtıp kanlı başını çıkardı da konuştu.

"Bu şimdilik mümkün değil. Çoğu tedavi görüyor zaten."

Başım yastığa düştü.

Sertçe çıktılar. Ama kapı kapanmadı. "Kötü bu," diye geçirdim içimden.

Koşar adımların seslerini duydum. Kalın, lastik, tırtıklı ökçeler indi yükseldi koridorda.

Biri ellerimden, diğeri hiç ısınmayan çıplak ayaklarımdan tuttu. Yere koydular eski ve yeni beni. Kalanlar yatağı kaldırdılar, hızla dışarı çıkardılar. İki kişi yine tuttu beni. Çıplak tahtanın üzerine bıraktılar. Yastığım da gitti onlarla. Uzun boylu esmer bir asker en son çıkarken dönüp bana baktı. Sonra koridoru kesti. Eline aldığı battaniyeyi üzerime fırlatıp gitti.

Kapı kapandı.

Tam da o anda film yeniden başladı karşı duvarda.

5.

Bütün bunları torbaya tıkıp makatımda sakladığım küçük kurşunkalemle yazıyorum. Beni bıraktıkları kuru yatağın uzun tahtalarının arkası mükemmel bir defter oldu. Sert ve katı bir defter.

Sinema falan yoktu burada. Hepsi yalandan ibaret. Ama o iki böcek gerçek. Onlardan ölesiye korktu-

ğum için film çevirdim. Zihnimdeki görüntüleri duvara yansıtınca oturup izleyeceklerini ve beni unutacaklarını düşündüm.

Bütün bunları [yazdıklarımı] hemen unutuyorum. Ama yalnızlığı ve açlığı kaybettim sanırım.

[Bütün yediklerimi sayma oyunu oynamıştım: tarhana, yeşil soğan, biber, kurabiye, kuru erik, erişte, ıspanaklı pide, çerkez tavuğu, çekme yoğurdu, ayva tatlısı, haşlanmış börülce –üzerinde sarmısak ve zeytinyağı–, kuru, pilav, haşlama, çörek otu, fırında kuzu, sura, kiremitte alabalık, kapama, pul biber, şeker, şekerpare, kalburabastı, etli nohut, kuzu etli arapsaçı, rakı... Burada durup rakının gırtlağımı nasıl yaktığını hatırlamaya çalıştım. Bunu biliyordum. Rakı insanın gırtlağını yakar? Nereden bildin? Hatırlıyorum işte. Bütün hatırladıklarım bu çekmecenin içinde. Karışıklar. Biraz da yırtık pırtık hepsi. Ama orada. Yakar gırtlağı. Ama nasıl bir his bu? Elimi hızla battaniyeye sürtüyorum. Yok, böyle değil. Sanki gıdıklanmakla acıma arasında. Sanki acıya daha yakın ama zevk de veriyor insana. Bunu unutmamalıyım.]

Gözüm kararıyor.

Ama yine de yazıyorum.

Hey, hey, heeeeey. Sesler var dışarıda. Duvarlara vuruyorlar. Kapılar yumruklanıyor.

"YAŞASIN HAYAT, YAŞASIN HAYAT, YAŞASIN HAYAT..."

Ağlamasana Veysel.

[Aslında "Ağlama oğlum Veysel," dedim. Sevdim kendimi biraz. Arkadaşların sesleri bunlar. Beni bu hücreye gömebileceğinizi mi sandınız. Bütün o harfler kendi seslerine tutunup uçuyor havada. Buraya kadar geliyor işte.]

Şimdi ölmüyorum. Vazgeçtim.

İkinci tahtaya başladım.

[Her şeyin bir anlamı var. Öyle mi? Aç kalınca ve açlığı unutunca yani bu dünyadaki kütleni havadan

daha hafif bir noktaya getirince bütün bunları görebiliyor insan. Şimdi bütün söylenen sözlerden daha yukarıda ve onlara dokunabilecek yükseklikteyim. Bütün sinemalar ve film makaraları, kediler, azgın ablalar, insanoğlunun görebileceği bütün memeler ve isyan ederken dökülen kanların toplamı benim hemen altımda ırmaklaşmış akıyor. Usulca ve burgaçlarıyla.]

Kalemin ucu kırıldı.

Şimdi ölmüyorum.

Vazgeçtim sanki...

MAHUR BESTE

–pazartesi

"Ah annem."

Hiç böyle demezdim ben. "Anacım, anne, ana sultan, molla hanım" derdim de bunu bilmezdim. Uykusunda sağından soluna dönerken içimden dökülüverdiler.

Sokak lambasının izi sırtına düştü önce. Geçen yıl aşağı mahalleden Dümbelekçi Zekiye'ye diktirdiği nevresim takımının çiçekleri sarıya ışıldadı. O zaman da yere takılıp duruyordu bakışları. Asfaltın unutulmuş taşlarına, önünden kaçan kedilerin gölgesine, havı yıpranmış yazgılara... Çıplak ayak parmaklarını halıya sürtüp, "A Zekiye, madem böyle sanatın var, şu öteki işi bıraksaydın ya," demişti. Zekiye de dikiş yüzüklü parmağını kaldırıp masanın altındaki dümbeleğini göstermiş "Olsun be abla. Çalmadan hayat mı geçer?" diye mırıldanmıştı. İşte o gün diktirdiği nevresimler bu sabaha karşı omzundan kaydı.

"Ah annem," dedim.

İnsan dediğin ürperir. Üşür sonra. Üşüdükçe de rüya mı görür? Çölde soğuk rüzgârlar eser üzerine. Güneşe doğru açtıkça yüzünü sırtında soğuk, karlı bir dağ büyür. Dönmek ister, olmaz da olmaz. Ayakları kök, ardı yalçın kaya olur annemin. Çığ düşer sırtına.

Açtı gözlerini işte.

Örtüsünün ucunu aldı yerden. Perdeyi daha bir araladı. Sokağa baktı. Kuyruğu fırça bir kedi koştu, yaylanıp çöp tenekesinin içine bıraktı kendini.

"Su," dedi ah annem.

Başucunda sehpası, tığ işi örtüsü, üzerinde temiz su. Koltuğa geçti. Saate baktı.

"Vakit de olmuş. Duymamışım," dedi.

Dedi ama kendi sesini de garipsedi. Güneş doğmadan bomboş evde, üstelik sırtında hâlâ karı süzülen bir dağ.

Kalktı. Yatağını topladı. Banyoya geçti. Seslerini duydum. Fısıltıyla aldı aptesini.

Eskiden, yani ben çocukken teyzemle beraber durdukları yerde namaza davrandı.

Namaz bozmaca en milli oyunumuzdu abimle.

Ne zaman annem, teyzem yan yana kıbleye dönseler birbirimize göz atardık.

"Teyze... Teyze..."

Annemin yüzü asılırdı hemen. Teyzem dişini sıkmaya başlardı.

"Teyze annem fıstıklı kadayıf yaptı, iki tepsi, şahane valla. Bak tadı süzülüyor."

Başlardık şapur şupur hayali kadayıfımızı yemeye.

Abim sırtıma vurup, "Yuh ayı, hepsini bitirme," der demez teyzem kendini geriye atar, makaralarını salardı.

Yerden terliğini kapan annem ardımızdan "Deyyuslar..." diye koştururken sokak kapısından dışarıya atardık soluğumuzu.

Selamını verdi annem. Namaz örtüsünün ucuna tespihini bıraktı. Divana geçti. Saate baktı. Dışarıda sabahtan akan serinlik çatıların üzerinden uzanıp gecenin ışığını usulca söndürdü. Nar ağzıyla açıldı aydınlık. Tekleyen sesler, araba hırıltıları duyuldu. Belinde allı sarılı kuşağıyla dünyanın bu tarafı güne başladı.

Yine yerlere baktı annem. Masanın ayakucundan başlayan eski halıya, halıdaki şimdiye kadar hiç dikkatini çekmeyen küçük köşe motifine düşürdü göz ucunu. İki küçük karaltı. Kalkıp sarıldılar birbirlerine. Öyle ki, evin içinde ne zamandır dolanıp duran ama bilmeyenlerin bilemeyeceği, görmeyenlerin göremeyeceği o sıcak esirgeme, özlem, acıyla karışık hatırlama –hatırladıkça daha çok sevmeye, hiç unutamamaya, pişmanlığa, keşkilere ve aniden yastıklardan fışkıran eski bir kokuya dönen o his– yükseldi tavana kadar.

Ah

Annem

Gün başlarken içi geçiverdi.

"Uyusun," dedim. Omuzlarına düşen soğuğun atomlarını elimin tersiyle kovaladım. Bunu yapabilirdim çünkü.

–salı

Akşama Zekiye ile Gülten Teyze geldiler. Kapıdan bakıp gideceklerdi. Annem diretince girdiler içeriye.

"Çay, kahve?"

"Hiç zahmet etme. Biz seni yoklamaya geldik."

Zekiye, dümbeleğini salon masasının ucuna bıraktı.

"Sadece yoklamak değil kız Gülten Hanım."

"A, evet."

"Hayırdır?" dedi annem.

Bu defa onlar tutturdular.

Bakkalın torunu evleniyordu ya. Hani kız önce hayır diye ayak diremiş, sonra oğlan vazgeçtim, deyince ağlamalara, nöbetlere tutulmuş; kız anası da oğlan anasının kapısına varmış, Ayşen kesecek bileklerini, o kadar halsiz ki dün çorba içerken şehriyeler boğazına kaçtı, babası ayaklarından kaldırıp kilim gibi çırpınca nefes alabildi, demiş; o sırada Ayşen elinde telefonu annesinden gelecek müjdeli haberi çeyizleriyle dolu

yüklüğün içinde, karanlık ve naftalin kokuları arasında burnunu fırt, hırk çekerek bekliyormuş, aynı anda da oğlan mutfakta kahvaltısı önünde yumurta kabuklarına sigarasının külünü düşürüp koridordaki konuşmaları dinlemekle meşgulmüş.

"Eee, sonra?" dedi annem.

Çayı falan unutup kapıya dayandı.

Zekiye eteklerini düzeltip devam etti:

"Sonrası bu işte, oğlan tamam demiş."

Kız müjdeli telefonu alınca tepinmiş yüklüğün içinde. İçeride şekerleme yapan babası, anam zelzele diye atmış doncak kendini kapıdan.

"Aman kes zevzekliği Zekiye," dedi Gülten Teyze.

İşte şimdi kına gecesine gidilecekmiş. İlla annem de gelecek. A, olur mu? Benim ne işim var. Hayır, mutlaka geleceksin. Böyle kaç sene daha yüzün gülmeyecek senin? Hayat bu, devam ediyor. Ant verdim bak. Zekiye ben küserim, değil mi? Şahitsin bak. Evet, abla, vallahi konuşmam ben de. Hem komşuyuz şunun şurasında. İki çevirip geleceğiz. Ben sana çık gerdan kır, kıç at demiyorum. Ay, Zekiye ne ayarsız senin ağzın. Yalan mı ama abla? Gelsin, biraz dağılır aklı, ferahlar işte. Israr etmeyin ama bu kadar. Hadi diyorum. Bu akşam gidilecek eğlentiye...

Gece yarısına doğru dönerlerken annem Gülten Teyze'nin koluna girdi.

"Ben karar verdim. Bu hafta İstanbul'a gidiyorum."

Gülten Teyze anneme doğru baktı yan gözle.

"Sana iyi gelecekse git tabii."

"İyi gelecek," dedi annem.

Köşede vedalaştılar.

Annem önde ben arkada yürüdük. Yanımdan geçen Karabaş durup hırladı. Dişlerimin arasından "Hıssssss," dedim. Kuyruğunu düşürüp annemin yanına kaçtı.

–çarşamba

"Teyze, paranın üstü," dedi ince bıyıklı adam.

Annem elindeki çerçeveye dalmıştı.

Anne, köfteler pişti mi? Ah, hayta oğlum benim. Hani çantan senin? Yağmur başladı. Terlisin. Bak bir daha o kızın kapısından geçme. Hadi uyan, servis şimdi gelir. Neden soruyor seni bu adamlar? Kim bu kapıma gelenler? Ben hayatımda karakolun kapısından geçmedim oğlum. Bu ne şimdi? Alo, Metin gel şu kardeşine bak. Kaç gündür eve gelmiyor. Yok yok yok yok yok yok avukat bey dilekçe bu duvarlar neden gri böyle üşüdü ayaklarım açın kapıyı nerede nerede nerede hep penceredeyim ben divanın üzerinde kuş gibi gece gündüz gözüm sokakta ayak tıpırtısı arabalar ses kediymiş ah komşular kim bu adamlar neden öldürecek gibi bakıyorlar verin verin bana geri verin günahsız o yok yok gelecek uyumayacağım bu gece de gelecek...

"Teyze..." diye yeniden seslendi fotoğrafçı. Omzuna dokundum annemin. Sıyrıldı birden.

"Paranın üzerini unuttun."

"Ah, tamam oğlum, sağ olasın."

Çerçeve, ben, ah annem eve geri döndük.

–perşembe

Abim sinirli, odanın ortasında dönüp duruyor.

"Metin, iki dakika oturur musun? Başım döndü gerçekten."

Yengem annemin yanındaki koltuğa bırakmış kendini, kırlentlerin ucunu çekiştiriyor. Annem sakin, gözlüğünü silmekle meşgul sadece.

"Anne, sen nasıl gideceksin oralara?"

"Otobüs var ya oğlum."

"Onu demiyorum. Yol bilmezsin, iz bilmezsin. Tek başına..."

"Ben ayarladım onu. Birisi karşılayacak beni."

"Ah anacım bak, tansiyonun var ya senin."

"İlacım var. Gerekirse iki tane alırım."

"Bak, senin değil benim gitmem lazım oraya. Tamam mı?"

"Sizin işiniz gücünüz var. Hem ne demek sen değil ben."

"Anne bak..."

"Metin, oğlum. Kapat artık bu lafı. Gidiyorum dedim sana. Hadi ot kavurdum ben. Yiyelim hep beraber."

Abim pencerenin yanındaki divana bıraktı kendini. Yengemin ellerine baktı. Gidip o ince, uzun parmaklara sarılası geldi.

Hep beraber yemeğe oturdular. Televizyonda haberler başladı.

–cuma

Otobüs terminalinin yol kokusu genzimize geldi oturdu. Annem mantosunun düğmelerini ilikliyordu. Yanında küçük çantası, onun yanında dört köşe dik duran torbası. Abim sigaraları uç uca ekliyor. Yengem kollarıyla kendini sarmış onlara bakıyor.

"Anne, varınca bizi ara tamam mı? Telefonun çalışıyor, değil mi? Kontürün falan hepsi tamam mı?"

"Tamam, hepsi merak etmeyin siz."

Cebinden çıkardığı kâğıdı yengeme uzattı.

"Kızım bu numarayı telefona kaydeder misin? İnince beni alacaklar."

Yengem telefonla ilgilenirken abim annemin cebine para sokuşturmaya çalışıyor. Annem müsaade etmiyor. Bakışlarıyla pataklıyor abimi adeta.

Otobüs.

Ah

Annem

Yanı boş. Birlikte ay ışığına bata çıka uzanan tar-

lalara bakıyoruz. Arada hızla evler geçiyor yanımızdan. Işıklı, ışıksız odalar. İçinde insanlar, içinde çocuklar, anneler.

Uyku teslim alıyor yaşayanları.

–cumartesi

Bizi karşılayıp getiren kumral ince kız eliyle gösterdi.

"İşte teyzeciğim Galatasaray Lisesi burası."

Annem toplanmış kalabalığa baktı.

Kadınlardan birisi yanımıza geldi. Annemin omuzlarından tutup konuştu. Anlamadı annem, ben de anlamadım.

Kız gülümsedi. "Hoş geldin, diyor. Hatırını sordu sana."

Annem de gülümsedi.

"Hoş bulduk, hoş bulduk..."

Geçip aralarına oturdu. Torbasını açıp çerçeveyi çıkardı.

Karalı güvercinin biri üzerimizden uçarken yanımda duran koluma dokundu.

"Bu fotoğrafı çektirdiğin günü hatırlıyor musun?" dedi.

Düşümdüm.

"Galiba ehliyet almak için çektirdiğim vesikalık bu."

Gülümsedi.

"Sen yine iyisin," dedi. "Ben düşünüyorum, düşünüyorum, çıkaramıyorum."

Parmağıyla işaret ettiği fotoğrafına baktım. Yakışıklı adammış.

"Tutan kim?" dedim. "Annen mi?"

"Yok, büyük ablamdır. Anam kocadı. Gelemez buralara."

"Senin?"

"Annem."

Gülümsedi. Gülümsedik birbirimize.

Anneme baktım. Mendil arandı. Mantosunun cebini yokladı. Yanında oturan kadın elinde tuttuğunu uzattı. Aldı, gözlerini sildi.

Üzerimizden sesler, kokular, kuşlar geçti.

VESİKALIKLAR

1.

Nenem öldü. Lokmasını yaptılar. Sevim Teyze kollarını sıvayıp hamurun başına geçti. Beyaz lokma toplarını avuçlarında sıkıp fışkıran fazlalıkların göğsünü açtı. Halka halka kızgın yağa bıraktı usulca.

* * *

Kocaman, taşlanmış, yorulmuş, güngörmüş de solmuş cam parçası buldum. Kirli sarı avuçlarım kadar büyük. İki gözümün önüne getirip dünyaya baktım. "Artık her şey böyle olacak," dedim.

Bakkal İbram Amca böyle, dükkânının önündeki kırık limon kasaları böyle, Nermin Abla'nın bacakları ve astığı çamaşırları böyle.

Bütün dünyayı sarıya boyadım. Önüme düşüp yalvarırlarsa belki vazgeçebilirim bu aşkımdan. İki avucumdan daha büyük cam parçam.

* * *

Göbek Apartmanı bitti. Sokağın sonundaki evi yıkıp yaptılar. Annem babama bakıp gülüyor günlerdir.

İlk taşınanı merak ediyoruz ailecek. Pes kuzusu gibi komşularımız olacakmış, öyle diyor babam. Büyük demir kapının üzerine parlak harflerle yazdılar: "Göbek Apartmanı. Yapılışı 1980"

"Allah da sizi güldürsün," dedi babam rakısına buz katarken balkonda. Kadehten iki damla sıçradı muşamba örtüsüne. Kimseler bakmazken parmağımı dokundurup emdim. Annem kızartmanın üzerine domates sosunu döktü içeride. Kokusu içime doldu.

2.

Arsada Ford. Aynaları kırık. Böyle dalgalar gibi patlamış arka camı. Senihi Abi'nin şapkası vites kolunda, torbaları şoför koltuğunda, arka koltukta battaniyesi, altında Senihi Abi. Uyur o kimseye ses etmeden.

Ramazanları her gün iki pide Senihi Abi'ye. Annem, "Çanağı karıştırma aman," diyor. Fırının önü kıyamet yeri gibi. Yukarı mahalleden çipil oğlanlar iniyor. İt sürüsü. Önüne geçmek onlar için saniyelik iş. Azıcık açtın ağzını, kaçırdın sıranı. Sonra diklensen fayda yok. Amca oğlu, teyze çocuğu, dıdının dıdısı bunlar, toplaşıp ağzını burnunu kırarlar.

Dönüşte Senihi Abi'ye iki pide bırakıyorum. Bir açık, bir kapalı. "Yazık," diyor annem. "Hepsinden tatsın."

Battaniyesini kaldırıyor.

"Aman," diyor. "Ön koltuğa, kâğıdın üzerine koy. Leke olmasın."

Senihi Abi. Bitmiş Ford'un içinde yaşıyor.

Camları indirip havalandırıyor arada evini.

3.

Yolun karşısındaki serviye çıktım. Beşinci dal. Ko-

yu yeşilin de koyusu. İstesem herkes ölene kadar oradan inmem. Aşağıda kıyamet kopar, liseli kızların topukları kırılır, film afişlerinin tarihi geçer, aldırmam. Kimse de farkıma varamaz. Ama, Metin geldi. Beni iplemeden tırmandı yan dala. İnsanda anlayış olur şu kadarcık. Sümüklerini koluna silip yerleşti iyice.

"Al iç sen de."

Deyyusa bak, bulduğu izmaritleri ortak edecek bana.

"Hadi, dertlisindir şimdi."

Al şimdi at bunu aşağıya.

Eşek herif, o da biliyormuş aşk acısını. Bok bilir o!

Ama nereden bulduysa yarım Kent çıkardı cebinden. Vazgeçtim dövmekten.

Şimdi bu sigara dumanı var ya, ben istesem gidip Zehraların evine kadar uçar buradan. Sonra o suratsızı deli gibi korkutur. Korkutsun inşallah. Kaçsın gitsin de bir daha göremeyeyim onu.

Metin lan, atacağım seni şu asfaltın üzerine. Çok pis senin parmakların falan.

4.

Haftalık harçlık on lira oldu. Milliyet Çocuk'un sıfırı yedi buçuk. Yuh yani! Okulun karşısındaki eskicide bir lira. Ama façası bozuk onların.

Amaaa, bu arada üst kata taşınan Halk Bankası müdürünün oğluna on beşte bir hem Teksas hem Mandrake alınıyormuş. Öyle söyledi beyefendi!

"Gelip benden okuyabilirsin."

Yerim senin o cicili dergilerini. Bu davul tozuyla orta biri okuyorum bu sene. Kalemtıraşı demirden lavuğun.

Amaaa, haftalık mahalle toplantısında "el arabasına nasıl binilir" konusundan sınıfta kaldı işte. Kulağıma eğilip, "Ne demek yani şimdi? Otuzda olmuyor, otuz ikide olmuyor, illa otuz biri mi tutturmamız la-

zım?" diye sordu. Ulan eşek herif! Modern matematikten on numara almaya benzemez işte bu iş.

Sonra koşup arsaya gittik. Önceki gün yağmur yağdığı için çivi oynadık.

"At, çiz. At, çiz."

Nasıl olduysa yine oldu ve alakasız bir kavga başladı.

Sonunda dayanamadım Senihi Abi'yi uyandırdım Ford'un içinden.

"Senihi Abi, sen söyle. Amerika mı güzel yoksa Rusya mı?"

Senihi Abi arka camdan parmağını uzatıp karşı balkonu gösterdi.

"Nermin en güzeli yahu!"

Oooo, gidip hep bir alkışladık Nermin Abla'yı. Astığı çamaşırları bırakıp şaşkın şaşkın baktı bize. Mutfaktan çıkan annesi nalının tekini bize atınca dağıldık haliyle.

Amaaa, bu çocuk eve dönerken ellerini göğsüne doğru kabartıp "En güzeli Nermin," demez mi?

Şaplattım bir tane ensesine.

"Ayıp lan. Bizim mahallenin kızı o."

Sustu haliyle.

5.

Geldi sokağın ortasına, sağa sola bakındı. Kimseyi göremedi. Sobanın kovası elinde. Külden ekşi duman tütüyor. Camın, perdenin ardından bile geliyor bana kokusu. Çöp yığını yüzünden bidona ulaşamadı. Kovayı pisliğin üzerine boca etti. Ardından yine bizim pencerelere dönüp bağırdı:

"Efendim çok yüz veriyorlar bunlara. Ne demekmiş grev. Çöpçü takımı iş mi bırakırmış?"

Döndü gitti.

Çok korkuyorum bu adamdan.

Babama da bana da ters ters bakıyor. Geçen bakkaldan gazete aldım. Yolumu kesti. Elimden aldı. Baktı. Sonra İbram Amca'ya "Bunlar *Demokrat* mı okuyor?" dedi.

Söylemedim tabii babama.

Gece saklambacı oynarken beş arkadaş gidip adamın paspasına oturtma yaptık.

Bu bankacının oğlu giderek gözüme giriyor. Onun çişi de varmış üstelik.

6.

Sabah kapı çaldı. Babam işe gidiyordu. Ben yakamın düğmesiyle boğuşuyorum. Baktık, İbram Amca. Yanında yaşlı bir teyze var.

"Ben Senihi'nin büyük ablasıyım evladım," dedi.

Senihi Abi'yi beş yıldır arıyormuş.

"Alıp götüreyim diyorum onu. Gelsin yanıma. Kimsem kalmadı. Hem sokaklarda ziyan zebil ölecek."

Büyük, kenarları mavi çizgili erkek mendili çıkarıp ağladı. Burnunu çekerken mantosunun cebinden şeker uzattı bana. Eski ve kahverengi akide.

"Ama..."

Senihi Abi, arabanın içinden burnunu bile çıkarmamış. "Abla git buradan," diye battaniyesine bürünüyormuş.

İndik hep beraber.

Annem balkondan "Seyhun, doğru okula sen," diye seslendi.

"Tamam tamam," diye el ettim.

Köşeyi dönerken hâlâ sesi geliyordu. Babama baktım, "Aman salla," dedi eliyle.

Senihi Abi, Ford'un camlarını siliyordu. Bizi görünce içeri girip battaniyesine gömüldü.

"Oğlum," dedi babam. "Bak kış geliyor. Geçen sene bizim kömürlüğü açıyordum sana. Ama artık ev sa-

hibi de caz yapıyor. Hadi bak üzme hem kendini, hem bizi."

Teyze mendilini yine çıkardı. Arkadan şeker gelecek diye babamın tarafına sıvıştım usulca.

"Senihi, arsayı müteahhite vermişler," dedi İbram Amca.

"Arabayı da seni de kepçeye koyup doğru çöplüğe atarlar."

Senihi Abi camı açtı.

"Deme öyle. Yalan deme Allahsız bakkal!"

O hafta babam kapı kapı gezip para topladı. Annemler Halkevi'nin bahçesinde kermes yaptılar. Toplanan parayla Senihi Abi'yi hamama götürdüler, yeni battaniye aldılar, damat gibi giydirdiler. Kalanla kamyon tutuldu. Hep bir toplanıp arabayı tahta kızaktan kasaya çıkardık.

Senihi Abi Ford'un şoför koltuğuna kuruldu. El etti bize. Ablasının arka bahçesine öylece uğurladık onu.

Nermin Abla bile ağladı. Göğsünden çıkardığı mendiliyle gözlerini sildi. Sonra ikiye katlayıp eski yerine yerleştirdi. Ama son düğmesi açık kaldı.

7.

Babam eve ilk kez o akşam gelmedi. Defterlerimi açıp kıvrılmış kenarlarını düzelttim. Gözüm annemde. Annemin gözü pencerede. Perdeyi aralayıp uzaklara, karanlığın içinde doğru bakıyor. Tırnaklarını yiyor arada.

"Ben komşudan telefona edeceğim," dedi.

Masadan kalktı. Ben ve tavadaki ıspanaklı yumurta baş başa kaldık. Beyazı ölü bir martı gibi titriyordu. Biraz midem kalktı. Yoksa pul biber ekip hep beraber yemesini çok severdik. Babam en büyük lokmaları alır, bıyıklarını silerdi el beziyle.

Annem döndü.

"Baban sabah erkenden gelecekmiş. İşi çıkmış."

Babam akşamları erken gelirdi halbuki.

8.

Alnıma dokundu. Gözlerimi açtım. Annem. Elinde bir bardak süt.

"Ben ödevimi yapmayı unutmuşum ya," dedim.

"Olsun. Bugün okul yok."

"Neden yok?"

"Yok işte."

"Tatil mi?"

"Öyle bir şey."

Yan komşumuz Sevim Teyze geldi. Annemle mutfakta konuştular.

"Asker iyi olur belki... Korkma sen... Allah büyük... Bak çocuğun var. Onu düşün..."

Dışarı çıkmadım. Tatil gibi değildi yani. Annem salmadı. Ama kimse çıkmadı zaten. Balkondan izledim, sadece kediler vardı sokakta.

Babam o gün gelmedi.

9.

On gün oldu babam gelmedi. Annem bazen geceleri ağlıyor. O zaman Sevim Teyze geliyor bize.

10.

Duvarların çığlık attığını bilmiyordum. Hele elektrik sobasındaki tel gibi kızarıp çıtırdadığını ve çizgi çizgi döküldüğünü hiç görmemiştim.

Siyah ceketli ve çamurlu ayakkabılı birisi annemi omuzlarından yere bastırıyordu. Arka cebinden çıkardığı kelepçeyle ensesine vurdu.

"Sussana be orospu!"

Kaç kişi girmişti içeriye. Masanın üzerindeki telsizler süt şişesini devirmişti. Koşuşturan, fotoğraf çeken asık suratlılar...

Birisi omuzlarımdan tutup arka odaya sürükler. O anda kitaplığı devirdi iki kişi. Eğilip kitap yığınlarına bakmaya başladılar.

"Otur."

Divana çöktüm. Ağlamam gerekiyordu ama sağ elimin titrediğini gördüm. Kuru bir yaprak gibi parmaklarım kırılıyordu.

İçeriye kravatlı birisi girdi. Önümde diz çöktü.

"Korktun mu?"

"..."

"Aaa, kocaman delikanlı korkar mı hiç. Ben içerideki hayvanlara söyledim, anneni işi biter bitmez geri getirecekler. Ama babanı bulmamız lazım. O gelmezse anneni bırakmaz bunlar... Baban seni ararsa bunları söyle olur mu?"

Eliyle yüzümü okşadı. Sigara kokusu geçti derime.

Kapıdan baktım. Annem için için ağlıyordu. Birisi başında uzun siyah bir torba geçirdi. İki kişi koltuğunda havalandırdı.

En son o adam çıktı evden. Sigarasını duvarda söndürüp yere attı.

11.

Sevim Teyze geldi, aldı beni. Beni kucaklayıp kaldırınca fark ettim. Pijamam ıslaklık içinde. Halbuki hiç çişim gelmemişti.

"Ne zaman yaptım bunu?" diye düşündüm.

12.

Sevim Teyze hastaneye götürdü beni kaç defa. Bekleme sıralarına yatırdı bir defasında. Yanındaki kadınla fısıldaşırken duydum. Yürüyemiyormuşum ben.

"Ah bu çocuk konuşmuyor da... Yok kaza değil aniden oldu... Ne annesi başında ne babası... Ölmediler. Almanya'ya işçi gittiler... Evet, aldıramadılar yanlarına daha... İnşallah inşallah. Allah herkese şifa versin..."

13.

Senihi Abi dönmüş mahalleye. Ford'u da geri gelmiş. Hayret yani, bu hayatta her şey oluyor.

Beni kucakladığı gibi arabasının yanına götürdü.

Arka koltuğa yatırdı. Başımın altına battaniye dürüp koydu.

Direksiyona geçti.

"Nereye gidelim?" dedi.

"Senihi Abi," dedim. "Annemle babam döner mi geri?"

"Döner," dedi. "Bak ben bile geri döndüm. Giden herkes geri gelir bir gün."

Sarman kedi ve iki yavrusu Ford'un kaputuna atladılar. Biraz bize bakıp birbirlerini yaladılar.

Senihi Abi vitese taktı arabayı.

Ben gözlerimi kapadım.

Kırlangıç sürüsü geçti üzerimizden.

İKİ GÜN SONRASI

Kırmızı ayakkabıları vardı.

Eteğinin havalanan uçları, beyaz tenini güneşe açtıkça, ayakkabıları daha da görünür oluyordu. Topuklarını öper gibi içine alan ve bileklerini kavrayan şeritleri kırmızıya boyalı ayakkabıları vardı.

İğde ağaçlarının birbirine sarıldığı sokağı geçerken taş kakmalı yolun üzerinde tıkırdadı. Yaylanarak yürüdü. Saçlarını yeniden geriye attı. İşte tam da o anda omuzlarına tutunan ve biteli çok olmamış, üstelik hâlâ terle karışık koku ve titremelerle dolu eski sevişmelerinden birisi sokağa yuvarlanıverdi.

Düşürdüğünün farkına varmadı. Çünkü daha sırtı ürpermeden bir başkası gelip ona sarılmıştı bile. Geride kırmızı lekeler bırakarak kaldırıma çıktı, köşeyi döndü. Kayboldu.

Güneşi kovalayan bulutlardan birisi çok koşturup muradına erdi. Beyaz butlarıyla ışığı kesti. Rüzgâr da çıktı biraz. Kıştan kalan yapraklar titreyerek havalandılar, yola yayıldılar. Yolda sessizce ve biraz da korku içinde yatan eski sevişmenin üzerinde daireler çizip durdular.

Ekmekçinin arabası hızla geçti. Yapraklarla birlikte eski sevişme de savruldu kaldırıma doğru. Arabayı takip eden köpeklerden birisi durdu önünde. Hemen farkına varmıştı. Kokladı uzun uzun. Çok da açtı. Otu-

rup ıslak burnuyla karnına dokundu. Çok açtı. Kaybolan ekmek arabasının ardına takılan ve giderek zayıflayan ekmek kokusunu çekti içine. Yine de diğerleri gibi gitmedi.

Kadının omuzlarından düşen eski sevişmeyi ağzına alıp, ama dişlerinin arasında adeta yumurta taşır gibi, nazikçe uzaklaştı.

Tahtırevanları, kaydırakları ve her şeyi çoktan bozulmuş eski parkı çeviren çitlerin aralığından içeriye girdi. Zincirleri koptuğu için iskele demirleri idam sehpasını andıran ve bu yüzden çocukların asla yüz vermediği salıncağın altına gidip yattı.

Eski sevişme, uyumak üzere olan köpeğin gevşeyen çenesinin arasından usulca yere sıyrıldı.

Gidip yanına vardım. Tanıdım onu. Köpek hırladı.

Baskıcının dükkânındaydım.

"Nasıl olmuş?"

Boyalı parmaklarını şıklatıp afişi uzun tahta masanın üzerine serdi. İçimden kocaman bir nehir taştı.

"Müthiş olmuş. Yarına kadar kaç tane basarız?"

Dükkânın camlarını kapatan perdelere doğru kuşkuyla baktı.

"Burada çoğaltamam. Onun için başka yer bakacağım."

"Ama..."

"Arnası yok bunun. Bunları asamadan enselenmek mi istiyorsun?"

Koridordan gürültü geldi. Kapıya yürüdüm. Baktım. Kırmızı ayakkabılı kadın omzu yanmış gibi siyaha kesmiş matbaa işçilerinden birinin önünde durmuş susuyordu. Yerde kırılmış bir bardak. İri su lekesi tavandan sarkan sarı lambanın altında parladı.

Bana baktılar. Kadının öfkeyle kalkmış kaşlarını gördüm.

Baskı ustası çok yatmış içeride. Geçen gün deniz kenarında rakı içerken bileklerini gösterdi. Askıdan

kalan izler kemiklere kadar oturmuş sanki. Acıyı hiç unutmamış. O yüzden de çok tedirgin. Hemen afişin kalıbını katlayıp kaldırdı.

"Sen git şimdi. Hazır olunca ben sana haber veririm."

Çıktım. Koridordaki cam kırıklarını fırça saçlı çıraklardan birisi süpürüyor. Ne kadın var ne de esmer işçi çocuk.

Hanın önünü kesen çukurlu yolu geçtim. Kestelli yokuşuna doğru yürüdüm. Aç değil miydim o sıralar. Ustanın bileklerindeki izler gibi açlığım vardı benim ama hiç konuşmuyordum onunla. Yoksa hiç susmayacaktı. Yine de tek pideli söğüş sardırdım kendime Kürt'ten. Yakışıklı bıyıklarını sıvazlayıp kimyonlu elini çırptı, parayı arabasının tek çekmecesine attı. Bıçak ve bileği taşının yanına.

"Koca Kahve'ye gitme," dedi ben ayrılırken. İki parmağını sağ omzuna iki kısa şerit gibi dokundurdu.

"Karakol kurmuşlar," dedim içimden. Gözümle selamladım. Gülümsedi.

Söğüşümü cebime tıkıştırıp etrafı yarı yıkık cumbalı evlerle dolu sokağa döndüm. İşte o sırada takıldı peşime. O köpek. Tin tin. Çok aç biliyorum. Ben de açım. Üstelik korkuyorum da. Ustanın bilekleri gibi zırlıyor içim.

Yolun sonunda beyaz arabayı görünce ensem soğumaya başladı. Duruyor mu yoksa geliyor mu, bu?

Tin tin peşimde. Onun umurunda mı? Derdi cebimdeki söğüş.

Evlerden birine attım kendimi. Dış kapıyı telle tutturmuşlar. Usulca çözüp süzüldüm. Arkamdan geldi.

"Susacaksın ama," dedim. Kuyruğunu salladı. Karanlık sofayı geçtik. Mutfak açıklığına kadar geldi ardımdan. Dürümü ikiye böldüm. Yarısını bıraktım önüne.

"Ağlamasana. Sus diyorum sana."

İkimiz de kulak kesildik. Yandaki odadan geldi ses. Kırık bağdadilerin arasından baktık.

Kadın kırmızı ayakkabılarını yatağın yanına çıkarmıştı. Çocuğu sırtından tanıdım. Közde et gibi kızarıp kararıyordu örtünün üzerinde.

Çok seviştiler. Ben böylesini görmedim. Birbirine dolaşıp karışan kokuları, odayı doldurup camlara dayandı. Kapıyı ve yerdeki kurtlu döşemeleri zorladı. Bizi ayıran duvarın çatlaklarından ve ölü bağdadilerinden sıyrılıp gözlerimize ve aklımıza dolandı.

Öyle kaç saat geçti. İşçi çocuk önce çıktı. Sonra kadın kırmızı ayakkabılarını giydi. Üzerini düzeltti. Yatağın üzerinde daha solukları dinmemiş sevişmesini omuzlarına alıp gitti.

Aç köpekle birbirimize baktık yeniden. Elimde sıkılmaktan yağı çıkmış söğüşü önüne bıraktım. O da yemedi.

Dışarı çıktık. Ayrı yönlere gittik.

İki gün sonrası mayıstı.

"HERKES HER ŞEYLEŞİYORDU..."

Bandista'ya

–ne fenayız hepimiz

Üç gün oruç tuttum. Babam için. Baktım annem içlenip duruyor. Eli alnında divanın üzerinden karşılara bakıyor. Dalıyor uzun uzun. Dayanamadım sonunda. Gece geç vakit, arkasından mutfağa giriverdim. Şaşırdı bir.

"Hayırdır, oğlum? Çok mu tıngırdadım?"

Başımı salladım. Masaya oturdum. Kendine koyduğu çayı çektim önüme. Domates dilmiş, salatalığı dörde bölmüş kendince. Ekmek, peynir, haşlanmış yumurta, dünden kalan peynirli poğaça hep kendine göre.

"Yok, oruca kalktım yahu!"

Gözleri buğulandı biraz.

"Ama sen çalışıyorsun. Hem günler çok uzun ya evlatçım."

Çayı ikiledi hemen. Ekmekliğe uzanıp hızlandı. Dolabı açtı. Soğuk yoğurt, soğuk kavun çıktı.

"Hay Allah. Keşke deseydin akşamdan. Böyle olmayacak şimdi."

"Boş ver anne. Doyarım ben."

Eskiden olsa geniş masada yerlerdi babamla. Çor-

ba olurdu muhakkak. Babam derin ohlarla içerdi. Kıştı o zamanlar. Yattığım yerden doğrulunca sırtlarına aldıkları örme ceketleri görürdüm. Ekmek kızartırdı bir de annem harlattığı sobanın sacında.

"Eh, iyi oldu yine de," dedi. "Böyle yalnız başına..." gerisini getiremedi.

Sonraki iki gece yine beraberdik. Çorba pişti ikisinde de. Kalbim derin derin ağrıdı ona bakarken.

"Anne," dedim. "Ben artık kalkmayayım olur mu? Yeni sipariş aldı bizimkiler. Çok yorulacağım."

Çatalındaki domatesi yarım bıraktı.

"Tabii oğlum. Sen işine, gücüne bak. Biz bütün gün evdeyiz. İşimiz kolay."

"Biz" dedi yine.

"Babam için tuttum hem. Kızardı ya bana her Ramazan."

Gülerek söyledim halbuki bunları. Ama o ciddiye aldı hemen.

"Yok kızmazdı. Hem..."

Çaya uzandı. Yarıladığım bardağı demle doldurdu. Anladım, ağlamamak için bir şeylere dokunmak istedi.

"Hem bir gün aç, açıkta bırakmadı bizi."

İnsan annesine de yalan söyler mi? Ne siparişi, ne işi? İçten eriyen balmumu topu gibi bizim işyeri. Bodrumda çalışan matbaa makinesinin sesi yukarıya yine geliyor ama herkes biliyor ki nafile. İş günden güne düşüyor.

Çocuklardan ikisine geçen gün yol verdiler. Muhasebedeki kız zarflara koydu haftalıklarını. Bana uzattı.

"Ben vermem," dedim.

"Valla Haşim Bey'in talimatı."

"Bana bak! Yerim o talimatı. Yalancı evde kalsın mı?"

İnsan ne kötü varlık. Biz ne kötüyüz. Onu acıtmasını nasıl da bildim. Haşim Bey odasının duvarına yaslardı ya onu. Fısıltılarını, soluklarını duyardım. Bir de-

fasında, işler iyiydi o zamanlar, yüklü bir siparişi bitirince meyhaneye gitmiştik aşağıdakilerle beraber. Dili çözüldüydü Haşim Bey'in.

"Yaptıktan sonra yüzüne bakıyorum da, ne çirkinmiş diyorum. Başına vurunca insan gerçekten yoldan çıkıyor be çocuklar!"

Kız zırıl zırıl ağladı. Sonra gitti elini yüzünü yıkadı. Telefonu kaldırdı. İsimlerini söyledi. İki dakikaya geldiler soluk soluğa.

"Bunlar hesabınız. Ellişer lira da fazladan koydurttu Haşim Bey. Teşekkür etti. Yeni sipariş olursa ilk sizi arayacakmışız."

Çocuklardan esmer olanı masanın önündeki sandalyelerden birine çöktü. Zarftaki paraları saydı. Öbürü hemen cebine koydu. Sonra bana döndü, boka bakar gibi dikti gözlerini. Önümdeki deftere eğildim. Alt alta dört uzun rakam yazıp toplamaya başladım. Hızıma inanamadım. Çıkanı çabucak ikiye bölüyordum ki çarpan kapının sesini duydum. Koşarak indiler merdivenden.

"Seyhan," dedim. "Sen çok güzel bir kızsın. Biliyor musun?"

Yine ağladı. Gittim sarıldım ona. Neresi çirkin bu kızın? Saçları yasemin kokuyor.

"Aybaşında da senin çıkışını verecekler. Dün hesaplattı tazminatını."

Ayaklarım dizlerime kadar pelteleşti. Ama belime sıkı sıkı sarılınca düşmedim.

"Yetişecek iş var diye şimdiden söylemediler."

Saçları çok güzel kokuyor bu kızın. Parmaklarımı ağzına doldurup çektim kendime. Alt tarafım tutmuyordu ama nefesimi içine üfledim.

Gece annemin ışığına kalktım.

"Anne," dedim. "Babam bizi hiç aç, açıkta bırakmadı, değil mi?"

Yok, desem de o saatte çorba pişirdi.

"Olsun oğlum. Sen çalışıyorsun. Tutma, ne olacak."

Sabah işe uğurladı beni. Bakkaldan gazete aldım. Kahvede açtım önüme iş ilanlarını. Boyacı çocuğun biri geldi. Dediğinin çeyreğine indirdim parayı. Söylenerek ayakkabılarımı boyadı.

İnsan dediğin ne fena bir şey.

–saat vurdu kim bilir kaçı

Duvar saati kim bilir kaç defa vurdu zamanı. Eski kestaneden ahşabında tozdan çöller kımıldadı. Bir çift genç karasinek çiftleşti üzerinde. Yanı başlarında kıvrılıp uzanmış, son nefesini çoktan teslim etmiş, hatta sıcak yüzünden içi kuruyup belli belirsiz noktaya dönmüş yaşlı amcalarından birine dönüp bakmadılar bile. Ölüye de saygı kalmamış artık bu kahvede! Halbuki Kesiğin Recep, uzun sarkaçları ucunda yapma kozalaklar olan baba yadigârını müştemilatlarda eskiyip dökülmesin, kadir bilmez eller pis arabalarıyla gezen eskicinin birine iki naylona vermesin diye getirip asmıştı kahvenin en güzel duvarına. Saatin hemen yan komşusu ise camlı büyükçe bir fotoğraftı. Haşmetli siyahları, beyazları, lacivertleri ve diğer ışıltılarıyla aşılmaz set duruşlu "Milli Güvenlik Konseyi Çerçevesi" kaç sene camında parmak izlerini ve kahve haşaratının iğne ucu, ayıp şeylerini taşıdı durdu. Arada bu ağır "şey" belki de küçük çaplı bir depremin sayesinde gidip omuz başını duvar saatine yaslardı. O saniyeler eğer gündüze denk gelirse, kahveden birisi muhakkak yerinden zıplar, "Anam, hareket oldu!" diye sesini çınlatırdı. O an fark etmese de mutlaka akşamına Kesiğin Recep, elinde dolu, boş çay tepsisi olduğu halde, bu "kaymayı" görür ve hafif korkuyla karışık sinirle duvara koşar, çerçeveyi doğru yerine alırdı. Hatta bir vakit, duvar saatini çerçevenin tam da dibine çakmayı ve bu münasebetsizliği toptan önlemeyi düşündü. Ama galiba zaman hızla geçiyordu. Öyle ki, bir-iki yıl sonra kahve paydos verip toptan badana-

lanırken göztaşı bakışlı, aksi mi aksi boyacı uzun fırçasıyla bir "devri" düşürüverdi yerinden. Recep, "Ebenin ami!" diye söylendiyse de öyle uzun boylu dert etmedi. Aldı eline baktı. Ahşabın sağlamlığını kontrol etti. Ne olur ne olmaz deyip fotoğrafı kahvenin arka odasında iyice yırttı, eski mangalın birinde yaktı. Boş çerçeveyi de eskicinin birinden beş çay bardağına değiştirdi. İşte duvar saati, o saatten itibaren daha güzel günler gördü. Galiba yakınındaki sevimsizlikten kurtulduğu için daha çok kişinin dikkatini çeker olmuştu. Hem zaman da giderek kıymetleniyordu. Pisliğine gelince; kahve dediğin yer zaten ne kadar temiz olur. Çuhaları kadar içine çektiği havası da ellenmiştir.

Kahvedeki bu meşhur saat, herhangi bir sabahın köründe vurduğunda Recep ocağın berisindeki masasında yorgun gözlerini açıp kapadı. Yaşlı kartal ellerini uzattı havaya. İçeriye baktı. Delikanlının birisi ayakkabılarını boyatıyordu. Boyacı çocuk kalktı, Çingenece sövdü. Genç adam masada tek eliyle tuttuğu gazeteyi hızla kıvırıp çaktı karşısındakinin yüzüne. Çocuk boyalarını topladı. Yüzü kızarmıştı.

"Bitmedi ya, lan. Ya, diğer teki?"

"Bu paraya anca bu olur."

"Öbürünü ne yapacağım? Baştan söylesene."

"Onu vururken düşünecektin emmi."

"Senin emmini..."

"Kesin lan, tatavayı! Sabah sabah..." Kesiğin Recep bu manasız didişmeyi bitiriverdi. Biraz daha şekerleme yapacak, yorgun kalbini dinlendirecekti. Çoktandır ağrıyan tarafını bu kısa uyku molalarıyla avutmaya, hatta kendine unutturmaya çabalayıp duruyordu.

Hışırtılara gözünü açtı. Az önce kapışanlar çekip gitmişlerdi. Bir kumru kahvenin önündeki sandalyelerin üzerinde kanat çırpıyordu.

"Gitsinler," dedi. "Defolsunlar hayatımdan. Şu ocakçı da gebersin. Müşterisi de, avantacısı da, yavşak aynasızı da..."

Saat yine vurdu.

"Seni de kıracağım inşallah ölmeden."

Saat saat saat saat

İnsanın babasından kalan tek hatıra geçen zamanı gösteren o şey mi olur?

"Tamam, babam öldü, anam öldü, amcalarım gitti, karım bana dayanamadı... Hepsini anladık a kırılası..."

"Üstelik ben..." Üstelik Kesiğin Recep değil mi başkalarının kalan zamanını çekip alan, her şeyi vaktinden önce bitiren? Nefes veren değilse de nefes alan o değil mi?

Yine hışırtılar geldi kulağına gözlerini açmadı bu defa.

"Vay, vay... Ağamız pinekliyor."

Kâmil gelmiş başucunda ona bakıyordu.

"Geldin mi be düşman gibi."

"He, geldim. Dediydim ya sana saati."

Parmağıyla işaret etti duvardakini gösterdi.

"Tam zamanında geldim işte."

"Ya, evet. Koca engerek gibi sessizce hem de."

"Öyle olması lazım değil mi?"

Recep, Kâmil'in yüzüne baktı. Kanlı, canlı, yakışıklı hayat dolu bir adamdı. Her zaman temiz giyinirdi; beyaz dişleri parlardı gülümsediğinde. Bir kadın gibi güzel, biçimli elleri vardı.

"Bu adam bu işlerin içinde olsun ha!" diye geçirdi Recep içinden.

Kalktı, eliyle yolu gösterdi. Kahvenin arkasındaki küçük odaya geçerlerken saatin içinden yorgun tıkırtılar onlara kadar geldi.

İçerisi dolu, boş gazoz kasaları, toptancı işi büyük çay paketleri, diğer ıvır zıvırla doluydu. Kirli çekyatın üzerine oturdular. Kâmil arka cebinden bir zarf çıkardı.

"Adamın ismi, cismi, adresi burada yazıyor. Fotoğrafları da var. Her sabah geçtiği güzergâh çizili... Bu

arabası. Fotoğrafın arkasına plakasını da yazdırdım her ihtimale karşı."

"Ne bu? Alacak verecek davası mı?"

"Yok. Daha başka. "

Recep, zarftan çekip aldıklarına bakıyordu ki aniden Kâmil'in koluna yapıştı.

"Bana bak, dolaşık iş istemem. Nedir bu, sen aç ağzını bakalım."

"Yok, yahu, öyle düşündüğün gibi değil... Namus meselesi diyelim."

İç cebinden çıkardığı katlı kâğıdı çıkarıp Recep'e uzattı.

"Yalnız bir şartları var. Sıkmadan önce bu adamın yüzüne okunacak."

Recep notu okudu. Çenesini sıvazladı.

"Allah Allah! Ne deliler var bu dünyada."

Kâmil belinden çektiği silahı arkadaşına uzattı.

"Bu temiz. Sonra alırım senden. Ama sen yine eli işe yatkın çocuklardan birini yolla. Yemi emniyet amiri pek hevesli aferin almaya bu aralar."

Sallanarak çıktılar odadan. Kâmil her zamanki gibi elini alnına götürüp "eyvallah" çaktı ayrılmadan önce. Tam kapıdan çıkıyordu ki Recep seslendi:

"Bana bak. Bir şey isteyeceğim senden."

Döndü ayak parmaklarının ucunda yükselip duvar saatini söktü yerinden. Toz kalktı. Sinek ölüsü kimse fark etmeden salınarak yere düştü.

"Bunu denize atıver."

Kâmil cebinden çıkardığı mendille tuttu uzatılanı.

"Denize mi?"

"Evet. Mümkünse derine. Öyle kıyıda, çerin çöpün içine değil ha."

Kâmil başını anlamazca salladı. Konuşmadı ama. Dönüp gitti.

Recep duvara baktı. İki çivi deliği. Biri üst üste boyalarla neredeyse kapanmış, diğer tap taze, canlı. Saatin kirli izi kararmış solucan gibi süzülmüş kalmış.

"Kurtuldum ulan senden. Sen de geçtin gittin işte bu hayattan."

Arkadan gelen kanat seslerine aldırmadı Recep. Dönüp bakmadı bile.

–yuvada açlık

Bu açlık hiç gitmeyecek bela mıydı şehrin üzerinde? Bahar gelir, etraf şenlenir ama yaz deyince pislik, kokuşmuş çöp, bozulmuş yemek sökün eder; boca olur adam boyunca. Oysa güzeldir bu evlerin, televizyon antenlerinin, Allah'ın minarelerinin arasından uçup gitmek, denizden gelen havayı kanatlarına yastık edip tembel daireler çizmek. Bir de şu açlık olmasa.

Kumru Kâmil buna benzer fısır fısır konuştu kendi kendine. Eski kilisenin damındaki yuvasında bir o kanadını bir öbürünü açtı kapattı sırayla. Çatının ucuna kadar badi adımlarla yürüdü. Güneş iğneleriyle gözünü aldı. Aşağıda, bu uçurumun dibindeki arabalara, yürüyen kalabalığa, parlayan camlara baktı. İç geçirdi. Bıraktı kendini boşluğa.

Uçtu, uçtu, uçtu...

Sonra aşağıdaki kırmızılık gözünü aldı.

"Ulan, bu da nesi be!" deyip alçaldı.

Trafik durmuş, kornolar durmadan ötüyordu. Başı bağlı kadının biri eli ağzında bağırdı. Dükkânlardan adam boşaldı.

"Kaçtı, kaçtı..."

"Oraya, sıktı da gitti. Atladı duvarın üzerinden."

Kırmızılığın içindeki adam siyah arabanın yarı açık kapısının önünde boylu boyuna uzanıyordu. İki koyu lekeden yayılan ılık renk asfalta akmıştı bile.

Bağırış çağırış artınca ürktü Kumru.

"Neme lazım," dedi yükseldi.

Tam o sırada havada daireler çizen bir kâğıt parçası geldi yapıştı yüzüne.

"Vay anasını bellediğim."

Gagasının ucuyla yakaladı namussuzu. Bırakmadı ama. Aldı götürdü yuvasına. Ayak tırnaklarının ucuyla açtı kâğıdı. Okudu.

"Çirkin Seyhan'ın abisinin selamı var sana..."

Tekrar baktı yazıya Kumru Kâmil. Sonra gagasıyla küçük küçük parçalayıp yedi. Açlık bu başka şeye benzemez.

"Allah Allah! Ne fenayız hepimiz," dedi.

Bir de türkü tutturdu.

Gördüğüne inanma gördüğüne inanma sen
Gördüğüne inanma gördüğüne inanma sen
Gördüğüne inanma gördüğüne inanma sen
Gördüğüne inanma gördüğüne inanma sen.

KÖTÜLERİN KARASI

Asansörün korkuluklarına çıkmış bağırıyor. Aşağıda tuzlu deniz börülcelerinin sarıldığı kayalıklar var. Ve o kayalıklarda derinleşen uçurum. Uçurumda uçar deli o. Paçasından bağlı şeytan uçurtması. Korkuluklarda deli. Bağırıyor ya benden başka da duyan yok sanki.

Ve herkes bilir ki ya şimdi ya asla
Herkes bilir ki ya bensin ya da sen
Ve herkes bilir ki sen daima yaşayacaksın
Ah sen bir ya da iki yol bitirmişken
Herkes bilir ki oyun hilelidir
Yaşlı kara adamlar hâlâ pamuk toplarlar
Kurdelelerin ve eşarbın için
Herkes bilir bunu
Ve herkes bilir ki bela gelmektedir
Herkes bilir ki yaman hızlıdır
Herkes çıplak adamı ve kadını bilir
Ki onlar tarihin parlayan dokunuşlarıdır
Herkes bilir ki perde kapanmıştır
Ama öyle bir mizan olacak ki yatağında
Ne biliniyorsa ortaya dökecek

Düşecek deli. Eski denizin olmayan dalgalarının arasına. Asansörün 99 basamak altına. Şimdi kayaların

kızgın güneş altında yandığı uçuruma. Havra'nın duaları da kurtaramayacak onu.

Yanından geçerken ve onu benden başka kimse anlayamazken belediyenin direklerinden anons duyuldu:

"Dikkat, dikkat... Burası belediye ilan ve reklam bürosu. Halkımıza duyurulur. Bugün öğleden sonra başlayarak üç gün boyunca Karataş Semti siyah-beyaz görülecektir. Bu durumun geçici olduğunu bildirir, vatandaşlarımızın gereksiz endişeye kapılamamasını dileriz. Dikkat, dikkat... Her yıl aynı tarihte olan ve üç gün üst üste süren bu hadisenin fen adamlarınca incelendiğini ve geçi bir gök olayı olduğu yönünde malumat verdiklerini duyururuz. Vatandaşlarımızın boş endişelere kapılmaması ilanen duyurulur."

Baktım saat üçe üç var. Deli gibi eve koştum. Demir kapıyı itip taşlığa adımımı atmıştım ki, ortalık kararda aniden. Sonra renkler soldu. Eşikte açmış aslanağızı çiçekleri kırmızı, turuncu, sarı, deli maviden siyah beyaza döndü. Hanımelinin yeşil yaprakları ve sarı benizli kalın gövdesi de. Pencereden uzanan nenemin yaşmağındaki oyalara baktım çaresizce. Onlar da siyah-beyaza dönüvermişti.

"Haytanın oğlu, gel eve," dedi. "Misafirimiz var."

Koyu odalara girdim. Yüklük kokusu, eski Mushaf kokusu doldu genzime. Nenem eski Milas halısının üzerinde kınalı patikleriyle yürüdü. Salonun kapısında bekledi beni. Eliyle işaret etti içerisini.

Koyu yeşil pençeli sedire oturmuş. Siyah görünüyordu yastıklarına kadar. İncecik elbisesi omuzlarından akıyor. Uzun düz saçlarını dolayıp göğsüne salmış. Yarım dönmüş pencereye dışarısını izliyor.

Dönüp bakmadı bile bana. Yoksa hemen ağlardım. Nenem de anlardı içimdeki kötüyü.

"Hacı Mikayel'in ziyaretçisi. Ama bizde kalacak gidene kadar."

Hacı Mikayel Amcalara niye gelmiş ki? Elli sene

önce göçtü onlar. Karısı, berber erkek kardeşi, berberin baktığında içini titreten sakalsız çırağı, tıraş sabunları, at kılından fırçası ve ustura takımı. Hepsi bir sabah gittiler. Giderken de ölü anılarını bıraktılar geriye.

Gittim yanına. İçimdeki kollar uzandı. Tutup çekesim var içime onu. Kimse bilmeden, kimseye görmeden sarılsaydım. Ağzındaki nefesi sonuna kadar içseydim. Memelerini sonra, bademyağı kokan kırmızılıklarını, o dokunur dokunmaz tepeli güvercinler gibi taklaya başlayan ve betona çarpana kadar tersi tersine dönen memelerini havadan kalıplara döküp sıvazlasaydım.

"Boşuna bıdırdanma. Anlamaz o seni. Fransa'dan çıkmış gelmiş."

Fransız kadın. Uzattım elimi. Tuttu da kalktı. Kuş gibi kabardı sedirin yanında. Gülümsedi. Yanakları koyulaştı. Siyah-beyaz ya mahalle üç gün. Olmasaydı kendinden kırmızısını görürdüm. Büzdü dudaklarını.

"Gidelim mi?" dedim.

Gülümsedi.

Yürüdük beraber. Asansör'ün uçurumuna kadar. Eski komşular geçti önümüzden. Hacı Mikayel Amca, annesi Diruhu, karısı, berber çırağı şaşı çocuk, tıraş tası, en arkada nazlı türküler çığıran eski radyoları.

bu dağlar kömürdendir
nanay nanay, zalim nanay, kibar nanay
geçen gün ömürdendir
yâd ele bakma ciğerim yakma
feleğin bir kuşu var
nanay nanay, zalim nanay, kibar nanay
çırnağı demirdendir
yâd ele bakma, ciğerim yakma

Fransız kadın baktı da ağladı onlara.

"İşte," dedim. "Gidiyorlar diye üç gün kararacak hava."

Deli bizi görünce korkuluklardan indi.

Şarkısını baştan aldı.

Herkes bilir ki savaş biter
Herkes bilir ki iyi çocuklar mağluptur
Herkes bilir ki kavga değişmez
Fakir fakirdir, zengin daha da zengin
Bu böylece sürer gider
Herkes bunu bilir

Döndüm baktım. Gitmiş Fransız kadın. Öpemedim bile ben onu. Üç gün sürdü siyah-beyaz dünya. Nenem, "Kötülerin karasıdır, bizim değil," dedi. Pekmeze ceviz kırıp koydu önüme.

BELKİ...

Şehrin bütün serçeleri ölmeye başladı. Balkonu kova kova suyla yıkamış, eteğini bacaklarının arasına sıkıştırmış, elinde sigarası, karşıcı gelen sürüyle yelkenliyi izlerken bunu düşündü. Ah, serçeler! Lokma kadar kuşlar. Kanatlarını açıp gözlerini kısıyorlardı. Kimsenin bilmediği acılarını gagalarında taşıyan o günahsızların böyle ansızın ve nedensizce sokaklara, bahçe boylarına, çeşmelerin yalaklarındaki su göllerine, hatta bahar sabahı temiz hava girsin diye açılmış, tüllerin büyük bir itinayla gidip geldiği, efendi rüzgârın başını soktuğu pencere pervazlarına soğuk yürekleriyle düşüp yığılmaları büyüyen bir yağ lekesi gibi herkesi ve her şeyi emiyordu. Aşağıdan sütçü geçti. Bu da son atlı arabaydı herhalde. İhtiyar beygir başını kaldırdı da söylendi ona doğru. "Ölüyorlar, ölüyorlar..." Sigarasını paslı korkulukta söndürdü. Sıyrılan kumaşın arasından tüyleri kabarmış bacaklarına baktı. Şimdi içeride uyuyan güzel omuzları üşümüş adama gidip sarılsa ve dönüp onu çarşafların arasına almasını, yaralı diliyle koltuk altına dokunmasını beklese bütün bu kirli zarftan kurtulacağını biliyordu.

"Dilin neden yaralı senin?"

"Yaralı değil. Çatlak."

"Boydan boya."

"Evet. Ucundan sonuna kadar."

Öldü diye bırakmışlar onu. Tuzlu su, elektrik, battaniyeye sarıp top gibi tekmelemişler. Araba lastiğine sığar insan. Kürek kemiklerinden iyice bastırınca oluyor. Avuçla bok çıktı. Yapmasam giremeyeceğim içine.

Şehrin ucunu yaktılar. Günlerdir tütüyor.

Belediye tamirhanesini geçince mezbahanın büyük arsası geliyor. İşte oraya bugüne dek görülmemiş çukuru açtılar. Önce su kenarındaki evsizleri getirmişler. Ardından tanınmış bütün ibneler, sokak çocukları, düşmüş kadınlar, kâğıtçıların arabaları, kumarbaz masaları, belki dedesinin yıllar önce yan komşularının arkasından sıktığı sonra korkup suya attığı o tabancayı bile bulmuşlardır, ihtiyar öğrenci liderleri. Hepsini derine döküp üzerine bir kat kayır serptiler.

Sonunda çukur mayalandı, kaynadı, için için fokurdadı ve zehirli dumanıyla yanmaya başladı.

Yılanlı is öldürüyor serçeleri ve her şeyi.

Tiril tiril derisiyle çıplak adama sarıldı.

Uyanmasaydı.

Şimdi çaresiz kalkacak. Yaralı diliyle kasıklarında yürüyecek. Sonra belinde tabancasıyla çıkıp gidecek.

Şehrin ucu yanarken serçeler ölüyor. Birileri dövüşürse belki aralanır karanlık.

KAFESTEYİZ

"O gün büyük kafeste döndü durdu. Ayaklarını öfkeyle yere vuruyordu. Toz kalkmadı. Çünkü ofis geceden temizleniyordu. Eskiden gelen aksanı bozuk kadınların ve çok daha önceleri gelen kentin sümüklüböcek yuvalarında yaşayan yaşlıların yerini çat pat konuşan Afrikalı adamlar almıştı. Ve onları ter kokan, apışarası kokan, az odalı, kalabalık evlerden toplayan şimdinin dayı başları, ağız dolusu sövgülerle, kimi zaman da gülerek, gece bile ışıkları sönmeyen iş merkezlerine bırakıyordu. Şarkı söyleyen adamlar, tuvalet oturaklarından, pisuvarlardan işe başlıyor, kan lekeleri dışına vurmuş kadın pedlerinin de bulunduğu çöp tenekelerini boşaltıyor, arada durup şarkı söylüyor ve gizledikleri sigaraları çekiyorlardı. Sonra aynalar ve camlar ayrı bezlerle siliniyor, herkesin müthiş bir güvenle üzerinde dolaştığı halıyı vakumlayan elektrikli süpürge pul pul dökülmüş deri ve sümük parçacıklarını da yine kimse bilmeden çekip şişman torbasını doyuruyordu. Kara adamlar, kaçak adamlar, öfkelerini doğdukları yerde bırakmış ve beraberlerinde sadece korkuyu, ürkekliği taşıyabilmiş adamlar, birisinin boynunda gül ağacından oyulmuş deniz dalgası, avucunda çocukluktan kalma bıçak yarası, ayağı kırılan keçiyi keserken annesinin elinden kaçıp gelen, güneşin altında yağıyla

parlayan kara saplı bıçağın sıcağını unutmayan uzun yaralar taşıyan adamlar; katiller üstelik, tekneden en zayıfını gözünü kırpmadan atmış, cebinden çıkan para gidilecek yerde ekmek demek, sıcak iki kap daha yemek demek ve belki de makata girecek copu durduracak, bu yüzden katil ve masum adamlar, işte karalar, işlerini bitirip giderler sabaha karşı."

Güne temiz ve havalandırmasından çilek reçeli kokuları dağılan ofiste başlamama rağmen huzurun bana yine uğramayacağını biliyordum. Damağım tuz basılmışçasına sızlıyordu. Acı geliyordu burnumdan. Koridorda hızlı voltalar attım. Kâğıt bardaklardan su içtim arka arkaya. Bilgisayarımı kapadım, tekrar açtım. Açılırken de içimden yedişer yedişer saydım. Parlak deriden müşteri koltuklarına uzandım. Ayakkabılarımı da çıkardım. Uyuyamadım.

Saat on bire doğru, kapıdaki güvenlikçi geldi.

"Erdem Bey, öğlen çıkacak mısınız?"

Ne desem bu adama? Şapkasını içeride de çıkarmıyor. Pazar günü olmasına rağmen gümüş abartılı ve parıltılı isimliği yakasında, tam olması gereken dikdörtgenin içerisinde. Şirket politikası. Her şey düzen içerisinde olacak.

"Hayır. Yemek yemiyorum bugün."

"Geceye kalacak mısınız, peki?"

Çok konuşuyor bu çocuk. Görevi mi bunları sormak? Terslesem şimdi. Ya insan kaynakları müdürünün adamıysa. Burada en sihirli kelime rapordur. Hesap özetleri, uzman görüşleri, bilgi kırıntıları, müşteri görüşleri, pazar analizleri, hım hım dedikodular, bayii gecesinde masa altından buluşan eller, apışarasına karşıdan uzanan temiz kokulu naylon ayaklar.

"Hayır. Ama Reyhan Hanım gelecek birazdan. Yukarıda olduğumu söylersiniz."

"Reyhan Hanım."

Güvenlikçi dinlemedi bile. Başı önde yürüdü asansöre. İşbirlikçi, ajan! Muhasebeden anlıyor mu acaba? İki yıllık yüksek okul mezunu olmasın. Fark derslerini verirse, koltuğunun altında diploması. İnsan kaynakları müdürünün masasının önünde görüyorum şimdi onu. Sırıtıyor. Beraber gülüyorlar. Yok, ama! Ben üstüne on beş sertifika aldım. Beş yıllık emeğim var.

Ellerim titriyor. Diri diri gömerim onu.

Merdivenlerde ayak sesi var. Reyhan. Yağmurluğuna sarınmış. Kestane saçlarından damlalar var. Neden asansörü kullanmadı? Çıkarken düşündü mü, beni? Onu beklememi?

"Beni evden de aramaya başladın artık."

"Ama mecbur kaldım. Not yazdım sana, yanıt vermedin."

Koridora çektim onu. Kameraların ölü noktasına. Bu pazar benim. Kimse bu günü elimden alamaz.

"Reyhan Hanım", yağmurluğunun altındaki gömleğine uzanan eli itti. Tekrar itti. Tekrar. Tam dudağını hedefleyen ama kenarına doğru ancak sıyrılabildiği öpücükten kaçamadı. Bunu istemiyor artık. Sokaklarda yürüyüp vitrinlere bakmak daha iyiydi örneğin.

O sırada Erdem Bey'in heyecanla kemerini ve ardından pantolonunu çözmeye çalışan tedbirsiz eli, pantolon düğmesini gevşeyen ipliklerinden koparıverdi. İliğinden basınçla sıyrılan düğme bu başarısız ve mutsuz itiş kakışı düştüğü köşesinden iç çekerek izledi.

"Ertesi gece kara adamlardan birisi yerleri paspaslarken, kalçaları titreyen bir kadın düşünüyor ve sarışın olacak o, neden illa kendi derisinden birini arzulasın, adam, büyük elleri yorgun, yarınını bilmiyor, sokakta gördüğü bütün kadınları arzulayabilir, ne var ki kimse farkında değil bunun, kara adam işte o paspasın ortasından, köşede duran düğmeyi gördü ve işini bırakıp bir an parmakları arasında çevirdi, her günün kah-

redici tekrarı, açlık ve yakalanma ve utanmazca kovulma korkusu arasında bu düğme kadar huzur bulabilir miydi? Kara adam, arsız bir adamdan düşmenin verdiği utançla yüzünü örten düğmeyi okşadı, göğsünü araladı, boynuna takılı deniz dalgası kolyesinin yanına geçirdi onu. Böylece iş bitimi çıkarken aşağıdaki güvenlikçi çocuğun öfkeyle kalkıp onu ve arkadaşlarını aramasını atlatacak, kara arkadaşlarıyla yaşadıkları odaları kalabalık evlere sorun yaşamadan gidecekti.

Büyük kafeslerde olanca çürük kokusuna rağmen hayat vardı. Yaşanıyordu da üstelik.

GÜNAH TOPU

Göbeğindeki doğum kordonu yeşermiş küçük bir fasulye tanesi gibiydi. Evirdim, çevirdim parmaklarımın arasında. Ölmeyeceğini, katmerleşip büyüyeceğini biliyordum. Çakıyla ensemi yarıp açıp içine diktim. Şimdi yağlı ve kat kat sallanan bir hörgücüm var. Çok güzel. Çok güzel...

Annem, "Sen büyük suç işledin," dedi. Artık ne kadar yalvarsam da Allah cennetine almazmış beni. Günahsızları öldürdüm ben. En büyük suçumu ki o zaman fasulye tanesi kadardı, daha küçükken parmaklarımın arasında izledim.

Tahtadan kutu çakmıştı babam. Ağzında ince çiviler, çekici bırakıp düşünerek, kafasını kaşıyarak bütün pazar öğleden sonrasını buna harcadı. Sonra içini eski kumaşlarla döşedi. Kutunun altına ince talaş serpti. Kapağının arasından sarkıttığı yirmi mumluk lambayı ve kordonunu dikkatlice inceleyip çalışıp çalışmadığına baktı.

On beş civciv geldi bize. Parlak tüyleriyle cıvıldadılar koridorda. Annem hemen kapıyı kapattı. Sarman dışarıdan miyavladı, mutfak penceresine atlayıp perdenin aralığından olup biteni izlemeye çalıştı. Babam mutlulukla izledi onları. İki tanesi dedemin uzun saplı şövalye mızrağını andıran şemsiyesinin ucuna bağırsaklarını boşalttı. Annem elini ağzına götürüp kahkaha attı. Dedemi hiç sevmezdi. Son günlerinde mavi bok-

larla sıvanmış çarşafları salonun ortasına atıp bahçeye çıkmış ve şarkı söylemeye başlamıştı. Babam, dedemi sırtlayıp belediye hastanesine götürdü. Dedemden geriye şemsiyesi kaldı. Annem civciv pisliğini yer beziyle sildi. Uzaklaşanların kıçına dokunup arkadaşlarının yanına kovaladı.

Gece yatmadan önce babam hepsini tahta kutuya koydu. Lambayı fişe taktı. "Gel bak nasıl da toplaşıyorlar sıcağın etrafına," dedi bana. Gidip bakmadım.

Hep beraber bayrak törenini izledik. Annem halının üzerine düşmüş leblebileri topladı. Ters çevrilmiş terlik tekini düzeltti. Takvimin yaprağını kopardı. Arkasını okuyup televizyonun üstüne koydu. Babam yıkadığı ellerini ısıtmak için sobanın başına geldi. Havluyu dizlerine bırakıp iyice ılıyan borulara dokunarak kızarmış parmaklarını ısıttı.

"Kar durmuş. Ayaza çevirecek bu akşam," dedi.

Salonun penceresinden bahçeye baktım. Karanlığı delen ay ışığı toprağı örten beyazlığın üzerinde parlıyordu.

Annem divanın örtüsünü toplayıp çarşaf serdi, yatağımı hazırladı.

Bütün ev karanlığa battı. Sobanın açık ağzından sızan soluk ışık tavanı kenarları bozuk bir yirmi beş kuruşluk kadar aydınlattı. Yan odadan babamın mırıltısı geldi. "Battaniyeyi de çek üzerime," dedi sanki.

Sessizlik.

Kasaba uyurken ben uyuyamıyordum. Uzaklarda şaşkın horozun biri öttü. Köpekler ürüdü.

Divandan indim. Ayaklarıma sıcaklık bulaştı. Eğilip dokundum. Kan. Salon kapısının altından akıp duruyordu. Koşup yastık kılıfımı çıkardım. Sonra çarşafı sıyırdım. İyice tıktım kapının boşluğuna. Fayda etmedi. Ben bezleri bastırdıkça fışkırıyor, ağzıma burnuma doluyordu. Çaresizce kapıyı açtım. Sıcak sıvı ayak bileklerime kadar yükseldi. Koridora çıktım. İçindeki solgun ışığın da kırmızıya kestiği civciv kutusunun yanına geldim. İçine baktım. Kuyunun ağzı burasıydı. Kan, derin bir gırtlağın içinden köpüklerle fışkırıyordu.

Uzanıp fişi çektim. Yatağıma koştum.

Sabahın ilk ışıkları dışarıdan buza kesmiş salon penceresinde parlarken annem uyandırdı beni.

Babam televizyonun yanındaki küçük sehpanın üzerinde kahvaltısını yapıyordu. Annem de yanındaki koltuğa oturdu. Ayaklarına geçirdiği patiğe baktı. Sobanın kovası değişmişti. Üzerindeki çaydanlıktan sıyrılan damlalar arka arkaya sıcak sacın üzerine düşüp patlıyordu.

Annem, "Sen büyük suç işledin," dedi. Artık ne kadar yalvarsam da Allah cennetine almazmış beni. "Günahsızları öldürdün sen," dedi babam. "Fişi çekince hepsi donmuş kalmış."

Çayının dibini yudumladı. Ekmeği son kez ayva reçeline batırdı ağzına attı. Annem soba borusuna kelepçeyle takılı çubuklara astığı havluyu aldı çaydanlığın sapından tutup mutfağa bulaşık yıkamaya gitti. Babam kıç cebinden çıkardığı tarakla ıslak saçlarını taradı. Yüzüme bile bakmadan çıktı. Dış kapının sesi ayakkabılarının tıkırtısına karıştı.

Annem tepside kahvaltıyla gelmedi. Önlüğümü giyerken de yardım etmedi. Yakalığımı yolda kendim ilikledim. Çantamda kaynamış patates ve gazete kâğıdına külah yapılıp ağzı buruşturulmuş tuz da olmadı.

Yolda elimi cebime atınca buldum onu. Fasulye kadar bir kan pıhtısı. Atıyor için için. Yaşıyor. Okulun tuvaletinde ensemi incecik yardım. İçine kapattım onu.

Yıllarca büyüttüm içimde. Yağlandı, pelteleşti. Katmerleşip kocaman bir hörgüç oldu.

Annem belediye hastanesinde ölmek üzereyken kolumdan tutup kendine çekti beni. "Neden öldürdün o civcivleri? O yıl on beş tane piliç yiyecektik biz. Karnımız doyacaktı bol bol," dedi. "Günahını nasıl taşıyacaksın sen?"

Annemi babamın yanına gömerken ensemdeki günah topunu söküp çıkardım. Kırmızı kan toplarıyla dolu o yağ bezesini kimse fark etmeden mezarın içine fırlattım.

"RUHİ BEY, BİZ HEPİMİZ NASILIZ?"

–kediler ölmüyor

Ruhi Bey, ikinci katın yoz duvarının önünde oturuyor. Toz, duman. Soğuk demir ve sıva döküntüleri dolu etrafta. Balkon korkuluğu da takılmamış. Sandalyesine kaykılmış. Elinde yarı ölü bir sigara. Şakırtılı sakalıyla, üç tam günlük, gülümsüyor. Aşağıda kediler toykurmuş ona bakıyor. Ekmek mi atacak? Dişlerinin arasından ciğer parçası mı sıyırıp fırlatacak? Ruhi Bey sararmış taban çivilerinin, kararmış alçı kümelerinin arasında yaşıyor. Yarım kalmış inşaatlar unutulmuş mısralar gibidir. Zaman geçtikçe göğüs kemiği içine çöker, ağlar cümlesi. Günde iki defa gelini tepsi çıkarıyor Ruhi Bey'e; yaşlı adamı sevmiyor, ölse diye geçiriyor içinden. "O zaman evi yıkar temelden çıkarız aşağıdaki izbeden kurtuluruz hanım olurum biraz iki daire verirler kesin iki daire biri kirada kalır diğerinde otururuz zeki babasının resmini asar duvara kızın da odası olur salon takımı yaptırırım vitrinde kahve takımı saat kulesi almanyadan ablam yolladıydı sallayınca tepelerine kar yağan çam ağaçları böyle fanusun içinde işte hepsi olur."

Ruhi Bey emekli kütüphane memuru.

Onu fırlattıkları odada, üst katta bitmemiş inşaatın aceleyle bitirilmiş tek odasında günde iki defa tepsi bekliyor. Ama gülümsüyor da adamakıllı.

Zeki, oğlu, pazara çıkıyor. Yorgun geliyor eve. Erkenden yatıp yeniden büyütecek bileklerini. Ağır işçi. Haftada bir babasının yanına çıkıyor. İki paket sigara, kibrit, kahveden getirdiği eski gazeteleri bırakıyor.

Baba ateşe dikkat et, olur mu? Yanarız bak hepimiz.

Ruhi Bey gülümsüyor.

Zeki Babam ölse diyor arada bir; "yok ölmesin yoksa bir adım daha yanaşırım ölüme kolay mı çukura indirmek senden bir şeyi ölmesin de ihtiyarlamasın da ben korkuyorum kendimden o zaman."

Ruhi Bey herkes uyurken çizgili pijamasının paçalarını terliğiyle eze eze dolaşıyor üst katta. Korkuluksuz balkona çıkıyor. Sigara yakıyor. "Gasteden" uçak yapıyor. Elinin tersiyle katları bastırıyor. Parmaklarının ucunda bakıyor. Sonra boşluğa fırlatıyor. Bir-iki kedi çöpten falan başlarını kaldırıp bakıyor; "Ruhi Bey ölmese," diyorlar, "iyi adam, eskiden maaş gününde ciğer getirirdi bize de."

Ruhi Bey mırıldanıyor: "Herkes ölsün bir ben kalayım yok yok biri kalsın geriye cigaram biter sonra."

Ruhi Bey bir atom bombası diliyor Allah'tan. Sonra tiner kutuları buluyor yamulmuş.

Ertesi sabah uyansalardı gelini tepsi getirecekti. Bir on yıl var öğle yemeği vermiyorlar Ruhi Bey'e.

–gecenin birinde

Esmerliğinin altını iyice çizmiş, böylece hıncını daha da artırmış. Kara, sert kaşları var. Kartal düşen yüzünü alıp kendi yüzüne yerleştirmiş sanki. Gözlerine sürme çekmiş; eli değmişken kirpiklerine dokunmuş; yok, öyle denemez, onları herkesin yumuşak diye bildiği ama onun parmaklarında derhal sertleşen meşhur bir kimyasalla hizaya sokmuş.

Montunun altında uzanan ince kazağını geçince dokunulduğunda kendine ait yumuşaklığı hiç bilme-

miş gibi sertleşmeye hazır teninin beklediğini bunca uzaklığına rağmen biliyordum. Ama birlikte geldiği yapılı adam bununla ilgili miydi, emin değildim.

Viski aldılar. Komilerden birini telsizimle masalarına yönlendirdim. Temiz bir bez aralarında gitti geldi. Eskiden kalma kırıntılardan birkaçı aşağıya düştü.

Ona teklifsizce sarılmış açık renkli çoraplarına bakarken etrafta ne kadar nefes varsa hepsi ağırlaşarak yükseldi. Pencerenin önünde mi giymişti? Işıktan hiç sakınmamıştı kendini.

Kulağıma takılı küçük metal öttü.

Patron.

"Geldiler mi?"

"Evet, buradalar."

"Hadi o zaman."

Ceketimin yakalarını düzelttim. Kravatımla oynadım biraz. Masalarına yürüdüm.

"Buyurun. Size yolu göstereyim."

Önlerinde yürüdüm. Şık topuk seslerinin arasında kısık fısıltıları duyuyordum. Neler söylüyordu ki şimdi ona?

"Ben seni... Telefonun açık... Evet, yarın pazartesi..."

Arka çıkışın karanlığına girince döndüm. Elimi ceketimin iç cebine attım. Adamın gözleri büyüdü. Gırtlağındaki düğümün aşağıya yukarıya oynadığını gördüm.

"Bu sizin."

Parmaklarımın ucundaki zarf kapalı bir bıçak ucu gibiydi.

"Şu taraftan giderseniz çıkışı bulursunuz."

Kadına döndüm.

"Biz böyle gidelim."

İkimiz de arkamıza bakmadan ama bu kez yan yana yürüdük. Parfümünü duydum. Çok uzaktaki tepelerden gelen çam uğultularına benzettim.

Siyah, uzun arabanın arka kapısını açarken, kulaklığım yine tıkırdadı.

"Evet, efendim arabadayız. Sizi bekliyoruz... Bilmiyorum istediğiniz gibi mi... Hayır, dikkat etmedim saçlarına."

Bu adamı bu gece öldürmeli. Birazdan hem de, şu ağaçlı yola döndüğümüzde, sokak lambalarının hiç çalışmadığı o köşede. Sert bir fren. Torpido gözünde, namlusunun her zaman sürülü olduğu "on dörtlüye" uzanıvermeliyim.

Dikiz aynasını düzeltirken ona baktı. Alnını cama dayamış, dışarıdaki kırılan neonları izliyordu.

Patron. Çakılları iteleyen ökçeleri. Kapıya uzanırken parlayan şövalye yüzüğü.

"Gidelim."

Kontağı çevirirken sigarasını yaktı. Şimdi arabada bir deniz var. Duman, parfüm, hatta vücutlarımızdan yükselen, korku ve arzuyla karışık tiksintiden beslenen koyu nefti, jelden daha da akışkan bir sıvı doldurdu aramızı. Akciğerlerim hemen tepki verdi buna. Küçülüp pörsümüş balona dönerken koltukaltlarımdaki solungaçlarım açıldı. Yine de dizlerimin titremesine engel olamadım. Bulantı karınca adımlarıyla içimde yükselmeye başladı.

Aklımın her köşesi ileride bizi bekleyen ağaçların karanlığına takılıp kaldı.

Dikiz aynasına çevirdim bakışlarımı. Kadına bakmıyordu bile. Sigarasından aldığı derin nefesleri tavana üfürürken, dudaklarını büzüp diliyle itiyordu halkaları.

"Tam gırtlağının altından," diye düşündüm. Kadına da sıçramazdı kanı.

Köşeye doğru gaza bastım. Karanlık geldi örttü bizi. Freni kökleyeceğim noktayı gözüme kestirdim. Koyuluktaki son ağacın etek ucu... Omzumda bir el. "Radyoyu açar mısınız?"

Dönüp kadına baktım. Patron da -ilk defa- bakıyordu.

"Siz de şu camı aralayın. Boğulmak istemiyorum burada."

Peki, cehennemin kıyısında, üstelik bunu biliyor görünüyordu, nasıl gülümsemişti?

Bahçeli büyük evin kapısında bıraktım ikisini.

"Sabah erken gel. Havaalanına gideceğiz," dedi.

Düğmeye basıp camı ittim.

Uzaklaştılar.

Torpido gözüne uzandım.

Gece çok serindi. Demirdeki parmaklarımın sızladı ince ince.

Kapıda yakaladım onları. Eğilmiş anahtarı çevirmeye çalışıyordu.

"Ruhi Bey!"

Dönüşte kadını terminale bıraktım. Orada inmek istedi nedense.

–ilk tuğla

Çınarlar soyunurken kimse fark etmez ama içleri kıyılır. Kıvranırlar ve bize hep bir şeyler anlatmak isterler. Belki bunu daha sonra anlarız.

"Merhaba. Adın ne senin?"

"Adnan."

"Adnan ha! Çok güzel bir isim. Büyüdüğünde çok büyük bir adam olacaksın Adnan. Galiba herkes parmakla seni gösterecek."

"Ama matematiğim biraz kırık."

"Boş ver. Düzelir o sonra."

"Senin adın ne?"

"Kaptan X, diyelim?"

"Neden?"

"Öyle işte. Çok uzaktan geldim ben gezegeninize. Yola çıktığımda daha sizinkiler ağaçlardan inmemişti."

"Kim bizimkiler?"

"Eski akrabalar yani. Büyükler falan."

"Dedemler gibi mi?"

"Evet, işte büyük büyük dedenler."

"Dedemi görmedim ben. Ölmüş önceden."

"Olsun. Geçelim bunları. Bak burası benim gemim."

"Bu çınar ağacı ama."

"Evet. Pozitron aynasıyla görüntü kayması yarattım."

Adnan, kafasını kaşıdı. Kaptan X hiç durmuyordu ama. Elini beline koyup uzun yolculuğunu anlattı. Göktaşı fırtınalarını, köşesine çarpıp kaçtığı kara deliği /"hani sizin evde aspiratör var ya, onu uzay boyutunda düşün işte"/ arızalanan gıda kolektörünü, tamir için atmosfere girişini, en uygun yer olarak Bahri Baba Parkı'nı seçişini, hepsini ara vermeksizin anlattı.

"Çok üşüdüm," dedi Adnan. "Annemle parka gezmeye geldik ama ben çok üşüdüm. İyi ki seni görmüşüm."

Kaptan X, elini tuttu. Çekti kendine. Yorgun uzay gemisine dayandılar. Çınarlar yeniden titrerken uzun uzun öptü onu.

"Adnan!"

Sırtı lacivert yağmurluğuyla uzun boylu kadın onlara doğru öylesine sert adımlarla koşturuyordu ki, dünyanın bu köşesi için doğru hafif çökebilirdi.

Yanlarına vardı. Adnan'ı etten sıyırdığı bir sinir gibi çekip öte yana fırlattı.

Kaptan X'in yakasından kavradı – Kaptan X belindeki silaha davranabilirdi ama yapmadı bunu.

"Senin adın ne?"

Çınara dayayıp tüm gücüyle tokatladı çocuğu.

"Senin adın ne dedim!"

"Ruhi."

"Ruhi, bir daha seni Adnan'ın yakınında görmeyeceğim."

Koşarak uzaklaştılar. Adnan kadının ayakkabısına takılmış bir tüy gibi çırpındı arkasında.

Çınarlar yeniden kımıldadı.

"Her Ruhi Bey'in başlangıcında bir tokat olabilir," dediler.

Fısır fısır konuştular aralarında.

MELEK ANNEM

Marketin kalabalık koridorlarında yürüdüler. Metin raflara takılan gözlerini arada babasının dalgın yüzüne çeviriyordu. Ellerini montunun cebinden çıkarıp kesme şekerden tepenin yanındaki kitap yığınına çömeldi. Annesi seneye okula gideceğini söylemişti. O zaman bu renkli, içinde çocukların anne babalarıyla piknik sepetlerini taşıdığı, evde kaynayan demliğin buhar saldığı, yeşil elmalı ağaçların arkadan esen rüzgârla dalgalandığı resimlerle dolu kitapları okuyup anlayabilecekti.

Doğruldu, babası makarnalara bakarken uzun, kırmızı renkli gofreti taşıdıkları sepete usulca bıraktı.

Yoğurt, bir kilo yağlı kıyma, tıraş köpüğü, kolonya, hazır çorba, torbada kemalpaşa tatlısı, salamura zeytin, beyaz kâğıtta suyu sızmış peynir...

Babanın hareketleri ağırlaştıkça ağırlaştı. Bir haftadır ağrıyan omuzları şimdi içerideki ısıtıcıların parlak ışığıyla yumuşamış, güzelleşmişti. Seyrelen saçlarını düzeltti, mavi gözlerini çevreleyen siyah, oturmuş, içine doğru iyice koyulaşıp derinleşen halkaları parmaklarıyla ovaladı.

"Hadi gidelim artık."

"Süt, dedi ya annem."

Doğru, Ayşegül çoraplarını dizinden kalçasına doğru çekerken "Süt de alın," demişti.

"Hüseyin, sütü unutmazsın, değil mi?"

Hüseyin başını masadan kaldırıp külünde boğulan sigaranın dumanını uzağa doğru üflediydi.

Sıcak karnı var bu kadının. Mayhoş kokuyor. Kaç sene geçti hâlâ yılan gibi gergin teni. "Üzülme o kadar adamım," diyor. "Aç mezarı mı var bu dünyada? Şimdi olmasın sonra bulursun."

Hüseyin karbüratörcü. Düzlenmiş yağ damlalı kolilerin üzerine uzanıp arabanın altına yatıyor. Dokunur dokunmaz anlıyor metalin ağrısını. Ramazanda patrona kafa atınca birinci sanayiden iş çıkaramadı. "İçkin olmasa kraldın şimdiye," diyor arkadaşları.

Ayşegül dudaklarını daha da güzelleştirip çıkıyor kapıdan. Eve bakıyor o. Masanın ucuna bıraktıkça paraları mayhoş kokusu kırılıp sertleşiyor sanki.

Baba-oğul kasaya yaklaşırken Hüseyin duruverdi aniden. Camı kilitli rafa takıldı. Yutkundu. Sağ eliyle sağ kulak memesini kaşıdı, sıktı.

Sıraya girdiklerinde pek mutluydular. Hüseyin elinde tuttuğu rakı şişesini oğlunun kafasına hafif hafif vuruyor, Metin de güçlükle doğrulttuğu alışveriş sepetini babasının karnına doğru itiyordu.

Ayşegül'ün bıraktığı parayı kasiyere uzatıp çıktılar.

Yağmur başladı. Koşarak yolun karşısına geçtiler.

Kış olunca gecenin dişleri çıkıyor. Sivri. Tırtıllı kenarlarından eskiden kalma etlerin ince lifleri sarkıyor. İşte onların arasından Ayşegül üşümüş parmaklarıyla eve döndü. Elektrik sobasının üzerindeki su kabı son damlasını kaynatıyordu neredeyse. Oğlan koltukta büzülmüş uyuyordu. Kucağında ince uzun gofretin kırıkları parlak ambalajından kazağına dökülmüştü. Kucağına aldı onu. Yatak odasına geçti. Uyandırmadan pantolonunu giydirdi. Kazağının üzerine siyah ince ceketini düğmeledi. En son montunun önünü zorla kapadı. Metin mırıldandı uykusunda. Dudaklarını örten atkısını üfledi.

Ayşegül çekmeceden iki parça eşya çıkardı. Çantasına sakince yerleştirdi onları. Ojelerini, rujunu ve parfümünü en üste koydu.

Salona geçti yeniden. Hüseyin çekyata uzanmış horluyordu. Yerde boşalmış rakı şişesi, devrilmiş bardak, tabakta kararmış elma dilimi, peynir parçaları.

Ayşegül durup baktı. Sonra yere düşmüş yastığı alıp bir eliyle ensesinden tutup yavaşça yerleştirdi. Adam gözlerini açıp kapadı.

Mutfağa gitti. Kalın et kesme tahtasını aldı. Usulca Hüseyin'in yastığının altına soktu. Yastığı yeniden düzeltti. Kocasının başını tam ortaladı. Banyoya geçti. Dolu küçük tüple çekyatın yanında durdu. İki eliyle başının üzerine kadar kaldırdı tüpü.

Metin çocuk içeride nedensiz uyandığında nerede olduğunu anlayamadı önce. Karanlığa dalıp tam ağlayacaktı ki kapı açıldı annesi girdi.

"Oy, uyandın mı kuzum benim."

Ayşegül yatağa eğildi. Yanağından öptü. Kaşının üzerinden sarkan kanlı bir zar parçası Metin'in atkısına bulaşıp kayboldu.

Merdivenleri koşarak indiler. Dışarıda yağmur dinmiş. Soğuk yıldızlar su birikintilerinin üzerinde kayıp duruyordu.

Köşeyi döndüklerinde kırmızı bir arabanın farları yanıp söndü. Oraya doğru hızla yürüdüler.

Ayşegül arka kapıyı açıp Metin'i kucakladı.

"O olmaz!"

Direksiyondaki genç adam arkasına dönmüş titreyen dudaklarına hâkim olmaya çalışıyordu.

"Kırk defa konuştuk bunu. Çocukla gidemeyiz."

Ayşegül oğlunu yere bıraktı.

"Kime bırakacağım onu peki?"

Adam başını sallayıp diretti.

Ayşegül açık kapıyı olanca gücüyle kapadı.

"Siktir git o zaman."

Adam gazladı. Ana-oğul sıçrayan sular arasından giden gürültüye baktılar.

Araba köşede durdu. Klakson çaldı iki kere. Ayşegül oğluna gülümsedi. Koşarak gittiler.

Yağmur o gece hiç yağmadı.

MAHALLENİN BAZI ÖLÜLERİ

Zabıt Kâtibi Zeyyat Bey

Henüz tam kaybolmadım ben. Kalabalığın arasında hâlâ farkıma varıyorlar. Kimisi "Nasılsın beybaba?" diyor. Şimdikiler daha kaba. Oysa ilk geldiğimde ağzımdan "muhterem ve valide" laflarını düşürmezdim. Uçup gitti o zatı şahaneler. Kaldık yeniyetmelerle. Üstelik bu kalabalık meydan ve ayakta geçen bu zamansız bekleyiş yeniden öldürecek beni. Bir an önce tamamen unutulmayı ve çaydanlıktan sıyrılan buhar gibi tepedeki deliklerden kaybolmayı istiyorum.

Güneşi severdim. Bunu hiç sormadılar. Üstelik hiçbir şey sormadılar. Ekşi ayran tadında bir bulantıyla burada buldum kendimi.

"Güneş isterim," dedim.

Yaptığım onca güzel amele karşın, şu kadar sarı sıcak ışığı görmeye hakkım yok muydu?

Seher'i kenara çektim.

"Baban öldüğünde kim şahitlik yaptı mahkemede?"

"..."

"Sonra hâkimin evine gidip kim yalvardı? Ben! Buz gibi ben. Başını soktuğun bu yıkıklığı elinden çekip alacaklardı. Kardeşim, dediğin o hırsız, hiç yap-

masa, bacadan aşağıya gaz döküp yakacaktı hepinizi. Ben. Ben kurtardım sizi. Aldığınız solukta, gördüğünüz günde hakkım var. Şimdi bunu isterim."

Perdeleri örttürmedim. Güneşi severim ben. Omuzlarımdan göğsüme doğru düşsün isterim. Yaşamak bu değil midir? Işık. Sıcak uyluklar, parıldayan tüyler. Öleceksem burada ölmek isterdim. Bu kokunun üzerinde. Güneşte kalmış armudun çürüklüğü gibi, yere dökülen gül suyunun topraklı yanıklığı gibi. Seher'den doğan, Seher'in içinden gelen, beni gördükçe saklamak istediği, örtündüğü, büzüldüğü, avuçlarıyla toplayıp geri içine tıkmaya çalıştığı kokusuna sarınıp hiç uyanmayabilirdim.

Sonra eve döndüm. Yalnızlığıma. Rahat gündüz uykuma. Seher gelecek ardımdan. Eli mahkûm. Ben ne zaman ona gitsem, beni yıkamaya, kokusunu yeniden bulaştırmaya geri gelecek.

Kim döktü o kaynar yakıcılığı kulağımdan içeriye? Yanık kokusu kaldı içimde. Hiç gitmiyor şimdi. Bu meydanda nereye gitsem arkamdan geliyor. Kurtulamıyorum.

Ali Cenap

Sesim çıkmıyor. Çırpınıyorum gören yok. Önümden geçip gidiyorlar. Bir duvardan diğerine koşuyorum. Bu kalabalığa nasıl çarpamıyorum ben?

Oğul dediğin adamın koltuklarını kabartır. Benim yüzüm yerden kalkmadı. O doğdu, anam öldü. -Nerede şimdi?-

Çarşafa sardık. Kefen utancımız oldu. Halbuki iyi gün var, kötü gün var. İki kuruş saklardık kenara.

Mor doğdu oğlum. Ebe zor ağlattı.

"Hemen götürün bunu doktora," dedi.

Kış günü, şoför bul, cip tut. Çukura kaçsın ön te-

kerlek. Kucağımda et lokması. Üzerine eğiliyorum. Nefes alsın diye ağlıyorum. Salihli nasıl da uzakmış. Poyraz Damları'nda durdurdu jandarma. Yol kapalı. Ova suya batmış. Döneceğiz çaresiz. Mor et daha yeni geldi bize. Ellerimin, avuçlarımın arasında çürür mü, diye düşünüyorum. Koynuma sakladığım, düğüm düğüm burduğum mendil sıyrılıp düşmüş. Kim bilir hangi çamurlu çukurda kaybolmuş üç kuruş.

Hava açarken eve vardım. Oğlum yaşıyor. Anam ölmüş.

Orta odaya çarşaf sermişler. Ak taşa dönmüş. Yatıyor.

Adliyeye koşuyorum. Zeyyat Bey, daha saçına yeni ak düşmüş. Cüzdanını açıyor. Parmaklarını diliyle ıslıyor.

Kime söylüyorum ben bunları? Kim duyuyor beni?

Et parçası yaşadı. Soluklandı, ayak parmaklarını oynattı, sobanın yanında emdi – karanfil kakmalı odun sobanın yanında, salyası geldi, dişleri çıktı, emekledi, utanmadan divanın eteklerine tutunup doğruldu.

Anam çürüdü. Oğlum büyüdü.

Seher bir sabah yanıma geldi.

"Gitti," dedi.

"Gitti. İnsan evladını bir kere olsun bağrına basmaz mı? Kızını sevmek sana yetecek mi? Onun öfkesini kim susturacak şimdi?"

Seher sus sen! Sen ansızın ölen bir yanını gördün mü? Kızdın mı ona? Ya yerine geleni onun yerine koymaya çalıştın mı?

Kim görüyor beni? Bu taş kokulu olmayan duvarlar arasında, bu kalabalığın soğukluğunda kim tutuyor beni?

Parmaklarımdaki titreme geçmemişti daha. "Sol elime kına yaktılar," derim sorarlarsa.

"Kına yaktılar bana. Askere gidecektim. Adam olacaktım ben. Yattığım boş evler, arka arkaya çektiğim şimdi boş tüpler, kimi ağlarken görsem kendi canıma jilet çekmelerim ve de hepsi, bitecekti ağalar. Böyle şimdi siz tepeden bakıyorsunuz ya bana; ranzalarınızın üzerine bağdaş kurmuşsunuz ve sigaradan sararmış bıyıklarınızla ne öfke ne titreme, hissiz gözlerinizle deliyorsunuz ya beni... Ben çıkacaktım bu bedenden. Topladım torbamı. Geri döndüm. Evimizi uzaktan gördüm. Kırmızı tahtadan kepenkleri vardı. Kaçarken dönüp bakmıştım. Hâlâ sımsıkı kapalıydılar."

"Ağalar, herkes unutmuştu beni. Siz de görmeyiverin. Duvarlara sürtünerek gezerim. Yerdeki karınca kadar görünmem gözünüze. Yok olurum. Tutun ki her sabah çorba karavanasının sapından ben tutmuyorum. Yüklenip getirmiyorum onu, koymuyorum önünüze. Ekmeğinizi kolay yutasınız diye lokma lokma bölmüyorum sofranıza."

"Baş ağam, sen dinle beni. Deme öyle o lafları. Eline baba kanı sürenin gözümüzde kıymeti yoktur. Deme."

"Baş ağam, benim derim bir şiş parası bile etmez."

Babam var bu kalabalığın içinde. O bana çarpıp geçiyor. Deli gibi beyaz duvarlara koşuyor. Sonra öteki yana. Binbir köşeye sıçrıyor.

Babam görmüyor beni.

Sırtındaki yara hiç kanamıyor artık.

Benim ellerimdeki kanı yıkaya yıkaya çıkardılar. Sabunladılar. Beze sardılar. Ama hâlâ geçmedi titremesi parmaklarımın.

"ZEKİ KIRAÇ, AKHİSAR OTELİ..."

Tozlu bir çekmecedeydim. İhtiyar manifaturacının kirli yapraklı yevmiye defterlerini koyduğu, sonra da kimsenin açmadığı kavaktan bir çekmecede.

Düşülen notlar ölenle ölmez. O yüzden defterleri okur dururdum.

"*Kuşluk Köylü Esma. İki donluk pazen. Tütüne verecek...*"

"*Belediye Reisi'nin hanımı. 50 lira. Yakalık ve patiska, mermerşahi iki metre....*"

Bediha Teyze olmasa açıp da gören, bilen olmayacaktı yalnızlığımı.

Sonunda kalktım, gittim babamın cenazesine.

"Oğlum çok günah," dedi, Bediha Teyze. "Son görevindir. Git mezara."

Bediha Teyze, manifaturacının karısı. Ben onun dizinde büyümüşüm. Annem ölünce babam yandaki kapıyı tıklatıvermiş. Bir kucak bezi, mavi kundağı ve beni Bediha Teyze'nin kollarına bırakıvermiş.

Ben "serpilivermişim", onun dediğine göre.

Kocasını görmedim. Hemen ölememiş. Ben beşikte ağlarken onun da iliklerine hastalık yürümüş. Bağıra bağıra gitmiş.

Ama arka bahçedeki müştemilatta ondan kalan kırık metreler, sararmış ince uzun tezgâh ve o tezgâhın tek çekmecesi duruyordu.

Oraya kapattım işte kendimi. Güzel ve serin. El kadar kavak çekmece. Dörde katlanıp girdim içine.

Bediha Teyze zorla çıkardı beni.

...

Zeki Kıraç: Babam

Duvardaki çiviye asılı kravat: Siyah-beyaz puanları var üzerinde. Çok katlanmış da açılmamış hiç yıllarca. Babamın kravatı. Alıp sevdim biraz onu. Zeki Kıraç da dokunmuş mudur bana parmaklarının ucuyla? Tam da kapıdan çıkıp yan komşuya geçecekken yanağıma düşen gölgeye bakıp düşünmüş müdür?

Yazıhane: Zeki Kıraç otuz yıl boyunca her sabah ezan vaktinde girmiş buraya. Çivideki kravatını almış, saçlarını düzeltmiş, yelek cebini yoklamış –boş–.

Akhisar Oteli: Babam otel kâtibiymiş. Cenazeden sonra elimden tutup getirdiler buraya. Yazıhanede masa. Üzerinde babamın bir sabah önceden patrona bıraktığı hesap kâğıtları.

Patron, "Gel, sen başla işe," dedi. Ağladı omzuma yaslanıp. "Zeki Kıraç gibi kokuyorsun."

Koşarak giden: Ben!

...

Bediha Teyze yıkadı, pakladı beni. Ne kadar korkum varsa geçti gitti. Ertesi gün Akhisar Oteli'nin yeni kâtibi oldum.

Zeki Kıraç gibi kasıldım nemli koridorlarda yürürken.

Dümbelekçi Zekiye öyle dedi.

"Sanki Zeki Kıraç ölmedi. Hey be yavrum, endama bak!"

Babamın defterine baktım. Zekiye beş yıldır en dipteki odada kalıyor. İki senedir parasını vermemiş.

Yatağının üzerine oturttu beni.

"Oda parasını vermedim ama apışaramı verdim babana."

"Hey be yavrum, kasıl da gel!" dedi ardımdan.

Odalara tek tek girdim. Patronun dediği gibi sayım yaptım sabah erkenden.

"Her sabah ilk işin odaları kontrol etmek olsun. Zeki Kıraç bunu hiç atlamadı. Ölen olursa eşyasına, zulasına konan ilk biz olmalıyız. Ah evladım, bilemezsin sen buradakileri. Aç kurt gibidirler. Cenazeyi soyar da düzerler bile."

Elimde liste avluyu geçip odaların ekşi kokusuna sırayla baş uzattım.

Baştan 1: Çatıdan su alıyor. Kimse kalmaz.

Kum Odası: Acem bir orospu kalmış zamanında. Adını öyle deyivermişler. Listeye göre tırnakçı dede uyuyor şimdi. Çok osururmuş. Öyle dedi Zekiye.

Buzhane: İki dilenci uyuyor aynı yatakta. Kapının başına bıraktıkları bastonla dürttüm ikisini de. "Anamı, avradını..." dediler arka arkaya. "Ölmeyiz lan biz, kolay kolay."

Kevgir: İki odanın arasındaki duvarı yarıya kadar yıkık. "Dünyanın En Uzun Adamı" kalmış burada seneler önce. Patron anlattı. Fuar için getirmişler onu Sudan'dan. Ayakları odaya sığmayınca duvarı delmiş bir gece. Sabaha da ölmüş. Şimdi on beş cüce üst üste kalıyor. "Dünyanın işi işte," dedi patron. Güldü de altın dişlerini saydım: Beş-altı kadar var.

Zekiye'nin Odası: Zekiye ölene kadar orada kalacakmış. O yüzden odanın ismini böyle demişler.

Boş odalar, boş, boş... Fare ölüleri var. Kedinin biri boğup bırakıyormuş. Onu da yazdım listeye.

İşim bitince Zekiye kahve yaptı bana. Yatağına oturdum. O dümbeleğini çıkardı dolaptan çaldı, söyledi.

"Bediha dediğin katlan bir karı / O ayırdı anandan babanı."

Anlattı da anlattı artık.

O akşam eve gitmedim. Babamın yazıhanesinde

uyudum. Zeki Kıraç. Benim babam öldü. İyi oldu. O gidince ben çıktım çekmeceden. Bir daha geldim sanki anamın karnından.

"Babalar ölünce oğullar yeniden doğarmış."

Öyle dedi Zekiye eteğini sıyırırken.

VAZGEÇMEM

Yağmur ondan bundan konuştu. Fısır fısır hurma ağaçlarına dertlendi. Olgun tohumlarını ıslayıp düşürdü. Kumruların gagalarını doldurdu, üzüm gözlerinden öptü. Öyle bütün atlası kaplayıp ortalığı karartmaya niyeti yoktu. Yorgunluktan titredi. Karşı tepelere baktı. Sızlayan dizlerini sürüklemedi oralara kadar. Bizde kaldı. Üzerimize yağdı durdu.

Denizin karanlık uçlarına baktım. Ay, nasılsa bütün bu olan bitenden sıyrılmış, suya doğru batıp kayboluyordu.

Kımıldadı. Uzanıp saçlarını sevdim. Başını çevirdi. Yanımızda ne zamandır duran ağaçları izledi.

"Gitsem mi?"

Gitmek istiyor. Evde yastığına sarılacak, terasa düşen damlaları dinleyip uyuyacak. Şimdi arabayı boşa alıp uçuruma gidebiliriz oysa. Aşağıda çalılarla örülü kayalıklar ve denizkestanesi tarlaları karşılar bizi. Bu düşüşün kokusunu bile biliyorum. Ardıçlar çatlak duvarlara tutunur ve bodur kaldıkları için dünyayı umursamayan çamları atlayarak aşağıdaki küçük kumsala kadar varır. Yıkılmış iskeleden kalan ve başını dalgalarla birlikte sudan çıkarıp duran kütükler ve onları sıkan paslı kelepçeler aynı kadere boyun eğerek çürür.

Bizim arastadan Hüseyin Usta'yla gelirdik buraya. O tekneyi ağırdan yanaştırır, ben bel hizasındaki

suya atlayıp ipi gerideki kayalardan birinin altından geçirirdim.

Arasta dediği yıkıklık bir sokak. Eskiden başında saraç dükkânları sıralanırdı. Sonra ayakkabıcı oldu birkaçı. Birine çay ocağı açtılar. En küçüğünde adliyeden kovulmuş adamın birisi arzuhalci oldu. İşi tutturamayınca tavandaki halkaya kemeriyle astı kendini. Akif, çıkmazın sonuna doğru babasının dükkânını açık tutuyor. Hüseyin Usta, tenekeci dükkânını şafakla sulayıp süpüren çıraklarına söylenir, sigarasını yakar ve Akif'in sokağa çıkardığı tahta sandalyelerin birine çökerdi.

Hüseyin Usta babamın kırk yıllık ahbabı. Gençlikte hovardalık da yapmışlar beraber. Babamın kavaf ustasının iki baldızını sırayla sevmişler. Öyle kıskanmak, hırlanmak ne kelime. Biri sıkışınca diğeri anasının bileziklerini bozdurmuş, öbürü elde avuçta yoksa dert dinlemiş.

Gece işinden dönerken bizim arastaya uğramadan düşmezdim yatağa.

Akif'i tanırım ben. Garip bir oğlandır. Babası okutamadı onu. Yokluktan değil. Çocuk heves etmedi. Annesi ölünce iyice boşladı her şeyi. Babası gözümün önünde olur deyip Hüseyin Usta'nın yanına vereyim dediyse de orası da olmadı. Akif geceye tutkun. Karanlık olmasa, bütün bu kalabalığı, gürültüyü, karınca gibi kaynayan ve birbirlerini ezip duran kalabalığı kim örtüp saklayacak? Gece zaman daha ağır akar. Ölümü kaçınılmaz kılan bıçak ucu bile kimseyi ürkütmeyecek bir kadifeye sarınır. Bu sevdadan vazgeçmemek için gece işleri buldu. En son da taksi durağına yazıldı.

Sabah göçmen böreği sardırır gelirim. Babam tezgâhın ardında arkasına yaslanmış, Hüseyin Usta ise elleri şakağında. Gülerler karşılıklı.

"Bu laf var ya, sizin beyefendinin don davası kadar uzadı vallahi."

"Ayıp efendi, ayıp. Ölünün ardından bu gevezelik kâfidir artık."

Bir sabah geldiğimde Hüseyin Usta kahkahadan yıkılıyordu. Masaya kapanmış, gürze benzer elleriyle babamın tezgâhını dövüyordu. Sandalyeye çöktüm. Babam, kendimi bildim bileli hatırladığım mahcup duruşuyla donmuştu.

Çırakları gelip Hüseyin Usta'yı iki koltuğundan taşıdılar. Yan komşu babamın gözlerini kapadı. Yazdı mevsim. Her şey yetişti ikindi ezanına.

Ertesi gün erkenden açtım dükkânı. Sildim süpürdüm. İki çay söyledim. Hüseyin Usta geldi.

"Bu oğlanı iyice boşladın sen," dedi. "Başında iş var onun. Bizim Ödemişli çırak görmüş. Gece kadının birini alıyormuş taksiye. Sabaha kadar denize bakıyorlarmış."

İki el dama oynadık. Gitti.

Her sabah babamla yine bir araya geldiler. Eskilerden konuştular. Balık tutup türkü söyledikleri geceleri hatırladılar.

Akif, kadını her gece Eşrefpaşa Hamamı'nın köşesinden alıyor. Giderken çatıdaki karanlık pencerelere bakıyor. Bebeği var uyuyan. Ağlarsa annesi salondan gelip alacak onu. Yaşmağını sarıp başına göğsünde uyutacak kızı yeniden.

Gece onları saklıyor, hem de seviyor üstelik.

Ben bir sabahı daha çıkaramam diyordum. Onu evine bırakmak, gidip dükkânı açmak, Hüseyin Usta'nın burnunu karıştıra karıştıra konuşmasını dinlemek. Yağmur da hazır bırakmışken kendini, şu uçuruma karışmalıyız, diyordum. Tam önümde nar ağacı büyüdü. Yanakları kırmızı canlarından birini uzatıverdi. Koparıdım da verdim ona. Böyle mi öpüşür insan. Ayaklarımdaki kanı bile çekip aldı.

Akif'i biliyorum ben. Kolay ölmez. Geceyi seven adamlar hemen vazgeçmezler bu dünyadan.

HİÇ

Uzaktan gırnatanın sesi geldi. İnce, hüzünlü, cambaz ipinde heyecanlı, sedirdeki ölü kadar sessiz, beyaz tende yuvarlandı; o canlı, sarıya çalan, buğday kokulu, terli damlalarına sarılıp iç geçirdiğimizdi. Sesler ardı sıra koşup zıpladı. Titreyip yükseldi. Alçaldı. İkindi vakti minareye dokundu; bodur çamlara, açık pencerelere, depremden korkan çocuklara karıştı. Kediler huysuzlandı. Arka ayaklarını toprağa batırıp eşindiler; sırtları kabardı, yay oldular, kulakları ve diş etleri geriye çekildi. Gırnatanın körüğü incecik çatlaklardan sızıp evlere girdi. Doğduğumuz, seviştiğimiz, dövüştüğümüz, ağladığımız evlere giriverdi. Pis su borularından yeniden derelere, derelerden denize aktı. Orada boz bulanık suda yüzen eski arkadaşlarını buldu. Yükseldiler hep beraber de vapurun birine takıldılar. Martı dedikleri huysuzlandı. Ürktü, sövdü. Kıçtan kovaladı onları vapurun ışığı tükenene kadar. Sesler sıçradı Kordon'a doğru. Erişemedi taşlara. Denizin üzerinde kayrak taş gibi sekti. Hop, bir takla, iki takla, üç... Elektrik direğinin demirinde fırıldak gibi döndü. Palmiyeden bozma kuru ağaca çarpıp kucağıma düştü.

Kolum, kanadım kırıktı benim.

İnsan hiç babasını gömer mi?

Metre metre beyaza sarılmış bedenini kollarına alıp çukura indirir mi?

Dualar, dualar, kalabalık, sıcak...

"Emir Allah'ın."

"Çöz baş ipini, çöz ayak ipini. Oğlum yasla şöyle, hah yavaşça. Tamam, mertekler geliyor. Hadi sen çık artık..."

"Rabbe Cebrâile ve Mîkâile ve İsrâfîle ve Azrâile. Yâ Bedî'as-semâvâti vel-ard. Yâ Zelcelâli vel-ikrâm..."

Böyle bir dünya olur mu?

Nasıl dönecek babasız şimdi bu tekerlek?

Korkar adam.

Üstüne üstüne gelir her şey.

Parasızlık, arkasızlık. Direği yıkılmış bir ev.

Anan ölse bağıra bağıra ağlarsın.

Baban gidince şöyle okkalı bir lokma boğazında. Ağır, kuru, demirden de soğuk.

Adamın babası ölür mü?

Ölmez!

Bunu da görür mü insan?

Görmez!

Yuh, o zaman böyle dünyaya.

Daha beraber aldığımız yağ tenekesi duruyor mutfakta. Masanın altında Birinci'sini buldum bu sabah. Devrilmiş de düşüvermiş. Ya da gece uyanıp ter içinde, vurduydum yumruğumu tahtaya, o zaman yıkılmıştır gerisin geri.

Daha duvarda duruyor askerde çektirdiği fotoğraf.

Yanında yoldaşı Pişici Halil.

Halil Amca'nın mezarı eski mahallede kaldı. Taşı da eskimiştir şimdi. Belki yan yatmıştır.

Babamın taşı bile yok. Seneyi devriyesi gelecekmiş en azından. Mezar çöküp oturacakmış.

Olmaz, böyle olmaz!

Hayatta bir başına kalınmaz.

Dayak yer adam. Aç kalır, beceremez bir şeyi babasız.

Sesler kanat çırpıp havalandı üzerimde. Döndüler bir. Gırnatacı Selim'in sesleri boyun kırıp dolandılar. Belki Pişici Halil'in yanı başına giderler. Gitsinler.

Ama babam ölmesin.

Gırnatacı Selim ölmesin.

İnsanın babası ölür mü hiç!

BİTTİ: ARKA BAHÇEDE KUMRU

zelda uçtu geldi. ağzında ince çizgisi göğsünün yığınla çiçek, yığınla ekmek fırını birkaç mezar aramızda. "manolya" o tenin ıslak eğiminde duruyor. esneyen bir bahar geliyor şimdi. sokağın bütün kumrularında sustalı. zelda dudağından kasığına kadar kesik.

SESLER

Ey zavallı insan, bu düşüşlerden, bu hallerden sakın ye'se kapılma; gizli gizli o kadar çok dua et, geceleri, o kadar çok ağla, inle ki; sonunda yedi kat gökten kulağına kurtuluş sesleri gelsin.

Mevlana, *Divan-ı Kebir*

1. "HATIRLAMAK"

–gökyüzü, gökyüzü...

Bu ılık suları seviyorum. Açık pencereden dalgalarla gelip yeri kaplıyor. Ardından yükseliyor. Tenime dokunuyor usulca. İçine alıyor beni. Dünyanın en ağır yükü çözülüyor o zaman. Yerçekimi kalmıyor neredeyse. Yeryüzüne yazılı ne varsa çözülüveriyor. Batık gemiler, eski ağlar, vurulmuş kemikler, çizgi roman dergilerim, ensemi kavrayan parmaklar, avucumda ısınmış ten, hepsi dağılıyor yanık bir tül gibi. Zaman ayrışıyor. Zaman dökülüyor. Zaman aynı olamayacak bir daha. Atlayarak giden kırık bir ışın, hatırladığım ve değer değmez yeniden anımsadığım bütün katmanlara dokunarak sıçrıyor, çarptığı sert noktalarda yolunu değiştiriyor, yeni aralıklar buluyor kendine; etrafını saran yoğunluk seyreldikçe hızlanıyor, yaydığı hararetle dokunduğu yeri de yakıp başkalaştırıyor.

Uyku teslim alıyor beni.

Uykuya erişmek ne büyük zafer!

Bir harbi daha bitiriyorum demek ki. Kanf Beyi geri çekil borusunu çaldırıyor. Süvariler kan süzülen çizmelerini sallayarak dönüyorlar.

Mutluyum. Yorgunum. Bunun ölüm olmadığını biliyorum. Dikenli değil nefesim.

Sulara bırakıyorum kendimi...

"Oğlum ne kadar terlemişsin. Koşma artık."

Koşma oğulcuk, koşma çimenlerin üzerinde. Toprak çekecek seni. Neden bakıyorsun ona böyle? Tabanların yere değmesin mi istiyorsun? Sakın yalınayak olma. Her zaman keçeden büyük çizmelerin olsun. Boyu seni aşsın, ölü oğlak koksun. Koş oğulcuk. Anne neden kayboluyor yaprakların arasında? Anne, annem, anacık, kokumu veren, esirgeyen düşmekten, koyu sütüm, damarları ağzımın, açlığımı iteleyen, ürkmüş köpekleri çıra kırığına çeviren. Çimenlere basmadan koşuyorum. Anne, anacık uçurtma gibi çırpıyor eteğini. Güllü dallı. Sinekler vızıldıyor dikende. Ufacık noktadan siyah kan göbekleri çıkıyor. İçin için kaynayıp taşıyor. Gitmiyorum anacık. Korkma! Arada durup nefesime bakıyorum. Eğiliyorum kuyuma. Taşlar ıslak, vızıldıyor yüreciğim. Boşuna kazıp durma tırnaklarınla yeri. Annem. Derimin ilk soyulan zarı o. Bana üzülmesin. İçimde kudurgan orduların karargâhı. Kancada parçalı etim.

"Hadi uyu artık."

Kimse dokunmasın. Öyle kuytuluğa geç ki, gidenler uzanamasın sana.

Bozuldu bütün yollar. Parlak çakıl. Küçük çukurda, yol kenarında, zayıf çiğdem büyüyor. Kırılgan zarfından uzuyor yaprakları. Etçil dişlerini görüyorum. Süt sonrası doğmuş. Yok mu onu emzirecek anacığı? Korkumu öyle yendim ben. Annemin tam dudaklarının yanında durarak. Sıcak nefesini nemli taslardan taşırdım. Süt kesildi kabararak. Süt, süt, süt, süt...

Uzun çam yapraklarıyla beliyor beni. Kuru toprak sarıyor altıma. Gül ağaçlarını yakmışlar. Külünün üzerinde ayakta kalmış. Dokunsa birisi yıkılacak öylece. Ama ne rüzgâr var ne de gidip üfüren. O dimdik, yandığı gibi sertimsi, acımsı hatta gül külünü eliyle merşahi örtüye itelemiş annem. Sonra ıslamış. Asmış asma

çardağa. Güneşi söküp getirmiş kuzu damından. Orada briketten boşlukların soğuğunda kararmış bağ bıçakları vardı. Babam biletmedi onları. Kırmızı küf gelip pasa boğdu ağızlarını. İşte bütün bunların olduğu kuzu damından süzülüp doğan güneşte kurudu kül. Ve anacığım, o küçük elli, yaraları hiç kurumayan esirgeyen yırtık göbeğimi öyle sarmış. Ateş içinde kalmayayım diye betonunda köpek izleri olan çeşmeyi getirmiş yanıma.

Dur bakalım, her şeyi anlatman mümkün değil, senin!

Merdivende babam. Ayakkabılarının arkasına basmış yine. Üzüm kesiyor. Başımdan aşağıya arıdan hırpalanmış taneler döküldü. Sarı lira gibi üzümler. Bal düşmüş. Ah kocaman elli babam, ne zor bu ağrı. Her şey yitip gidecek öyle mi? Silinecek fotoğraflar. Çok ağrıyor yüreğim, eklemlerim, senin dizlerin, anlattığın hikâyelerin sonra.

Acıyor bana bıraktığınız yaşamak. Çok karanlık iğdeler. Şimdi bütün fotoğrafları ömrümün, kara kedi bozuğu, kim uyandıracak, kim uyku, kim...

"Hikmet, Hikmet..."

Bulutları çekiliveriyor altımda...

"Hikmet..."

Uyandım.

İnip çıkan nefesim göğsümü parçalayıp dağıtacak. Gözlerim yanıyor. "Acıdan mı, ışıktan mı?" diye geçirirken Savaş parmaklarıyla kaşlarımı düzeltiyor.

"Tere batmışsın oğulcuk."

Çok terlemişim, ha. Sayıklamışım üstelik.

"Konuştum mu, yine durmadan?"

Gülümsedi.

Savaş başucumda durdukça ölmeyeceğim galiba. Ya da ölüm daha kolay mı olacak?

Eliyle perdeyi kaldırdı. Dışarıdan kocaman bir gökyüzü. Altında biz. Yaşıyoruz işte.

"İlacın vakti geldi. Nasıl, ağrı kesicini artıralım mı biraz?"

"Yok," diye başımı salladım.

Kaşlarını kaldırdı. "İnanayım mı" diye baktı, anladım. Sonra anladı inadımı.

Ağrı kötü ama istiyorum onu. Alıp kaldırıyor beni ayağa. "Savaş ulan benimle," diyor. "Hadi, bak kesiyorum etini. Organlarına sokuyorum kancalı mızrağımı." Uyuşmak daha kötü. Karanlık bir kuyuya dalmak gibi.

Sol kolumu seçti bu kez. Şırıngayı ben uyurken hazırlamış. İğneyi pencereden gelen ışığa tuttu.

"Bugün yola çıkıyoruz. Araba ayarladım. Eşyaları yükledim. Kahvaltıdan sonra dünya bizi bekliyor, delikanlı!"

–bir vakitte

Rüzgâr olmadık işler yaptı. Aralık ayında çırpıntılı suları daha da karıştırdı. Günlerce kimse deniz kenarında yürüyemedi. Gevrekçiler daha geriye yolun karşısına taşıdılar tezgâhlarını. İki ucu kurşunlu uzun ip boyunca renk renk balonlara açıktan havalı tüfeklerle atış yaptıran çocuklar denizden yana bile bakamaz oldular. Sonra yol boyunca dizili kahveler nargile közlerinin canını korumak için mangalların etrafına çinkodan siperlikler sipariş ettiler. Ama nafile. Tadı kalmadı o işin. Tiryakilerin çoğu sade acı kahveleriyle yetindiler.

Rüzgârın yaptığı bunlarla kalmadı. O yakada garip bir adam belirdi. Kahverengi fötr şapkası kırmızı kuşakla çevrili, esmer, çok esmer hem de, iri dudaklı, kirli trençkotlu, balıksırtı kalın kumaştan pantolonu ve üstünden dökülen elbiselerine hiç uymayan pırıltısı ortalığı yakan rugan ayakkabılarıyla hiç konuşmayan bu adamın iki elinde de ayrı renkten eldiveni vardı.

Uzun kara ve kalın gözlüğünün ardında hiç gülme-

yen gözleriyle, camları yoktu gözlüğün, her öğlen vakti nasıl olduğu anlaşılmadan ortaya çıkar ve kıçının üzerinde kavuşturduğu ellerinden ekmek torbası sallanırdı. Yürür, yürür. Çarşıcı sivil askerlerin yan yana oturup bir yandan üşüdükleri, bir yandan da kışlaya daha geç gitmek için bahane düşündükleri denize bakan bankların önünden geçerdi.

Yürür, yürür.

Sonra Gedikli'nin kahvesine varır. Sadece oraya ama. Ne yanındaki Gâvur'un yerine ne de ötedeki pis çay ocağına. Torbasını açar, ekmekleri masaya dizer. Eldivenleri çıkarır, parça parça eder dilimleri; önüne yığar. Ardından ağzına atar, hafifçe çiğner ve gökyüzüne savurur.

Martılar çığlık çığlığa doydular o günlerde. Garip adamın kursağından çıkan ekmek parçaları öğünleri oldu.

En sonunda bir gün Hikmet daha fazla dayanamadı. Parmağını kaldığı yere bastırıp çizgi roman dergisini kapattı.

"Baba, sen in misin, cin mi?"

Adam kusar gibi doldurdu avucunu tükürüklü ekmekle yeniden.

"Nereden çıktın böyle? Günlerdir iki sayfa okuyamadım senin yüzünden. Car car kuşlar başımda dönüyor. Ekmeği kim kapacak diye birbirine giriyorlar. Tüy, telek doldu masalar. Hatta geçen gün koluma sıçtı dürzünün birisi."

"Bak, huzur istiyorum ben! Şu sıçtığımın şehrinde kafamı dinlediğim tek yer burası."

Fırrrrrr martılar üst üste.

"Evet, bıraktım işi geldim. Ömrüm köprü statikleri yapmakla mı geçecekti. Akşama kadar hesaplar. Ter sırtımdan akarken sayılarla boğuş. Sonra sabahlar olana dek yine hesapla. Makine miyim ben? Yahu benim babam öldü, haberin var mı senin? Gözlerimin önünde

hem de. Zorla soktular odaya beni. Gülümsüyor sandım. Elini tuttum titredi kaldı. Sonra gözlerimin içine baktı. Ulan, sen hiç babanı gömdün mü? İndin mi o daracık çukura. Baş ipini çözdürdüler mi sana? Bakma yüzüme öyle. Eldivenli iblis! Gözlerini oysun bu kuşlar senin."

Arka masaları sarı bezle silen Savaş doğruldu. Bezi iki elinin arasında sıktı. Vazgeçer gibi oldu. Ama duramadı yerinde.

"Hadi gel içeriye otur sen."

"Nedenmiş, burası benim masam."

Birden önüne baktı.

"Al işte sinirden parmağımı da kaçırmışım."

İşaretparmağını bayrak gibi dikti gökyüzüne. Bu o kadar garip oldu ki çevredeki herkes Hikmet'in parmağına baktı. Midyeci yaşlı bir dayı tablasını bırakıp miyop gözlerini kıstı iyice. Öbür kahveden sese çıkan yorgun yüzlü, kahverengi üniformasından taşan göbeğini beyaz fanilasına sarmış bekçinin biri yanlarına kadar geldi ve gökyüzünde parmağının gösterdiği noktaya doğru baktı. Anlamaz bakışlarla kafasını karıştırdı, eli kıçında geri döndü. Hatta martılardan irice olan karabaş kuş bir saniyeliğine de olsa havada asılı kaldı ve parmağın kırmızı iştah açıcı etine sabitledi gözlerini.

Martıları besleyen garip adam da işaretparmağını Hikmet gibi kaldırınca yoldan geçenler birikmeye başladı etraflarında.

"Kim?"

"Kim atlamış denize?"

"Ah, ah kederdenmiş."

"Genç miymiş?"

"Ah, çok, çok... Tam vapur kalkarken bırakmış kendini."

"Doğru pervanelere."

Savaş o gün ağzıyla kuşları besleyen garip adama için için sevinecekti. Çünkü ne zamandır içinden ge-

lip de yapamadığını başarmıştı. Gidip Hikmet'in omzuna dokundu.

"Hadi gel gidelim," dedi.

O sırada kalabalık fötr şapkalı adamı arasına almaya başlamıştı.

"Bu mu atmış kızı denize?"

"Babası."

"Namussuz adam. Cani!"

"Tutturmuş benimle evleneceksin, diye."

"Aaa vallahi ipten, kazıktan kurtuldu artık bu insanlar."

"Tüh yüzüne!"

Hikmet hiç itiraz etmedi. Savaş'm çizgi romanlarını toplayıp koltuğunun altına almasını izledi. Kahvenin arkasına gittiler. Savaş mavi iş önlüğünü çıkardı. Askıdaki kırçıllı ve yakasız gömleğini giydi. Onu izleyen kasanın arkasında duran sigarasından uzun soluklar alan patrona döndü.

"Az avans alayım. Ben birkaç gün izin yapacağım."

Adam telaşla elini cebine attı. Birkaç fiş ve kâğıt parçası çıktı. Sanki bundan utandı. Yok, aslında utandı denemez buna. Rengi uçtu biraz. Hızla kasaya uzandı. Avuçladığı paraları uzattı.

Çıktılar.

Deniz kenarındaki kalabalık dağılmıştı. Fötr şapkalı adam eldivenlerini giymiş denize bakıyordu.

Savaş durakta Hikmet'e baktı yeniden. Omuzlarını kaldırmış elleri cebinde mırıldanıp duruyordu.

Savaş'ın arka tepedeki evine gittiler. Yılan gibi kıvrılan yolun ucundaki o tek katlı eve. Beyaz boyalı bahçe kapısı vardı. Gıcırtı ve ıslak beton. Yerler incecik küf içinde. İki yanda aslanağzı çiçekleri. Asma çardak. Altında masacık. Sonra evin kapısı. Üç oda. Birisi ev sahibinin kızının çeyiziyle dolu. On yıldır kurt sesi geliyor o odadan. Kırttt, kırtttt. Kızın ucuz ceviz-

den mobilyalarını yiyor şişmanlar. Çoğalıyorlar. Kalabalıktan yandaki koltuğa, çizilmesin diye battaniyeye sarılmış yan yatmış vitrine göçüyorlar. Yeni koloniler kuruyorlar. Bazen içlerinden birkaçı atalarının geldiği ilk koltuğa geri dönüyor. Orada evlenip yeni melez nesiller yetiştiriyorlar. Mutlulukla semiren tahtakurtları. Cenaze törenleri bile tebessüm içinde. Bu dünyadan göçen büyükler ya da kötü boyayı kemiren anaçların sakat doğmuş yavruları şarkılarla, danslarla uğurlanıyor. Zemine un gibi yığılan talaşlar evde kalmış kızın çeyizini kocaman bir kum saatine çeviriyor.

İşte o eve girdiler.

Hikmet hıçkırarak ağlamaya başladı. İşaretparmağını kaldırdı yine.

"Tamam," dedi Savaş. "Buluruz kaybettiğin sayfayı."

Bulamadılar. Çünkü Hikmet, Savaş'ın ayaküstü hazırladığı çeyrek ekmek arası helvayı yerken uyuyup kaldı.

Divana yatırdı onu. Üstünü örttü.

Sonra beraberlerinde getirdikleri kitapları karıştırdı.

İkiye katlanmış siyah-beyaz fotoğrafı buldu önce. Üzeri yüklü ayva ağacının altında oturmuş insanlar. Yere uzun kilim sermişler. Bıyıklarına ak düşmüş pehlivan bir adam bağdaş kurmuş. Gülümsüyor. Yakası karışmış gömleğinin düğmeleri açık. Kara bir göğüs. Kucağında kel kafalı, çırpı gibi bacaklı kısa pantolonlu çocuk. Yanda eteğini dizlerinin altına almış elinde üzüm tabağıyla donup kalmış kadın. Daha geride yaşmağını sarmış herkesten yaşlı başka kadın ve o kadının omuzlarına sarılı kız çocuğu daha. Erkek çocuktan daha büyük o. Annesinin gözlerini almış. Babasının gülümsemesini. Hepsi anlaşılıyor fotoğraftan.

Arkasında "Mutlu ailem" yazıyor.

22 ve 456 toplanmış. Kurşunkalemle yapılmış bu

hesap. Sonra mürekkepli kalemle incecik başka yazılar düşülmüş. Kargacık burgacık.

"Zamanı tutmak mümkün olsaydı bu fotoğrafta dondururdum. Ah annecim, herkes ne kadar da kolay devam ediyor her şeye. Ah baba. Sen şimd..."

Gerisini okuyamadım. Yazı giderek dümdüz çizgi halini alıp bitiyordu.

Fotoğrafı yerine koyarken bir zarf düştü sayfaların arasından.

"Sayın Hikmet Beykan"

Pulun üzerindeki tarihe baktı. Beş yıl olmuş neredeyse yazılalı.

Güzel Oğlum Hikmet,

Bu sana yolladığım kaçıncı mektup olacak? Hiçbirine cevap yazmadın. Bunu da boşuna yazıyorum ama elimden başka bir şey gelmiyor. Gözlerimin feri iyice söndü artık. Galiba bundan sonraki mektupları ben yazamayacağım. Komşumuz Necla Hanım'ın kızına rica ederim artık.

Kıymetli oğlum,

Geçen hafta babanın yılıydı. Artık babaannenin yılıyla beraber yapıyorum. İki ayrı ölüm gününe tahammül edecek halim kalmadı. Bahçede lokma döktürdüm. Komşular geldi. İlkokul öğretmenin Tahir Beylerin kızı geldi. Yardım edenler sağ olsun. Çok şükür elimi değirmeden halloldu. Bol bol okuduk. Ağladık. Biliyorum, sen böyle ölümlü lafları sevmezsin oğlum. Ama hayatın kaidesi işte. Doğduk, gideceğiz çaresiz.

Hikmet,

Senin baba ocağına gelmemene öyle üzülüyorum ki. Sanki benimle beraber bu ev de ağlıyor. Seni doğurduğum şu oda, güllü taban halısı, uzanmaya çalıştığın elektrik düğmeleri, koşturduğun bahçe, erik ağacımız, ihtiyar zeytin, ayvalar, narlar. Her sabah omzuma dokunup beni uyandırıyorlar. "Ne oldu o günlere," diyor-

lar. Biliyorum, çok mutlu bir aile değildik belki. Ama her evin bacasından başka duman tüter. Bizim de bir halimiz vardı işte. En azından beraberdik. Sonra sen okumaya gittin. İyi ki de gittin tabii. Buralarda ne yapabilirdin? Baban terzi bir adam. Keşke sen doğduğunda öğretmenliği bırakmasaydım. Daha iyi şartlarımız olurdu. Hiç düşünemedim hayatın bu kadar zor geleceğini. Senin mesleğin de olmadı. Kıyıp tamircilere çırak vermedik. Oku istedik, hem baban hem ben. Üzmedin bizi. Sınıflarını geçtin. Yüksek tahsile devam ettin. Askerlik, iş derken her şey ne güzel gidiyordu. Babanın ölümü her şeyimizi nasıl da yıkıverdi, öyle değil mi? Sana komşu telefon etmiş. İşteymişsin. Duyar duymaz telefonu adamın yüzüne kapatmışsın. Sonra utana sıkıla bana geldiler. Ben kendimde miyim sanki? İşyerinde kendini odaya kilitlemişsin. Kimse çıkaramamış seni. Sonra bir fırsatını bulup kaçmışsın oradan. Babanı iki gün beklettik. Dayınlar gitti seni bulmaya ama nafile. Çok kırıldım önceleri sana. İnsan babasının cenazesine nasıl gelmez, son görevini nasıl yapmaz, diye içim içimi yedi. Babaannen de kahrını benden çıkardı. Ölene kadar benimle konuşmadı. Ama sonra seni anlamaya çalıştım. Yaşamak çok ağır değil mi Hikmetçim. Ölüp gidivermek en kolayı aslında. Sarsılıp, titreyip gidiyorlar. Sonra geride o büyük boşluk kalıyor sana. Neyle dolduracağını bilmediğin o dipsiz kuyu her gün seni bekliyor. Buradan kaçtıkça her şeyin bıraktığın gibi kalacağını düşündün, öyle değil mi? Ah güzel oğlum, keşke gelip dizime yatsaydın şimdi. Belki avuturdum seni.

Daha ne yazabilirim? "Geride kalan günlerimizi birlikte geçirelim," demek isterdim ama mektuplarım ulaşıyor mu, onu bile bilmiyorum. Eski adresine yolluyorum hâlâ. Belki bir gün avucunun sıcaklığıyla sararsın hepsini.

Annen

Savaş, divanda içini çekerek uyuyan Hikmet'e baktı. Neredeyse bir yıldır onu merak ediyordu. Gelir saatlerce aynı çizgi roman kitabını okurdu. Aynı çay saatlerce önünde dururdu. Güler, bazen için için ağlar. Kalkıp giderdi. Aylar sona yine bir sabah geliverirdi.

İşte şimdi karşısında mırıltılar içinde uzanıyordu.

Gitti battaniye getirdi içerden. Nohut tanesi gibi ayaklarını karnına çekmiş adamın üzerini örttü.

"Artık sen varsın," dedi.

Kimi zaman insan kendi yaşam alacağından vazgeçebilir. Kendi hikâyesini geriye iter. Hatta görünmez kumların altına saklar. Başkasının yolculuğunu sırtlanır. Olmadık anda bir haber gelene kadar.

-Hikmet'le beraber...

Savaş ertesi gün ilk iş iki sokak aşağıdaki ev sahibine gitti. Uzak bir akrabasının tedavi olmak için ona geldiğini ve bir süre kalacağını söyledi. İhtiyar adam beyaz takkesinin altından fışkıran yağlı perçemleriyle oynadı, düşmüş belini topladı, ağzını açtı kapattı.

"Peki bizim gızın çeezleri nolcak," dedi.

"Onlar öbür odada duruyor. Kilitli ya. Anahtarı da sende."

"Peki, evde bekâr birken iki olcak. Gız oğlan gız çeezleri nolcak evde."

Savaş ihtiyarın derdini anlamıştı. Yapılacak şeyi biliyordu ama ortalık karışsın istemiyordu.

"İyi amca; kirayı artırırım ben," dedi.

Ev sahibi ağzını sudan çıkmış ve ölmek üzere olan balık gibi yine açtı kapadı. İçeriye girdi. Savaş eşikten çıkarken okkalı tükürük bıraktı orta yere.

Eve döndüğünde Hikmet bahçede yere bağdaş kurmuş toprağı izliyordu. Yanına çöktü. Karıncalar te-

laşlı adımlarıyla çiğnedikleri incecik yollarında koşturup duruyorlardı. Kıskaçlarında kırık saman çöpleri, pıtrak tırtıkları, ölü kanatlar iştahla açılmış toprak ağza doğru taşınıyordu.

"Bunlar iyi insanlar," dedi Hikmet.

"Kim?"

Eliyle gösterdi yerdeki kalabalığı.

"Kimse kimseye dönüp bakmıyor bile. Sen necisin, ne yaptın bu hayatta, neden geri geri yürüyorsun, sabah lastikleri indirdin mi, gül suyunu demledin mi, diyen yok. Konuşmadan bıyık sallayıp koşturuyorlar."

Savaş uzun uzun baktı arkadaşının yüzüne.

O gün akşama kadar şehirde dolaştılar. Gevrek yediler tulum peyniriyle. Güneş çıktı iyice. Yaz hissettirdi kendini. Hikmet, Kordon'da falcı kadınlardan birine kancayı taktı. İki eline de ayrı ayrı fal baktırdı. Sol elinin hikâyesini beğenmedi. Tekrar istedi. Kadının olmazını dinlemedi. Bankın üstüne fırlayıp türkü söylemeye başladı. Başı yaşmaklı falcı tam kirişi kırıyordu ki, eteğinden tuttu onu.

"Ama teyzecim olmadı bu iş. Hiç evimden bahsetmedin. Kırlangıçların yuva kurduğu çatıdan. Ne zaman dönecek onlar? Söylemedin, ne zaman?"

Kadıncağız kaçmaya çalıştıkça sarıldı ona iyice.

"Kırlangıçlar, diyorum. Söylemedin hangi gün dönecekler. Girey günü mü yoksa."

Arbedeye etraftaki koca memeli falcı ablalar birikti. Önce kadının beline yapışmış Hikmet'e kaba saba laflar ettiler. Kurtulmaya çalışan kadına imalı kahkahalar attılar. Sonra toplaşıp Hikmet'e bir güzel giriştiler. Savaş gülme krizine tutulsa da güçbela arkadaşını aldı ellerinden. Koşarak kaçtılar oradan.

Akşama balık ekmek yapan arabaya takıldılar. Adam Savaş'ın arkadaşıydı. Savaş kaptı kaçtının arkasında sardalye temizledi, ekmek içi çıkardı, soğan, domates dildi. Hikmet ayakta onu izledi saatlerce. O ka-

dar ısrara oturmadı. Son müşteri de gidince lüks ışığı altında yemeklerini yediler, şişenin dibinde dört parmak kalmış rakıyı süpürdüler. Arkadaşı arabayla bıraktı evlerine.

Küçük salondaki divanda uyudu Hikmet. İki defa bağırdı uykusunda. Savaş başına koştu. Üzerini örttü. Üçüncüsünde yerinden seslendi. Yine olunca küfretti.

"Gelmeyeyim oraya. Yastığı yüzüne basarım."

"Tamam," dedi Hikmet. "Kusura bakma arkadaş. Uyutmadım seni de."

Asıl bu laflar uyutmadı Savaş'ı.

"Düzeldi mi yoksa bu çocuk. Adam gibi laflar etti ya," diye geçirdi içinden. Kalkıp yanına gitmek, omzundan sarsıp, "Bir daha söyle bakayım," demek istedi. Cesaret edemedi.

Duvarında güneş izi kızarana kadar huzursuzca döndü yatakta. Salondan gelen horultuları dinledi.

İçi geçti.

Ne kadar sonra gözlerini açtı aniden. Sabah ilerlemiş, ev aydınlıkla dolmuştu. Başucunda Hikmet'i gördü. İşaretparmağını ona doğru uzatmış, ağladı ağlayacak gözleriyle bakıyordu.

"Lan, nerde kalmıştım ben? Hangi sayfadaydım. Parmağım burada ama gerisi nerede?"

Sıçradı yataktan Savaş.

"Allah cezanı vermeye. Deli. Eşek deli."

Çarşafın üzerinde bağdaş kurup, "İyi," dedi. "Hâlâ normal bizimkisi!"

Sonra düşündüğü şeye güldü. Ama gülmesi Hikmet'e yaramadı. Ağlamayı koyuverdi. Savaş tuvalete girdi, tıraş oldu, döndü yeniden işedi, çayı koydu, ekmeği doğradı, reçel sıyırdı kavanozdan tabağa, sarılı helva kâğıdını açtı, ekmek bıçağıyla iki iri dilime ayırdı, ama öteki hâlâ zırıldıyordu. Sonunda sahana yumurtayı kırınca zınk diye ağlamayı kesti. Hemen masaya oturdu, çatalına ekmek takıp beklemeye başladı.

"Allahım sen büyüksün," dedi Savaş.

Yine gülecekti ama yeni bir ağlama dalgasından çekindi.

Ağır ağır yediler öğünlerini.

Ertesi gün Savaş kahvedeki işine döndü. Aklına gelen Hikmet'i evde bırakmaktı. Sabah erken kalkıp yemek hazırladı. Ekmek dilimledi. Masanın üzerine dizdi hepsini. Ama nafile. Öteki ondan önce ayakkabılarını giymiş, koltuğunun altında her zamanki kitapları eşikte bekliyordu. Ne dese dinletemedi.

"Yalnız kalamam evde."

"Neden yahu?"

"Yan oda..."

"N'olmuş yan odaya?"

"Kilitli oda var ya."

"Var."

"Süvari bölüğü kışlamış orada. Kırt, kırt... Toplanıyorlar. Atların yem torbalarını astılar, sonra kaşağıladılar. Suya götürdüler. Koşumlarını kuyruk yağıyla parlattılar. Boru çalıp akmaya başlayacaklar birazdan. Asla kalamam burada."

Savaş dayandı kapıya. Dışarıdan geçen ekmek arabasına baktı.

"İyi, ne güzel işte. Ortalık at kokusuna bulanır. Koştururlar koltukların üzerinde. Atlara masadaki salata suyundan içirirler."

Hikmet şaşkınlıkla baktı arkadaşına.

"Gel," dedi, "gidelim. Deniz kokusu iyi gelir sana."

Kahveye yollandılar beraber.

-kahve dedikleri

Dalgakıranın hizasından başlayıp yolcu iskelesine kadar süren kordon boyunca tam yedi kahve diziliydi. Patronlar birbirlerine ters ters bakardı sabahları. Ma-

salarına sinirle oturur, akşam hasılatının yazılı olduğu kartonlara bakar, sigaralarını hırsla yakar ve en yakın garsonu çağırırlardı.

"Neden yan tarafta beş masa dolu da biz sinek avlıyoruz."

"Abi..."

"Abine de sana da şimdi. Herkes dışarı."

Kabak her sabah garsonlara patlardı. Yoldan geçen müşteri tavlanacak, gerekirse önüne geçilip zorla da olsa kendi masalarına oturtulacaktı.

Daha beş dakika önce maç muhabbeti yapıp birbirine parmak atan komşu kahvelerin garsonları içeride için için kuduran patronların delici bakışları altında artık Allah'ını tanımaz, omuz çarpar, kesik atarlardı.

Akşama doğru rakısı ya da kadını aklına gelen kahve sahiplerinin birer ikişer kaybolmasıyla meydan yine gediklilere kalır, inen serinlikle beraber barış da ortalığa yayılırdı. Aynı masalara oturan rakip garsonlar beraber toto doldurur ya da akşamın kaçında kerhanede hangi kadına gidilir onu konuşurlardı.

Bu akışta bir yıl önce değişiklik oldu.

Kahvelerden en küçüğü el değiştirdi. Daha doğrusu sahibi dünya değiştirdi. Adamın tek oğlu vardı. O da ilk iş kahveyi devredip babasının kırkı çıkmadan parayı kumara bastırmakla başladı. Buraya kadar önemsizdi her şey. Her zaman olanın tekrarı gibiydi.

Kahveyi devralan Sinan denilen uzun boylu, derin şakaklı adam dükkâna hızlı bir badanayla giriverdi. Ne oyun takımlarını ne kâğıt destelerini ne de sandalye ve masaları değiştirdi. Hatta sigara yanığı duran masa örtüleri bile aynen kaldı.

Oysa bu kahveci raconuna tersti. Yeni mekân demek dört duvar hariç eskiden kalan ne varsa atılması, her şeyin yenilenmesi demekti. Eski sahipten kalanla devam etmek uğursuzluktu herkese göre.

Ama değişim yine de oldu. Eskiden kalan garsona

ve ocakçıya yol verdi patron. Garson öteki kahvelerden birine girdi. Son yirmi yılını aynı kahvede geçiren ihtiyar ocakçı ise memleketine geri döndü.

Küçük kahveye yeni patronla beraber yeni garson da geldi. Savaş.

Savaş'ın kendilerine benzemediğini ötekiler hemen anladı.

Savaş, masaların arasında sessizce mekik dokuyor, siparişleri aynı zamanda ocakta da duran patrona sesleniyor; küllükleri denize değil çöp tenekesine döküyor, arada denize bakıp uzun uzun esniyordu.

Diğer garsonlara pek bulaşmıyordu. Arada onlarla laflıyor; bazen öğlen yemekleri için ortak hazırlanan menemene para katıyor, aralarına oturup yemek yiyordu ama o kadar. Ne kumara otuyordu onlarla ne de kadına gidiyordu. Yoldan müşteri çevirmesi ise hiç görülmedi.

Aslında bütün gariplikler uzun süre konuşulurdu ama çabuk unutuldu. Çünkü küçük kahve yeni işletmesiyle birlikte diğer kahvelere rakip olmaktan hızla çıkmıştı. Tek garson, daha az masa ve en önemlisi akşam erken kapandığı için kumarbazların derhal orayı terk edip diğerlerine dağılması. Bütün bunlar küçük kahvenin savaş alanından çekilip kendi zavallı kaderine razı olması anlamına geliyordu. Küçük kahve, öteki patronların muhabbetlerine "yakında topu diker" lakırdısıyla üç-beş defa meze olduktan sonra unutulmaya yüz tuttu.

O gün önde Savaş, iki adım arkada Hikmet kahveye doğru ilk defa beraber yürüdüler. Sabahın serinliği artık kalkmaya başlamıştı. Limanda pasları dökülen orta boy bir yük gemisi sönmüş kireç indiriyordu. Eski makaralara tutturulmuş vinçler inleyerek beyaz toprağı sırada bekleyen kamyona boşaltıyor, esen rüzgâr aynı renkten tozları etrafa saçıyordu. Tam geminin yanından geçerken Hikmet kamyon kasasından yere yu-

varlamış kireç tezeğini aldı. Eski iskele babasının üzerine çıkıp geminin kahverengi bordasına kocaman bir çiçek çizdi. Sonra babadan indi çiçeğin altına yazdı.

"Koşun babalar, uçun arılar. Bu gemi un taşır helva adasına."

Savaş durmuş onu izliyordu. O sırada küpeşteye ellerini dayamış denizci bağırdı yukarıdan:

"Hoop hemşerim. Okul tahtası mıdır orası."

Savaş tam karnını tutup gülmeye hazırlanıyordu ki Hikmet cevabı yetiştirdi:

"Yok değildir. Ananın tahtasıdır. Boyuyorum bir güzel."

Tepedeki adam iki saniye kadar dondu yukarıda. Sonra eğilip arandı. Eline geçirdiği zincir parçasını attı. Savaş çevik davranıp arkadaşını çekmese kafası patlayabilirdi.

"Yürü gidiyoruz," dedi.

Yukarıdaki adamın "Durun ulan. Kaçmayın!" bağırtısına dönmediler bile.

Tam da o anda yollarını kamyonun yoldan yana tarafından fırlayan birisi kesti.

"Gel bakayım buraya," diyerek Hikmet'in yakasına sarıldı.

Savaş, adamın iki eline kuvvetli bir kesme vurarak çözdü. Kendine doğru çekti. Burnuna okkalı bir kafa geçirdi. İki büklüm olan adamı çevirip kıçına vurduğu volesiyle denize uçurdu. Bunlar olurken kamyonun şoförü levyeyle Savaş'a arkadan yaklaşıyordu. Ayak sesine dönen savaş adamın yukarıdaki kolunu yakalayıp öne doğru eğildi. Adamın altına iyice girince dizlerinin üzerinde doğrulup bunu da diğerinin yanına kirli liman suyunun içine karga tulumba atıverdi.

Bütün olup biten Hikmet'in umurunda bile olmamıştı. Yeniden iskele babasının üzerine çıkmış kocaman bir kalp çizerken bağırıyordu.

"Bir dakika, bir dakika... Bu yazdıklarımı izah etmek istiyorum."

Ama durulacak gün değildi. Zira gemiden salma merdiven bırakılmış, başta anasının tahtasına yazılan delikanlı olmak üzere onu aşkın denizci uçarak aşağıya iniyorlardı.

Savaş Hikmet'in elinden tuttuğu gibi koşmaya başladı. Hikmet hâlâ bağırıp duruyordu ki başının üzerinden parlak İngiliz anahtarı uçarak geçti. Hikmet anında sustu ve öyle hızlı koşmaya başladı ki geride kalan savaş düşmemek için arkadaşının elini bırakmak zorunda kaldı.

İki sokak sonra izlerini kaybettirdiler. Önlerine çıkan caminin avlusunda soluklandılar iyice. Hikmet aptes alman oturaklardan birine çöküp yine çizgi roman kitabını açtı ve yanında ona garip garip bakan ihtiyar amcalara aldırmadan okumaya devam etti.

Vakit öğlene yaklaşırken kahveye geldiler.

Savaş üzerini değiştirdi. Mavi iş gömleğini giydi. Deniz kenarındaki masalardan birine oturan Hikmet'i gören Sinan, "Ne iş?" dercesine göz attı. Savaş, "Boş ver. Her şey yolunda," dedi.

Radyodan ince türkü sesleri yükseldi. Kadınlı erkekli bir kalabalık geldi kahveye. Üç masa birleştirildi dışarıda. Gazozlar, çaylar gitti. Savaş alışmış hareketlerle tepsiyi boşaltıp dolduruyor, ıslak yerleri kirli beziyle siliyor, boşalan sandalyeleri itip masasına yaklaştırıyordu.

Televizyon açıldı derken. İçerideki yaşlı amcalar haberleri dinledi. Şarkılar başlayınca kimsenin ilgisi kalmadı. Köşede kılıç çeken iki kişinin kahkahası ortalığı doldurdu.

"Baksana," diye seslendi Hikmet.

Savaş dışarı çıkıp gözlerini kıstı. Uzaktan eski kahverengi gemi geçiyordu.

Hikmet kalkıp denize doğru göbek atmaya başladı. Güldü herkes. Hatta yan kahvenin garsonları bile işlerini bırakıp "Oh, oh..." diye tempo tuttular.

İkindi vaktine doğru ocakta menemen yaptılar. Uzun ekmek koydular masaya. Savaş'la patronu ekmeklerin içini çıkartıp kabuklarıyla menemene uzandılar. Hikmet birkaç lokma aldı. Onların çıkarıp gazete kâğıdının üzerine bıraktıkları ekmek içlerini aldı. Koşup denize attı. Martının biri daldı şeffaf suya. Gagasından sular akıtarak kayboldu.

Biraz bulut çöktü ortalığa. Ardından kızıllık gelip oturdu gökyüzünün aynasına.

Akşama doğru yeni gemiler geçti karşıdan.

–iş

Yazın ilerlediği günlerdi. Sinan sıkıntılı geldi. Kasanın arkasına oturup sigara yaktı. Kahveyi izledi. İçerisi bomboştu. Dışarıdaki masalardan birinde orta yaşlı iki kadın çay içip börek yiyorlardı. Hikmet deniz kenarında on adımlık voltasını ağır adımlarla atıyordu.

Savaş girdi içeriye. Elindeki temizleme bezini kapının arkasındaki karton deterjan kutusuna koydu.

Göz göze geldiler.

"Haber mi geldi?" dedi Savaş.

Patron başını salladı.

"Akşam sana uğrarım. Zarfı da getiririm."

Bu defa Savaş başını salladı.

"Bu Hikmet hep sende mi kalacak?"

"Bilmem."

"Bilmem, cevap değil ama."

Savaş'ın gözleri çakmak çakmak yandı.

"Yani durumun nazikliğini sana anlatmama gerek yok. Biliyorsun."

Savaş, arkasına yaslanıp sesini yumuşatan arkadaşına baktı.

"Sorun olmaz diyorsam sorun yoktur."

"Peki, sen bilirsin. Dediğim gibi akşam müsait olunca sana uğrarım."

Akşam iyi başlamadı onlar için. Hikmet eve gelir gelmez öksürük nöbetine tutuldu. Yüzü sarardı, çöktü halının üzerine. Savaş su içermeye çalıştı. Nafile. Nefesi iyice tıkanınca omuzlarından tutup kaldırdı, sarstı. Sonunda Hikmet'in öğürtüleri durdu. Yemek istemedi. Yatağına uzanıp kitabını açtı. Yine aynı sayfadan okumaya başladı. Savaş'ın da iştahı kaçmıştı. Süt ısıttı kendine. Bardağın yarısına kadar yudumlayarak içti. Kalkıp ışığı söndürdü. Başını mutfak masasına dayadı. İçi geçti.

Ne kadar sonra yanı başında duyduğu tıkırtıya uyandı ama gözlerini açmadı. Yanı başındaki sıcaklığı iyice hissedince aniden fırlayıp bardağı kaptı. Tam onu masanın kenarında parçalayacaktı ki karşısındaki gölgeyi tanıdı.

"Dur yahu, benim."

Derin bir oh çekip yerine oturdu.

"Zili çalman gerekiyordu."

"Kapı kapalı olsaydı çalacaktım. Ama aralık kalmış."

Sinan bakışlarıyla arkadaşına aralarında gündüz geçen konuşmayı anımsatmak ister gibiydi. Giderek daha dikkatsiz mi oluyordu?

Savaş konuyu değiştirdi. Bardaktan ortalığa saçılan sütü bezle temizledi. İçeriye doğru baktı. Hikmet'in uyuduğunu gördü.

"Odama geçelim," dedi.

Yatağın üzerinde Sinan'ın getirdiği zarfı açtılar.

"Biraz bilgim var. Sonra sen de okursun," dedi Sinan.

"Adı Mine B. Ben de hatırladım fotoğrafını görünce. Derneğe gelirdi. Pek konuşmazdı galiba. Çay dağıtırken ilk ona veriyorum diye kızarırdı."

Savaş arkadaşının yüzüne baktı. Gözleri yüklenmek üzereydi.

Diğer resmi gösterdi.

"Adam bu. Mine'yi bunun timi yakalamış, yaralı. Emniyete götürmeden hemen yakındaki semt karakoluna sokmuşlar. Sonra... Okursun işte."

Sinan hiç âdeti değildi ama sigara çıkardı gömlek cebinden. Ceplerini aradı. Ardından kalkıp mutfağa geçti. Döndüğünde sigarası yoktu dudaklarında.

"Hepsi yazıyor orada. Yarın akşam karısının yeğeni evleniyormuş. Mahallede düğün yapıyorlar. Detayları çıkarmak için iyi fırsat olur. Git istersen."

Savaş fotoğrafları yastığının üzerine yan yana dizdi. Dosyayı bıraktı elinden.

"Tamam. Görüşürüz o halde. Hikmet yalnız gelir kahveye yarın. İdare edersin artık.

"Merak etme sen."

Savaş sabaha kadar döndü durdu. Arada kalkıp dosyayı yeniden okudu, fotoğraflara baktı. En sonunda kalkıp banyoda yaktı hepsini. Tuvalete attı külleri.

Gün ağarırken kendinden geçti.

Hikmet omzuna dokunup onu uyandırdığında bahçeden kuş sesleri geliyordu.

"Kahvaltı yaptın mı?"

"Evet. Süvariler süt getirmiş. Vee kartal yumurtası."

Güldü Savaş.

"Ben bugün işe gitmeyeceğim. Akşam da çok geç gelirim. Şimdi sen doğruca kahveye yollan. Ama sakın yollarda takılma. Anlaştık mı?"

Hikmet çakı gibi selama durdu. Dönüp uygun adım gitti.

Savaş uykuyu özlüyordu ne zamandır. Ama o işveli kadın, burnunun dibinde dans edip kaçıp duruyordu. Uzanıp gözlerini kapamanın nafile olduğunu anladı.

Bütün gün evin önündeki küçük bahçede oturup düşündü. Akşama doğru ev sahibinin kilitlediği odaya daha öne ayarladığı anahtarıyla girdi. Battaniyeye sarılı büyük kanepeyi yana itti. Döşemeleri yoklayarak tı-

kırdayan dilmeyi buldu. Ucundan kaldırdı onu. İkinciyi ve üçüncüyü de alınca aşağıdaki betonda duran irice paket açığa çıktı. Dikkatlice açtı. Koyu renkli silahı aldı. Mekanizmasını çekip açıkta bıraktı. Namludan içine baktı. Şarjörü ve mermileri kontrol etti. Hepsini aldığı yere geri bıraktı. Sadece ortada duran içinden maymuncuk takımının da çıktığı sağlam çakıyı ve eldivenleri aldı.

Evden çıkıp karşıdaki küçük parkın banklarından birine oturdu. Önünde yükselen dağınık dallarını yere bırakmış salkımsöğüt onu perdeliyordu. Yarım saat sonra Hikmet göründü. Elinde tebeşir yere uzun çizgiler çiziyor, sonra geriye gelip o çizgilerin üzerine ayak parmak uçlarıyla basarak ilerliyordu. Böyle ileri geri yaparak evin önüne geldi. Koltuğunun altında her zamanki kitabı yıpranmış sayfalarıyla duruyordu.

Savaş onun içeriye girmesini gülümseyen yüzüyle izledi.

Kalktı. Uzaklaştı oradan.

Karanlık iyice indiğinde gitmek istediği adrese vardı. Şehrin dışında yeni kurulan toplu konut alanlarından biriydi burası. Arkadaki tepeler tek katlı, bahçeleri kavak ağaçlı, yılan kıvrımlı yollarla sarılmış gecekondu dalgalarıyla çevriliydi. Sokağı ezberlediği isimden buldu. Zaten her şey ortadaydı. Asfaltı taze, kaldırımları henüz aşınmamış dar yol çekilen çöp tenekeleriyle kapatılmıştı. Evlerin karşılıklı balkonlarından ipler gerilmiş, iplere kablolar bağlanmış ve sokağın üstü kocaman avize benzeri ışıklarla kaplanmıştı. Ortalık karanlığı iten pırıltıyla doluydu. Yolun iki kenarında masalar, ortasında ise sandalyeler doluydu. Köşede orgun olduğu yükseltiden bangır bangır taşan müzik, ortalıkta koşan çocuklar, mahalleli kadınlar, ortada oynayan, göbek atan genç kızlar, uzak noktalardan onları izleyen delikanlılar, yeni gelenleri karşılayan, iki yanaklarından öpenler, birbirlerine sarılanlar, belki de yıllar sonra karşılaşan, gözyaşlarını tutamayan yaşlılar...

Savaş gerideki duvarın üzerine oturup bütün bu karmaşayı izlemeye başladı. Gençlerden birisi elinde tuttuğu ağızları kapalı çerez külahlarıyla dolu sepetle yanına geldi. Birisini başını kaldırmadan kucağına bıraktı. O sırada etrafında küçük çocuklardan oluşan arsız haleyi tekmesiyle dağıttı. Az açılan halka arkadan gelen küfürlere aldırmadan hemen kapanıverdi.

Savaş eline döktüğü çiğdemi çıtlamaya başladı.

Yan masalara biralar ve rakı şişeleri dizildi. Kalabalıktan birisi Savaş'a şişenin birisini "İster misin?" diye kaldırdı. Savaş, "Eyvallah," dercesine elini göğsünün üzerine iki defa vurdu. Adam ısrar etmedi.

Tam o anda ışıklar karardı, göbek havası değişti. Gelin ve damat yandaki apartmandan alkışlarla çıktı. İki yanda durmuş genç kızların elindeki meşaleler tutuşturuldu. Kıvılcımlar arasında yürüdü yeni çift. Ama en sondaki küçük kızın meşalesi bir türlü yanmıyordu. Hemen yanındaki annesi koştu. Ağlayanı teselli etmeye çalıştı. Nafile. Ufaklık daha da tepiniyordu. Gelinle damat etrafa gülümseyerek onların da önünden geçip ortada açılan boşluğa ilerlediler.

Yine oyun havaları, el öpmeler, düşüp ağlayan çocuklar, kırılan bira şişeleri, dolu balkonlardan uzanan başlar, bitmeyen anonslar uzayıp gitti.

Savaş'ın gözü fotoğrafta gördüğü adamı tarıyordu ama bir türlü ona benzeyen birisini göremedi.

Sonunda mikrofondan yükselen ses dikkat kesilmesine neden oldu.

"Şimdi de damadı büyüten halası ve eniştesini harmandalıya bekliyoruz..."

Ayağa kalktı. Yaklaştı.

Ellerini kaldırmış, parmaklarını davulun sesine uyup şıklatan adamı izledi. Beyaz gömleğinin sırtı terden ıslanmıştı. Şakakları nerdeyse tamamen ağarmış, saçlarının tepesi parlayan ışığa bakılırsa iyice seyrelmişti. Boyadığı belli bıyıklarını arada bıraktığı nara bi-

ter bitmez buruyor, kollarını kartal gibi açıyor, ortada el çırpan iri güllü elbise giymiş karısının etrafında gülümseyerek dönüyordu. Sonunda oyunu bitti. Alkışlar arasında damada ve geline sarıldı. İkisi de el öpmeye yeltendi ama o "Daha ben yaşlanmadım," dercesine izin vermedi, kuvvetlice sarıldı. Yerine dönerken başını düşürüp gözlerini kimseye fark ettirmeden sildi.

Savaş yerini değiştirip adamı cepheden gören başka bir noktaya geçti.

Adam ve karısı, damatla gelinin masasının az arkasında kurulan masaya oturmuş etrafa gülümseyerek bakıyorlardı. Yanlarına birkaç kişi geldi. Erken ayrılan misafirler olmalıydı bunlar. Öpüşüp sarıldı herkes. Dudakların deviniminden, "Allah mesut etsin,"... "Âmin, cümlemize,"... "Bize de bekleriz,"... "İnşallah," lafları anlaşılıyordu.

Kalabalık halay aniden başlayıverdi. Damat gelip adamı kaldırdı. Savaş da insanların arasına karıştı. Oyuna kalkanlar davul sesinin ritminde birbirlerinin omuzlarını kavrarlarken Savaş adamla yan yana geldi. Adamın elinin sıcaklığını omuz başında hissetti. Neredeyse aynı boydaydılar. Göbeklenip yaşlanmasına rağmen sert sırt kasları vardı. Hâlâ güçlü birisi olmalıydı. Elini adamın sırtından beline doğru kaydırdı. Halay hızlandığı bir anda belini yokladı. Boştu. "Silahını evde bırakmış," diye düşündü.

Savaş geri çekilip yerini oyuna katılmak için arkada çırpınan gençlerden birine bıraktı. Ama bu defa adamın oturduğu masanın hemen arkasında dizili beyaz plastikten sandalyelerden birine oturdu.

Az sonra adamla karısı da gelip yerlerine oturdular. Aralarında konuşmaya başladılar.

"Benimle gelsen olmaz mı?" dedi kadın kırgın bir sesle.

"Kırk defa mı söyleyeceğim? Sen abinlerle git köye. Ben hafta sonu geleceğim."

"Yalnız ne yapacaksın? Tek başına yemek de yemezsin sen."

"Yahu kadın, ne durmaz çenen varmış senin. İşlerimi halledip geleceğim, diyorum."

"Ne işiymiş bu? Emekli adamsın."

"Elinin körü işi. Bari bu akşam uzatma olmaz mı?"

"İyi, tamam. Tansiyon ilacını almayı unutma ama. Kahvaltıdan hemen sonra.."

Adamın ters bakışı kadını susturmaya yetti.

Yanlarına onların yaşında bir çift geldi. Eski ahbapları olmalıydılar. Mübarek olsunlar, tebrikler, teşekkürler ardı ardına söylendi. Adam elini kaldırıp yan apartmanda balkon ışığı yanan tek daireyi gösterdi.

"İşte bizim ev. Daire sekiz. Her zaman bekleriz," dedi.

Yerlerine oturduklarında Savaş adama doğru eğildi ve omzunun üzerinden, "Abi, çakmağınız var mı?" dedi.

"Tabii," dedi adam. Cebine davrandı. Her bakkalda satılan, ucuz, kırmızı gövdeli çakmağı uzattı.

"Teşekkürler."

"Eyvallah."

Savaş çakmağı avucunun içinde kavrayıp ayağa kalktı. Uzaklaştı oradan.

Sokağı arkada bıraktığında kafasının içinde uğuldayıp duran gürültü de azaldı. Çok uzaklaşmak niyetinde değildi. Önüne çıkan parka girdi. Banklardan birine oturdu. Sokak düğünün sesleri yoldan geçen motosikletlerin egzoz çığlıklarına karışıyordu.

Cebinden eldivenlerini çıkardı. Maymuncuk takımlı büyük çakısına baktı. Adamdan aldığı çakmağı ardı ardına yakıp söndürdü. Artık gitmesi gerekiyordu. Ama dinlediği son konuşmaları aklında evirip çevirip yeniden düşünmekten kaçınamıyordu bir türlü.

Ayaklarının dibinde kıpırtılar oldu. Eğilip baktı,

kedi yavruları annelerinin karnına sarılmış mırıldanıyorlardı. Parmaklarını uzattı. Annenin tehdit dolu ince ulumasıyla durması gerektiğini anladı.

O sırada gökyüzü sarsılmaya başladı. Havai fişekler apartmanların üzerinde çok yükselmeden ardı ardına patladı. Bankın altında yatan kedi kalkıp koştu. Arkasından koşan yavruları annelerinin kuyruğunu takip edip karanlıkta kayboldular.

Bir saat sonra sokak düğünü dağılmış, çalgıcılar eşyalarını toplamış, sandalyeler ve masalar üst üste dizilerek açık kasa arabayla taşınmıştı bile. Ortalık boş su ve bira şişeleri, çerez döküntüleriyle doluydu.

Adam balkonun ışığını açmış, önüne rakısını koymuş, yorgun gözlerle sokağı izliyordu. Her şey ne kadar hızlı olup bitmişti öyle. Rüyaya yatıp kalkmış gibi hissetti kendini. Kadehini kaldırıp iri yudumlar aldı arka arkaya. Gömleğinin düğmelerini çözdü. İçeriye evinin karanlığına baktı.

"İşemeli," dedi kendi kendine.

Salona yürüdü. Işıkları açmadan koridora geçti. Tuvalete girdi. Ayakta uzun uzun bıraktı idrarını. Aynada yüzüne baktı. Belirlemeye başlamış sakallarını sıvazladı. Yüzünü yıkadı. Koridora yeniden çıktığında telefon çaldı. Ama ses salondan değil yatak odasındaki öteki telefondan geliyordu. Düşünmeden oraya yöneldi. Yarıya kadar açık kapıyı itti. Aynalı komodinin üzerindeki ahizeyi kaldırdı. Eli kulağında aynaya baktığında arkasında duran gölgeyi fark etti. Dönmeye fırsatı olmadı.

Kendine geldiğinde başındaki uğultu midesini altüst ediyordu. Panik halinde doğrulmaya çalıştı. Nafile! Elleri ve ayakları çarşaf şeritleriyle yatağın mobilyasının dört köşesine bağlıydı. Çığlığı da içinde patladı. Ağzına bez parçaları tıkıştırılmıştı.

"Günaydın amirim!"

Sesin geldiği yöne başını çevirdi. Ama karanlık gölgeden başka bir şey göremedi.

"Bugün çok yoruldun. Biraz da ben yordum galiba. Kusura bakma."

Gölge yaklaştı. Çakmak alevi adamın dehşetle çarpılmış yüzünü aydınlattı. Sadece o değil. Siyah eldivenli bir elin tuttuğu çerçeveli resim de göründü ışığın halesinde.

"Evlenen bu çocuk muydu? Ne güzel yan yana poz vermişsiniz. Demek sizin çocuğunuz olmadı. Hanımın yeğeni evlatlık geldi. Onu büyüttünüz. Ne güzel."

Alev söndü. Ortalık eski karanlığına döndü. Adam faydasız kurtulma denemesini yine yaptı. Yatak gıcırdadı sadece.

"Hayat ne çabuk akıyor, değil mi? Doğanlar büyüyor. O çocuk daha kaç yıl önce evin içinde kısa pantolonuyla koşturuyordu, ha?.. Sen de yıllarca çalıştın, didindin. Terfiler, takdirnameler, koşuşturmalar, iyi günler, zor günler... Hepsi geçiyor işte."

"Emekli ikramiyenle mi aldınız bu evi? Yok, yetmemiştir. Hanımın köydeki tarlaları satıldı belki de. Olsun. Dünyada mekân illa ki..."

"Hayat, dedik ya işte. Akıp gidiyor. Ama herkes için aynı olmuyor, biliyor musun? Yani bazıları doğdum, büyüdüm, yaşlanıyorum, diyemiyor. Bak sana böyle bir hikâye anlatayım şimdi. Nasılsa vaktimiz var. Var, öyle değil mi?"

Adam çaresizce avuçlarını açıp kapadı. Tıpkı suyun dışına fırlatılmış balığın solungaçlarını zorlaması gibi.

"Eskilere gidelim biraz. Sene seksen iki. O yıllarda ensen kulağına denk. Aslan gibi adamsın. Kış vakti. Akşam olmuş. Kuru soğukta bir sokağın karanlığın bekliyorsunuz. Derken gözlerinizi diktiğiniz kapıdan uzun saçlı kız çıkıyor. Yola iniyor. Sağa sola bakınırken sizinkilerden birini fark ediyor. Panikle aşağıya doğru koşmaya başlıyor. Aslında yolun altında da ekibin var. Nasılsa onlar alacaklar kızı. Ama sen ne olur olmaz, de-

yip işi riske atmak istemiyorsun ve kızı bacağından vuruyorsun. Sonrası çok hızlı oluyor. Hemen bilgiye ihtiyacın var. Kızın hızla konuşması lazım. Vereceği bilgiler altından değerli senin için. O yüzden hastaneye değil en yakın semt karakoluna götürüyorsun onu."

Çakmak yeniden yandı. Adamın alnında biriken ter taneleri ışıldadı.

"Ama kız konuşmuyor. Öyle hırslanıyorsun ki, ince ayarı bırakıp botlarınla kızın üzerine çıkıyorsun. Terden yıkılana dek tepiniyorsun. Kız kanamadan değil parçalanan göğüs kafesi yüzünden ölüyor. Nefes alamıyor. Kızarıyor. Ağzından köpükler geliyor."

Dışarıda uluyan köpek konuşmayı kesti bir süre.

"Kaçarken vuruldu, diye tutanak tutuluyor. Üç gün sonra kızın annesi gelip cenazesini alıyor. Sen de sonraki ay ödül alıp terfi ediyorsun."

"Sonra? Hiç! Hayat devam ediyor senin için... Şimdi de emekliliğin keyfini çıkaracaksın. Torun sevmek, uzun tatillere çıkmak, köye gidip domates, biber yetiştirmek, kahvede pastra oynamak falan. Bundan sonra aklındakiler böyle... Peki, sen hikâyenin böyle biteceğini mi sanıyordun? Ha? Yaptıklarının hesabını soran olmayacaktı öyle mi? Arada o kız aklına geldiğinde, 'görevdi' diyecektin, 'birinin yapması gerekiyordu' diye kovacaktın aklına üşüşenleri..."

Siyah eldivenli el adamın başının yanında duran yastığı aldı.

"Ama işte çizgi kırıldı. Bu defa böyle bitmeyecek..."

Adam yuvalarından fırlamak üzere olan gözleriyle çırpındı. Silkinen vücudu boş yere gerilip gevşedi arka arkaya. Bağlı ağzından dökülen homurtuları yüzünü kapatan yastığın altında kayboldu. İki güçlü elin ardından yükselen vücut yastıkla beraber yüzüne abanmıştı. Yatağı çevreleyen ahşap mobilya iniltilerle gıcırdıyor, çırpınmaların sesi odayı dolduruyordu.

Aniden her şey durdu.

"Yok, merak etme, bu gece ölmeyeceksin."

Yüzündeki yastık birkaç saniye sonra gevşedi, ardından kalktı.

"Nefes alamamak berbat, değil mi?"

"Şimdi sana söyleyeceklerimi sakın unutma. Bundan sonra ne zaman mutlu bir anın olsa, ne zaman huzurla gözlerini kapayıp arkana yaslansan önce o kızı sonra beni ve bu geceyi sakın unutma. Olur mu?"

Eldivenli el adamın yüzüne yumuşakça dokundu. Süzülen gözyaşlarını sildi.

Savaş, apartmanın sokak kapısından çıktığında gece boyunca uluyan köpek hâlâ oradaydı. Yerdeki çöpleri karıştıran burnunu kaldırıp havayı kokladı. Savaş, hızlı adımlarla uzaklaşırken arkadaki dairenin balkon ışığı hâlâ yanıyordu.

...

Eve geç saatte döndü. Hikmet derin soluklarla uyuyordu. Kilitli odaya geçti. Aynı döşemeyi kaldırdı. Sarılı paketin ilerisindeki kutuyu eliyle yoklayıp çıkardı. Açtı. Kırık bir gözlük çerçevesi, dolmakalem, fildişi tarak, koyu taşlı şövalye yüzüğü duruyordu. Cebinden çıkardığı çakmağı diğerlerinin arasına koydu. Her şeyi eski haline getirdi.

Arkasına döndüğünde Hikmet'le burun buruna geliverdi.

"Sen uyumuyor muydun?"

"Beni eve götür."

Hikmet, kirli ve kırışık zarfı ona uzatmış. Gönderenin adresi yazılı kısmını o meşhur parmağıyla gösteriyordu.

–"Beni eve götür..."

Yağmur bütün dünyayı temizlemiş gibiydi. Ağaç-

lar, otlar, arabaları izleyen köpekler, evlerinin önünü süpürmeye çıkmış insanlar ışık içindeydi. Yol, güneşin altında pulları parıldayan yılan gibi ışıldadı durdu. Hikmet arada başını kaldırıp hızla geçtikleri eski telgraf direklerine bakıyordu. Sanki onlar duruyordu da koyu yeşil boyaları iyice solmuş, kollarını çaresizce açmış, artık olmayan tellerini çoğu kırılmış fincanlarıyla arayan bu ahşap direkler koşarak yanlarından geçiyordu. Ovada bağlar başladı. Tozlarından silkinen yapraklar yeşil sırlı aynalar gibi gizledikleri salkımları sarıyor, onların yazla beraber damarlarında yürüyen şekerle ince gürültüler içinde olgunlaşmasını izliyordu. Uçsuz tarlaların arasında ölü korkuluklar görülüyordu. Yaşamıyorlardı çünkü istisnasız hepsinin kollarında ya da samanla doldurulup bezle sarılmış, yağlı, eski köylü kasketleri geçirilmiş başlarında kargalar, kargalardan daha mesafeli uzaklıklarda ise sığırcıklar dinleniyordu. Birkaçı havalanıp arkadaki zeytinliklere doğru uçtu.

Savaş benzinlikte durup yol sordu. Pompacı çocuk düşündü önce, ardından cama yeniden eğilip anlattı.

"Sen beni niye dinlemiyorsun yahu?" dedi Hikmet.

"Dağlara gideceğiz işte."

Kitabından kaldırdığı parmağını uzaktaki mor çizgilere çevirdi.

"Sen akbabaları izle."

Yola devam ettiler.

Karşıdan gelen biçerdöver takımı etrafı ince saman tozuna boğup yanlarından geçti.

"Acıktın mı?" dedi Savaş.

"Annem pişi yapmıştır. Az sabret."

Sağda iki tepenin arasından diklemesine inen tren yolu görüldü. Kara izi toprağı ikiye bölüyordu.

"Ne kadar sabırsızsın," diye mırıldandı Hikmet.

"Efendim."

"Utanmazsın aynı zamanda."

"..."

"Kadın sabahtan beri o yemekleri yapmak için dört dönmüştür mutfakta. Babamı kırk defa yollamıştır çarşıya. 'Ah, şöyle güzel bir kol al. Tam suralık olsun. Güzelce açsın kemikle arasını.' İç pilavı, börülce salatasını, biberli bükmeyi saymıyorum daha."

Yol ikiye ayrılıyordu ileride.

"Ah, ah bütün bölük doyar o masada. Ama sen şurada sinekli bakkallardan alacağın yağlı ekmekle, yağı geçmiş helvayla kandırmaya çalışıyorsun beni. Üstelik hayır, dememe rağmen ısrar ediyorsun."

"Tamam, demedim bir şey."

"Dedin kardeşim! Annem diyorum, anlıyor musun? Pencerede otuyor şimdi. Perdeyi çekmiş yola bakıyor."

Savaş dikiz aynasından arka koltuğa baktı. Hikmet iki elini yumruk yapıp başının üzerine koymuştu.

Sapakta geldikleri ana yoldan çıktılar. Kuzeye, ormanlı tepelere doğru giden yokuşa sardılar.

"Olur, sıkarım dişimi. Yeriz sizin evde."

Hikmet arabanın tavanını yumrukladı; ön sağ koltuğa tekmeler attı.

"Bekliyor bizi kadın. Hiç utanmadan bunları söylüyorsun. Allahın cezası."

Savaş ani frenle arabayı sağa çekti. Yuvarlanan mıcırların arasından toz kalktı, incecik perdesiyle açık pencerelerden içeri girdi. Tekerleklerin gürültüsü durunca dışarıdan gelen ağustosböceği çığlıkları duyuldu.

Hikmet hiçbir şey olmamış gibi kitabına gömülmüş okuyordu. Savaş'ın omzunun üzerinden ona baktığını görünce. "Ne oldu? Gitmiyor muyuz?" dedi.

Araba dar yola yeniden çıktı.

İki saati aşkın durmadan gittiler. Art arda gelen sert dönemeçlerden sonra orman aniden bitti. Karşı düzlükteki ilçenin minareleri ve tepedeki boz su deposu göründü.

"Oraya..." dedi Hikmet parmağıyla.

Az sonra belediyenin "Hoş Geldiniz" levhası kar-

şıladı onları. Girişteki jandarma karakolunu geçtiler. Kapıdaki nöbetçi avucunda sakladığı sigarasını çekiyordu.

"Orman Dairesi'ne dön," dedi Hikmet arkadan.

"Yokuşu çık. Sonra sağa dön."

Savaş dikiz aynasından baktığında onu göremedi. Başını çevirdi. Hikmet koltuğa kıvrılmış elleriyle başını kavramıştı.

Araba homurdanarak yokuşu aştı, burnunu sağa kırdı.

"Dört yol ağzını gördün mü? Karşına çıkacak şimdi."

"Evet."

"Orayı geçince soldan üçüncü ev. Çeşme var kapısında."

Arabada tarif edilen yerde durdu.

Hikmet ölü gibi kaskatı olmuş yatıyordu. Savaş omzuna dokundu. Sarstı. Ellerini ayırıp yüzüne bakmak istedi. Ne ses verdi ne de kımıldadı yerinden. Çaresiz koltuğuna geri döndü Savaş. Etrafına bakındı. Kimseler yoktu. Yandaki evin sokağa bakan açık pencerelerinde tüller kımıldıyordu.

Çeşmede elini yüzünü yıkadı. Çaresizce arabaya baktı. Hiç değişiklik yoktu.

Boyaları atmış demirden bahçe kapısını itti. İki yanında dar ve uzun çiçek tarhları uzayan taş döşeli yol tek katlı evin girişine kadar uzuyordu. Baharda uzayıp deliren otlar, sıcaklarla beraber kurumuş ve eskiden serpilip büyüdüğü anlaşılan narin çiçekleri çoktan boğmuştu. Alt bahçedeki iki zeytin ağacının boynu yere çevrilmiş, gövdesi patlamış genç dallarla karma karışık olmuştu.

Ahşap kapıya yürüdü. Girişte paspas diye kıvrılmış tozlu kilimden tekir kedi kalkıp kaçtı. Üstü üste eski bir çift erkek ayakkabısının bağcıklarında örümcek ağları sallanıyordu.

Pirinç tokmağı kaldırıp vurdu arka arkaya. Ses

gelmedi. Yeniden zorladı eski kapıyı. Koltuktan kalkan insan, çıplak ayağın yere basışı, terlik arayan parmaklar... Yok, beklediği şeyler olmadı.

"Kime baktın evladım?"

Yan evin penceresinden beyaz yaşmaklı bir kadın başını uzatmıştı.

Kime bakıyordu gerçekten de. Kapısına vardığı evde yaşayanların ismini bile bilmiyordu.

"Ben..." evi gösterdi eliyle. Ne demesi gerektiğini evirdi çevirdi aklında. Ama aradığı kelimeler gelmedi dilinin ucuna bir türlü.

"Kimse yok evladım orada. Hepsi birer birer öldüler."

"Birer, birer öldüler," lafını hırıltılı bir solukla söylemişti kadın. O yüzden sözcükler asılıp kaldılar havada. Uğursuz görünmez iplere takıldılar.

"Hikmet," diyebildi Savaş.

Kadın pencereden iyice eğildi.

"Hıı, evet. Oğlu o onların. Ama delirmiş diyorlar. Ne babasının ne nenesinin ne de anasının ölümüne geldi. Bak viran oldu gariplerin evi, yıkılıyor."

Savaş'ın gözü yeniden eşikteki eski erkek ayakkabısına takıldı. Hikmet'in babası mı giymişti onu? Arka bahçedeki cevizlerin dibini çapalamak için çıkarken arkaları basık ayağına geçiriverirdi. Evin ormana bakan hayatında, şimdi minderi kaldırılmış, tahtaları üzerine yağan yağmurla kararmış sedire bağdaş kurup oturduğunda yanı başına bırakırdı onları. Böyle mi olmuştu bütün bunlar?

"Evladım, kime baktın sen?"

Savaş ardından gelen sese dönmedi. Arabaya vardı. Hikmet hâlâ aynı şekilde arka koltuklarda yatıyordu.

Yola çıktılar.

Geldikleri uzun orman yolunu arkada bırakırken Savaş dikiz aynasından baktı. Hikmet, yüzünü cama yapıştırmış manzarayı izliyordu. Ne iki lokma yemek

yedikleri benzinlikte ne de daha sonra ağzından tek kelime çıkmadı. Demir köprülü bir çayı geçerlerken arabayı durdurttu. Hep yanında taşıdığı çizgi roman kitabına son kez bakıp aşağıdaki kurumak üzere olan sulara bıraktı.

"Gidelim," dedi.

Gittiler.

–son zarf

Geç saat vardıklarında Sinan onları evde bekliyordu.

"Hayırdır?" dedi Savaş.

"Biraz konuşalım mı?"

Hikmet baktı ikisine. Başını eğip içeri girdi.

Bahçede oturdular. Sinan elinde tutuğu zarfı uzattı.

"Bu sonmuş."

"Öyle dediler. Belki de şimdilik son."

Savaş açmaya davrandı.

"Başka bir şey var ama," diyerek durdurdu onu Sinan.

"Her şeyi bu akşam bırakıyoruz. Kahveyi, bu evi, hatta arabayı."

"Neden?"

"Şu martılara ağzında ekmek ıslayan garip adam vardı ya. Ne zamandır rahatsız ediyordu beni. Sağda solda bizi sormuş. Riske girmeye gerek yok. Gideceğin yeni evin adresi ve anahtarlar zarfın içinde duruyor. Kirasını ödedim. Arka sokakta arkası kapalı başka araba duruyor. Bu anahtarı ve ruhsat. Arkada plakalar ve boyalar var. Uygun yerde halledersin."

Ayağa kalktı.

"Hikmet seninle mi gelecek?"

"Evet."

"Tamam, ben seni bulurum yine. Şimdi ayrılalım."

Sarıldılar.

–"Ne güzel bu hayat"

Annem, "Göz kulak ol bu çocuğa," dedi.

Ah, çocuk! Sabahları yumurta kırıyor bana. Omzunda havlu. Musluğun altında domates, çiğdem sapları, iğde kökü. Duruluyor iyice köklerini biberlerin. Sonra ellerini kuruluyor havluyla.

HAVLU, diyorum.

Hatta kalkıp bağırayım: "HAVLUUUUU..."

Yan komşunun çok güzel kadını var. Mor elbise giyiyor bahçede. Asma yapraklarını kırıp bizim duvara doğru atıyor.

Duvar ortada. İki evin ortak duvarı. Düşen yağmuru bile sayıp not düşüyoruz. Üzerinde yürüyen salyangoz, pire ve bit takımı bizim kabilemizden.

Bu çocuk omzundaki havluyu duvardaki çiviye asıp beni bırakıp gidiyor ya, "Sen yap kahvaltını. Ekmekleri de kızarttım bak..." bu lafları ediyor da kayboluyor ya, işte o zaman ben bahçeye çıkıyorum.

Tam üç kere üç defa yaptım bunu.

Mor yaprakları birikmiş. Gülüyor bana utanmadan.

"Sen mi koydun bu salyangozları buraya?"

"Bizim damdan çıktı onlar."

Babam da hep böyle muzip değil miydi?

Kadınla bakışıyorlar. Elinde süpürgesiyle eğiliyor. Asma yapraklarını süpürecek. Sanki mevsimi. Kış geldi halbuki. Koynu açıldı işte bahaneden. Koyu mordan başlayıp seyreldi rengi. Koştum duvara yazdım.

SEVİYORUM BABAMI. GECE OLUP YAN EVE GEÇTİĞİNDE. PENCERE AÇILIYOR ONA. TABURE

KONMUŞ ALTINA. KOŞUP BEN DE GİRİYORUM İÇERİYE. PARMAK UÇLARIM ÇOK SESSİZ. ÇOK SESSİZ. AÇILDI KOYNU MORA.

Sarılıyorlar. Babam titredi arka arkaya, sonra açtı koltukaltını, kadın bir av köpeği gibi yapıştı. Kandı kokusuna babamın.

Bu çocuk, "Hadi ben çıkıyorum," diyor. "Sen kahvaltını et."

Sonra havluyu orada öyle bırakıp gidiyor. Bırakıyor beni.

On sene geçti neredeyse bunun üzerinden. Yabani atlar bürüdü halıyı. Çatımız kıllandı. Arı gibi ortalık ve gelmiş şimdi "Gidiyoruz," diyor.

Annem de görmüş babamı. Ağlayıp gözlerini perdeye silmiş. O leke kaldı orada. Ortası koyu, kenarlara gittikçe duman gibi açılıyor. Bilmiyorlar bunu. Acıdan leke çıkmaz. Acı zaten yerinden kalkmaz. Taş ve dağdır. Taşları üst üste dizip üzerine toprak, toprağa da ağaç ve zeytin, ot, böcek koyarsan dağ olur. Perdeden yayıldı bütün eve leke. Duvarlara kirli damar attı. Çatallarının ucu parçalanıp dağıldı. Tavan doldu, damlayıp halıların üzerinde birikti. Katı kuleler oldu odalarda. Divan örtüsüne bulaştı. İçi saman dolu kalıp gibi sert duran yastıklarımız kirlendi. Koştum, gördüm. Buzdolabının arkasına saklanmış. Yağ tenekesi vardı, köşesi çiviyle açılmış ve kapağını kanırtıp kaldırmış annem, ona da sıçramış. Patiskadan bezler, oyuncak devem, semerinden iplikler fışkırmıştı artık; taşla ezdiğim kumbaram ağzına burnuna kadar mor olmuş. O birleşip, içi içe geçen ve daha da büyüyen leke geceleri parmaklarıma dokunup genzime dolanınca dayanamadım. Kalkıp dua ettim aya doğru.

Çok kötü mırıldandım. "Ölsün de kurusun derisi," dedim.

İnsan babası ölsün ister mi? İstemez. Mor bir kırık işte hayatımız. Ay dinler mi çocuk lafını? Dinle-

mez. Ya, dinlerse. Ya leke geri çekilir de insanın babasını alırsa?

İnsanın babası ölür mü? Ölmez. Hayat bu çünkü. Çok güzel.

Koy üstü üste rüzgârı.

Ekmek dolabını karıştırdım. Kimse gelmemiş bugün.

Ama annem, "Bu çocuk yoldaş olur sana," dediydi.

Gece geldi uyandırdı beni. Omzunda havlu yok bu defa. Bavulunu toplamış. Bana da çanta yapmış.

"Gidiyoruz," dedi.

"Nereye?"

"Güzel yerlere."

Hiç itiraz etmedim. Etmem. Yoldaşız biz. Sabahları yumurta kırar, peynir çıkarır bana. Gülse bir de, ölecek sanki.

Bu defa başka arabaya bindik. Arkası kapalı bunun. Aynayı düzeltti.

"Uyu sen. Yolumuz uzun."

Uyumayacağım ulan! O kadar sinirlendim ki, parkın ağaçları arasından bize bakan babamı gördüğümü bile söylemedim. Ağzından çıkardığı ekmekleri bize doğru attı.

SÖYLEMEDİM!

Karanlıkta su kenarı gibi bir yere girdik. Böcekler öttü etrafımızda. Kurbağalardan ordu vardı galiba. Bölük bölük geçtiler önümüzden.

"Uyuyalım burada," dedi. "Sabah devam ederiz."

Gözlerimi kapamayacağımı daha önce de söylemiştim bu çocuğa.

Sabah omzuma dokundu. Gözlerimi açtım. Her yanımızda yüksek çalılar. Çimenlere uzandım. Torbadan ekmek çıkardı. Kemirdik karşılıklı. Sonra camlarına gazete kâğıtları koydu arabanın, kalın bantlarla çevreledi, kutular çıkardı, kötü kokulu boyalar püskürttü,

beyaz araba oldu başka renk ama bilemedim ismini, plakaları söktü, kıvırdı o tenekeleri, çukur açtı, gömdü, kapadı, tepindi biraz üzerinde, arabadan yeni plakalar çıkardı, onları vidaladı yerlerine, hepsi bitince uzandı yanıma; horladı deyyus.

–...

Bundan sonra uzun süre sessizlik uzanıp aldı onları. Yeni evleri sokağa bakıyordu. Arabalar, karpuzcular, kavga eden esnaf, itişen çocuklar ikinci kattaki açık pencerelerinden içeriye aksa da etraflarını saran asıl ses sessizlik oldu.

Hikmet arkadaki odasında çarşafları usulca seriyor, sıcaktan bunalınca yastığını çevirip daha serin tarafına yüzünü dayıyordu. Tavanda gördüğü iri karınca da konuşmadan günlerce baş aşağı asılı duruyor, sonra alçı döküntülerinin arasından çıkıp gelen örümcekle bakışıp anlaşıyordu.

Mutfakta açılır kapanır masaları, sandalye ve tek oturakları vardı. Alçak oturak her zaman Savaş'ındı.

Ekmek aralarında masanın üzerinde elle bölünmüş duruyor, yoğurdu kendi plastik kabından yiyorlardı. Tuz da öyleydi. Kesme şekerin kâğıt kutusu üzerinden yırtılıvermişti. İki bardak, üç tabak, orta boy tava, sızma zeytinyağı.

Savaş'ın odasında her zaman karmakarışık yatağı, yerde kitaplar, penceresinde siyah örtüleri vardı. Ayaklı ayarlanabilir hafif borunun ucuna vidayla sıkıştırdığı dürbün her zaman örtülü perdenin iki küçük yuvarlak yırtığına dayalıydı.

Fısıltıyı çok sevdiler.

Evin büyük salonunu sahne gibi kullandı Savaş ve duvara büyük resimler çizdi parmağıyla. Sonra anlattı:

"Bak şimdi."

Fısıldadı:

"Beni yakaladılar. İki kişi. Kollarımı arkaya kıvırdılar. Enseme basıp yere yıktılar. Sen yürüyüp yoluna devam ediyorsun. Tamam mı? Yok, eğer çok yakınsan bana, şaşırmış gibi bakacaksın. Böyle gözlerini irice açacaksın. Ne oluyor, ne yapmış bu abi, diyeceksin. Ama fazla oyalanmayacaksın."

"Ben her akşam dokuzda mutlaka evde olacağım. Gelmedim mi? Bir saat sonra çantanı toplayıp çıkacaksın evden, tamam mı?"

"Evet, kitaplarını da al yanına. Yok, benim eşyalarıma dokunma. Bırak kalsın hepsi. Eve dönmeyeceksin asla."

"Sonra diyelim ki ben evdeyim. Ama kımıldayamıyorum. Çok sevmişim yerimi. Çabuk, diyorum sana. Ne yapıyorsun?"

"Hadi tekrar edelim. Başını iyice eğip dizlerinin üzerine çöküyorsun. Doğruca tuvalete. Işığı açmıyorsun. Küçük pencereden aralığa, oradan apartmanın bodrumuna geçiyorsun. Tamam, çok iyi. Hiç sesini çıkarmıyorsun. Bütün sesler çekip gidene kadar."

"Sonra?"

Sonrasını anlatamıyordu Savaş. Bilmiyordu ki. Belki baba evine dönerdi Hikmet. Yolu bulur muydu?

"Sonra, anneme gitsem olur mu?"

"Olur."

–gecede

Savaş, geceler boyunca dürbünün başından ayrılmadı. Karşıdaki büyük kahvenin arka tarafında sıra sıra bilardo masaları dizliydi. Onları geçince büyük bahçenin kuytuluğunda başka bir oda vardı. İçeride iki masa, koyu kırmızı çuhadan örtüler, kül tablaları, metal mandallara kıstırılmış yazboz kâğıtları. Gece ya-

rısına doğru doluyordu içerisi. Sigara dumanı içerisini uçuracak kadar doldurunca çaresiz pencereler açılıyordu.

Kımıldamadan girenleri, çıkanları izliyordu Savaş. Sırıtan ve ağlayacak kadar yüzünü düşürenler arasında dolaşan garson küllükleri elinde taşıdığı mavi kirli tenekeye boşaltıyor, kiminin omzuna vurup istediği sigara tekini kulağının arkasına takıyor, çay sıralı tepsisini de arada kalın tabanlı bardaklara iki parmak koyduğu viskiyle dolduruyordu.

Sonunda birisini yakaladı içlerinden. Dürbünün ayarlarıyla oynadı görüntüyü netleştirdi. O içeri girdiğinde bazıları ayağa kalkıp elini sıktı. Yer açtılar ona. Ama pencerenin hemen yanına yalnız oturup içerisini izledi. Kalktı yanından geçen garsonun tepsisinden çay aldı. Karıştırdı. Bardağı pervaza koydu. Dışarıdaki ağaçlara baktı bir süre. Bardağı dudaklarına götürdü. Yudumunu almadan önce kokladı. İçi bulandı sanki. İçmedi çayı. Vücudunu perde gibi kullanıp kimseye göstermeden camdan dışarıya boşalttı. Sonra hızla yürüyüp garsonu yeniden yakaladı. İçki bardağını aldı bu defa eline. Oyun oynayanları izledi. Boşta kalan eliyle gözünü ovaladı, ensesini sıktı, kaşlarını düzeltti, seyrek kalmış saçlarını okşadı, başını kaşıdı. Bardağı bir dikişte bitirdi. Koşar gibi yeniden gitti, bir bardak daha aldı, masanın başına gelmeden onu da bitirdi. O sırada oyundan birisi kalktı. Sandalyesini göstererek oturmasını istedi. "Yok, olmaz," dedi. Adam omzuna dokundu. "Hadi abicim, yahu." Masadakiler de ısrarcı oldular. Birisi elinden çekip oturttu. Kâğıtlar dağıtıldı. Herkes sigara yaktı. Duman halka halkla dağıldı üzerilerinde.

O geceden sonra Savaş her şeyi not almaya başladı.

İzlediği adam hangi günler geliyor, neler yapıyor, ne zaman oyuna oturuyor, kaç saat oyalanıyor, ne zaman çıkıp gidiyor. Hepsini avucunda tuttuğu küçük deftere yazıp altına tarihi atıyordu.

Adam bir gece geç vakit kahveden ayrıldı. Savaş onun sokaktan kayboluşunu evin karanlık balkonundan izledi. Yastığının altında duran tabancasını beline taktı. Hızla ayakkabılarını giydi. Arabayı çalıştırdı, farları açmadan ilerledi.

Yarım saat sonra döndü. Hikmet'i kaldırdı usulca.

"Çantanı al. Gidiyoruz."

Hikmet tavandaki karıncaya baktı. Tüy gibi bacaklarının üzerinde yaylanarak baş aşağı yürüyen arkadaşıyla vedalaşmak istedi. Parmağını uzattı ona doğru.

"Daha sallanıyor musun?"

Eşyalarını hızla topladılar. Evi boşalttılar.

Arabaya bindiklerinde arka taraftaki kapalı bölmeden gelen sesleri duydu Hikmet. Dönüp baktı. Elleri, ayakları ve ağzı koli bandıyla bağlanmış birisi yatıyor, arada doğrulmak için çırpınıyordu.

Araba özel yüküne rağmen yavaşça kalktı. Yolları sakince geçtiler. Şehrin dışına doğru yol aldılar.

–kuş olup uçmak

Uçurum kenarındaydılar. Aşağıdan yükselen rüzgâr, denizin tuzuna banıp yuvalarında uyanmak üzere olan martıların terini onlara getiriyordu. Yıldızlar söndükçe gökyüzünün büyük karası daha da ortaya çıkıyordu.

Uçurum, dokunsalar hissedilecek kadar katıydı.

Savaş adamın ayaklarındaki bağı çakısıyla yırttı. Kolundan tutup kaldırdı. İri bir kayanın üzerine arkası uçuruma dönük oturttu. Sonra önünde diz çöktü. Gömlek cebindeki gözlüğü aldı kendi cebine koydu. Adam dönüp göremediği yerden gelen serinlikle titriyordu. Arkasına geçti.

Hikmet uçurumunu kenarına kadar gelmiş kollarını açmış sallıyordu.

"Şimdi sana bir hikâye anlatacağım," dedi Savaş.

"Üç kişiydiler. İsimleri..."

Hikmet kollarını çırpıyordu. Aşağıdan kopan dalga sesleri göğsüne dolup boynunu okşadı.

"Tutukluydular. Yeniden sorgulamak için aldın onları cezaevinden. Üst üste arabanın arka koltuğuna yatırdınız onları. Sonra böyle bir uçurum kenarına geldiniz."

"Uçarım lan," dedi Hikmet kendi kendine.

Kendini baş aşağıya bırakacaktı. Kolları vücuduna bitişik. Kurşun gibi inecekti. Sonra tam kayaların dişlerini gösterdiği noktada delta kanatları fışkıracak, iki yanından kanını aşağıya çeken güce inat yalayıp geçecekti denizi.

"Diz çöktürdün onlara."

Savaş belinden silahını çıkardı. Mekanizmayı kurdu. Emniyeti açarken çıkan o mekanik sesi aşağıda patlayan dalgalara rağmen duydu adam. Sonra da ensesine dokunan soğukluğu hissetti.

"Uçarım lan, ben! Kim karışır! Kurşun gibi yararım bulutları. Annem şaşırır penceresine konduğumda. Uçarım işte."

–baba evi

Ertesi akşam Hikmet'in evindeydiler.

Savaş komşudan anahtarı aldı. Mahalleli evlerinden çıkıp geldi. Hikmet'e dokundular. Yaşlı kadının birisi sarılıp ağladı. Çorba getirdi birileri. Çaydanlıkla gelen oldu. Mutfak dolaplarını açıp kutular içine dizili bardakları çıkarıp yıkadılar. "Şeker bile bozulmamış," diye konuştu kadınlar aralarında.

Gece Savaş ter içinde uyurken omzuna dokunan elle uyandı.

"Duyuyor musun sesleri?" dedi Hikmet.

"Ne sesi?"

"Dinle bak."

Savaş doğrulup kulağını kabartı. Duyamadı hiçbir şey.

"Annem dizine yatırmış babamı, şarkı mırıldanıyor yine."

Hikmet elinden tutup kaldırdı arkadaşını. Karşıdaki odanın kapısına kadar sürükledi peşi sıra.

"Odalarındalar."

Savaş kapının kolunu indirdi. Açılmadı. Karanlığın arasında anahtarı fark etti kilidin üzerinde. Kilidi açtı, kapıyı itti. Pencereden gelen ay ışığı toplanıp düzeltilmiş yatağı aydınlattı. Yan yana konmuş yastıklar ve düğmeleri pırıldayan nevresim toz kokuyordu.

Yatağa oturdular beraber.

Hikmet başını ellerinin arasına alıp kendini yatağa bıraktı. Kıvrıldı.

Savaş o anda duyduğu sesle irkildi. Karşı duvara baktı. Büyük saat sallanan sarkacıyla hâlâ yaşıyordu.

2. "KUSMAK" –UNUTMAK–

Balkon demirlerine yaslanmış kaskını elinde tutan ustabaşı telsize bas bas bağırıyordu.

"Ulan kaç defa söyleyeceğim. Koskoca tanker yanaşıyor, hâlâ çaparizde tekne bırakıyorsunuz. Siz beni öldürecek misiniz pezevenkler!"

Karşıda büyük, yeşil ve inanılmaz durgun bir deniz, kollarını sonuna kadar açmış körfezi gönülsüzce dolduruyordu.

Deniz suskun da olsa denizdi işte. Hem altında hem de üzerinde kavga ve ter gırla gidiyordu. Kıyı çizgisi boyunca sıralanmış sökümcülerin gözbebeği devasa vinçler, çelik halatların döndüğü makaralara rabıtalı büyük baklalı kirli zincirler, yaralı hayvanlar gibi burunlarından bağlanmış baştankara yapılmış can veren gemiler sıcağın altında titreyip duruyordu. Yukarıdan karıncalar gibi görünen işçiler beyaz baretleriyle oksijen kaynaklarının kıvılcımları ve peynir gibi kesilen sac levhalarının gölgeleri arasında kaybolup görünürken dolu, boş geçen kamyonların zırıltısı duyuluyordu. İşçiler dağ gibi ayrı noktalara yığılmış kablo, çelik tel, makine parçası, türbin ölüsü, uzun tahliye boruları, ahşap malzemeler, çapalar ve boy boy zincir lülele-

ri arasında ağır adımlarla yürüyor, kaynak gözlüklerini kaldırıp sigara tüttürüyorlardı. Ötede tavasına kadar sökülmüş büyük leşin başında duran vidanjör uzattığı hortumuyla son pis suları çekip alıyordu. Ateşe düşmüş bu çukurda yanık kokuları ve yağ izleri iri lekelerle toprakta büyüyordu. Gemiler onca yılın yorgunluğundan sonra kimsenin ruhu bile titremeden isimsizce parçalanıp yok oluyordu.

Daha açıkta demirlemiş ve sırasını bekleyen eski yolcu gemisine tünemiş martılar havalandı aniden. Yaşlı kız ağladı galiba. Gemiler zor ölüyordu aslında. Hatta eski işçiler, son kıymığına kadar sökülüp bitmiş gemilerin bile uzun süre yaşadığına ve kara ruhlarıyla ortalıkta dolaşıp ağırlık yaptığına inanırlardı.

"Alarga, dedim. A hayvan, alarga..."

Sait göbeğinden taşan gömleğini yeniden tıkıştırıp ustabaşının omzuna dokundu. Adam telsizin mandalını bırakıp sövmeye ara verdi.

"Buyurun mühendis bey."

"Hani şu Rus vardı ya. Hani geçen ay bitirdiydik, yolcu gemisi."

"Evet."

"Ondan çıkan gemici fenerlerini istiyor."

"Kim?"

"Patron yahu! Kim ister başka onları!"

"Haa, bahçesine dizecek yine boy boy."

Sait, "Bilmem artık," dercesine kollarını açtı iki yana. Sonra güneşten yanan kelini korumak için ofisin tentesinin altına girdi.

Kafasını kaşıyan ustabaşı elini uzatıp dokundu ona. Ardından kulağına doğru yaklaştı.

"O patronun var ya, ta anasını avradını... Nereden bulacağım ben şimdi onları! Baştan söylese ya."

Sait yine aynı hareketi yaptı. Koltuk altında tuttuğu el çantasını ve dosyayı düzeltip yoluna devam etti.

Arkasından taşan konuşma cızırtıları ona yetişemedi.

"Ne yemek arası be! İki elinizle bir işi doğrultamadınız."

Denize bakan ofisin pırıltılı büyük camlarının aksine arka taraftaki mıcır kaplı yola bakan küçük giriş kapısına vardı. Dışarı çıkar çıkmaz güneş iyice abandı üzerine. Kravatını gevşetti, boynunu sıkan düğmeyi çözdü. Ayakkabısındaki toza sinir oldu. Cebinden çıkardığı mendille silmek istedi ama daha yaşı otuz beşi bulmamışken yaptığı göbek ona engel oldu. Sonunda şirketin bayrak direğindeki ip bağlanan çıkıntıya ayağını koyup ulaştı istediği yere. Başını kaldırıp gönülsüzce kıpırdayan bayrağa baktı. Gri zemin üzerinde koyu sarı renklerle şirketin logosu işliydi. "Aslanlı Gemi Söküm" yazısının üzerinden atlayan ve başını yana, yani onu izleyenlere çevirmiş permalı yelesiyle bir aslan gemi figürüne arkadan saldırıyordu. Bu saçmalık gemi söküm bölgesinde büyük dalga konusuydu. "Aslanlı Söküm'de çalışıyorum," diyen işçi diğer arkadaşlarından derhal, "Ya, demek gemi sikende çalışıyorsun," lafını yerdi. Bununla ilgili konuşulan başka konu ise, logonun bizzat patronun resim öğretmeni sevgilisi tarafından yapıldığı dedikodusuydu. Güya, sonradan şirkete ortak olanlar istememiş ama adam yalvar yakar olmuş. "Değiştirirsek o manyak anında karıma gider," demiş, falan filan. İşyeri yemekhanesinde ay aşırı konuşulan diğer ipe sapa gelmez mevzuları da anında aklından geçirdi Sait.

"Siktirip gidemedim şuradan!" diye mırıldandı.

Ofisin otoparkına doğru yürüdü. Kahverengi zemin üzerine şirket logosuyla kaplı arabayı gördü. Şoför ileride ayakta durmuş birisiyle laflıyordu. Yaklaşınca konuştuğunun bir kadın olduğunu fark etti. Adam arada parmaklarını kadının omzuna doğru uzatıyor ama karşısındaki bir adım geri çekilerek dokunmasına yalandan izin vermiyordu. Karşılıklı gülmelerinden bunu anlamıştı Sait.

Seslenmek istedi. Vazgeçti. Kapıyı açıp arka koltuğa oturdu ardından sertçe çekti. Sese dönüp bakarlar diye düşündü ama kimse oralı bile olmamıştı. Telefonu çaldı o anda.

"Alo... Evet benim...Yok, müsaitim, dinliyorum... Bakın o siparişi ikinci geçişim size... Anlıyorum, yoğunluk olabilir ama bizim işimiz de yoğun fazlasıyla. Açıkta kaç gemi beklediğini ve yolda gelmek üzere olanları biliyor musunuz?.. Lütfen, lüfen kesmeyin ama. Bakın, makinelere gireceğiz ve orası asbest tarlası. O tek giyimlik elbiselere acilen ihtiyacımız var... Hayır, efendim, eskilerle idare edemeyiz... Yasak, anlıyor musunuz? Tabii şikâyet ederim. Size fırça çekmeleri de umurumda değil. O zaman işinizi doğru yapın... Hanımefendi, bana ne idari müdürümüzü tanıyor olmanızdan, beş yıldır bizimle... Ya, keser misin? Allah cezanı versin."

Sinirden telefonu koltuğa fırlattı.

Şoför kadınla hâlâ kıkırdanıp duruyordu.

Telefon yeniden çaldı. Uzanıp kapattı bakmadan ekrana. Tavanı yumrukladı.

"Baksana lan, artık buraya!" dedi içinden.

Daha fazla dayanamadı, öne doğru uzanıp klaksonu çalmak istedi ama nereden olduğunu çözemedi. Direksiyonun göbeğine, orasına burasına vurdu, çubukları, düğmeleri karıştırdı, aniden silecekler çalıştı. O andan şoför arkasına döndü ve arabada çırpınan Sait'i gördü ve dönüp tek kelime etmeden arabaya koştu. Kadın da mavi önlüğünün yakalarını tutup hızla uzaklaştı orada.

"Kusura bakmayın, fark etmedim geldiğinizi."

Koltuğa otururken silecekleri durdurdu, kontağı çevirdi. Sarsıntıyla beraber gürültülü havalandırma da çalıştı.

Sait yeniden çalan telefonunu bulmakla meşguldü.

"Alo... Evet, bakamadım, meşguldüm... Tamam, açtım şimdi işte. Söyle... Seyhun, bak babamın o hapları içmesi gerekiyor. Dün gece tansiyonunu ölçtüm; yine yüksek. Sabah çıkarken elimle koydum başucuna... Yahu, zorla koy önüne işte... Çıktı mı? Nereye gitti?.. İyi, neyse. Döner dönmez içirt ama."

Araba otoparktan çıkmış söküm bölgesinin çıkışına doğru ilerliyordu. Kasaları sökülmüş gemi sacıyla dolu iki kamyonu solladılar. Anayol çıkışına gelince durdu araba.

"Nereye gidiyoruz Sait Bey?"

"Sana söylemediler mi?"

"Yok, vallahi. 'Depoyu doldur, şu saatte hazır et,' dediler sadece."

Sait, kravatını söküp attı boynunda. Gömlek düğmelerinden üçünü çözdü. Yanında duran dosyayı açtı. Gidecekleri yeri söylemeye hazırlanıyordu ki telefonu yeniden çaldı. Dosyayı açık halde şoföre uzattı. Parmağıyla adres satırını gösterdi. Telefonuna davrandı.

"Alo... Niye veremiyoruz. Ben adamları fazla mesaiye öyle ikna ettim. Şimdi para yok mu denilecek?... Talimat böyle yani. Peki, o zaman bekleyenlere söyleyin bunu... Kızarlarsa buz koysunlar, yapacak bir şey yok. Parayı ben mi dağıtıyorum!.. Bakın, şu anda yoldayım. Başınızı kaldırıp bakarsanız odamda olmadığımı göreceksiniz. Yani bunu sizin söylemeniz gerekiyor. İyi günler."

Araba önünden hızla geçen taşıtları bekledi sonra yola çıktı.

"Anladın mı gideceğimiz yolu?"

Şoför dikiz aynasına bakıp konuşurken dosyayı geri uzattı.

"Önce ilçeye gideceğiz. Orasını biliyorum. Köyün yolunu sorarız."

"İsmin neydi senin?"

"Ahmet."

"Kusura bakma, yenileri aklımda tutamıyorum."

Sabit dikiz aynasına gözlerini çevirirken, bıyıklarını sıvazladı.

"On sene oldu gireli."

"Yapma yahu. Benden de eskisin o zaman. Neden hiç aklımda kalmamışsın sen?"

"E siz aşağıdaki işçilerle ilgilisiniz daha çok. Ondandır."

"Doğru," dedi Sait. Yola baktı. Sonsuz mısır tarlalarının kavuştuğu tepeler geçen yılın yangınıyla hâlâ kara lekeler içindeydi. Ateş artığı üç-beş çam ağacı yalnızlıktan ölecek kadar zavallı görünüyordu uzaktan.

"Sökümden mi geldin şoförlüğe?"

"Yok, hiç işim olmaz. Kamyoncuydum ben. Hurda çekiyordum. Bıktım ama senin anlayacağın. Kasa eskir, motor atar, lastik biter. Paranı almak ayrı dert. Patron bizim köyden zeytinlik aldıydı. Oradan merhabam oldu. Sonra vardım yanma bir gün. Öyle olur, böyle olur derken, başladım. O gün, bu gün direksiyon sallıyorum."

"Allah Allah, seni neden hatırlamıyorum ben yahu?"

Ahmet dikize yine dikti gözlerini, "Ne bok biliyorsun zaten?" diye mırıldandı.

"Efendim?"

"Siz ne zamandır buradasınız, dedim."

Sait yanıt vermedi. Dosyayı açtı. İş Formu, yazan kâğıdın sol köşesindeki fotoğrafa baktı uzun uzun. Ardından el çantasını açtı. Paket lastiğiyle bağlanmış demetleri parmak ucuyla saydı. Fermuarı çekti.

Kaç yıldır buradaydı? Üç, beş işte. Saymıyordu ki. Ne kadar saçma zaten geçen zamanı hesaplayıp durmak. O zaman insan bu toplamı kalan muhtemel süresiyle kıyaslayıp dururdu. Üstelik Sait hatırladıklarını da eski bir filmden kalan kareler olarak çoktan kabul etmişti. Bu yüzden anıları yoktu onun. Hatırladık-

larınızı sizin kabul etmeyip onlara sırtınızı dönerseniz ve mecburen akla takılan kıymıklar gibi hissederseniz anılarınız yoktur. Köpek balığının çenesine vantuzlarıyla tutunan asalak balıklar gibi size ısrarla yapışabilirler ama içinizde değildirler, sizden sayılmazlar.

O yüzden belki de şu dosyanın köşesinden taşan surat huzur içinde olabilirdi şimdi. Yapışkan balıkların artık onunla işi yoktu.

"Ben onu tanıyorum biraz."

"Kimi?"

"İşte gidiyoruz ya şimdi."

Yolun ortasında bir köpek leşi belirdi. Sait biraz doğrulup baktı. Boz renkli kocaman köpekti. Ezilmiş, parçalanmış, kırmızı etleri nar gibi dağılmıştı. Ahmet hızını kesmeden direksiyonu kırdı. Leşin yanından rüzgâr gibi geçtiler. Ama araba yolun yanına fazla yaklaşmıştı ve bir an içinde sol tekerlekler düşük bankete yakalandı. Şoför anında tepki gösterdi ve usta manevrasıyla arabayı çekip çıkardı. Yine de sarsılmışlardı. Üstelik Sait arka tarafta epey çalkalanmıştı.

"Ne yapıyorsun sen? Devirecektin arabayı."

"Yok efendim."

"Ne demek yok. O kadar kaçılır mı yana?"

"Ama..." başparmağıyla geçtikleri yolu işaret etti. "Köpek," demek istedi herhalde.

"Aması var mı canım. Şirket arabası bu."

Ahmet freni kökledi. Arabayı beş metre kadar kaydırdıktan sonra ayağını çekti, aynada arkasını kontrol edip sağa yaklaştı ve yine dibine kadar bastı frene.

Sait ön iki koltuk arasındaki boşluğa fırlamış ama iri gövdesi onu sıkıştırmıştı.

El frenini çekti, arkasına döndü. Sakince konuştu:

"Yolun ortasında köpek ölüsü vardı. Ben de üzerinden geçersem ne olurdu biliyor musun? Alt takımlar et, kemik parçalarıyla dolardı. Bu arabayı sonra ben temizliyorum, sen değil."

Lafını bitirir bitirmez gaza bastı. Tam da o anda soldan geçen ağır kamyon onları santimle sıyırıp geçti ve uzun uzun klaksonunu çaldı.

Sait'in yüzü çarpılmış, dudakları titriyordu.

"Kesin deli bu herif," diye geçirdi içinden. "Yok, yok, torpilli bu. Patronu tanıyorum falan lafları. Nasıl konuşur benimle böyle? Kim sanıyor kendini?"

Ahmet torpido gözünden sigara çıkarıp yaktı. Klimayı kapattı, pencereyi yarım açtı. Dolu nefesini dışarıya boşalttı. İçini doldurdu arka arkaya.

"Eşek herif, saygısız, terbiyesiz. Şimdi şirketi arayacağım, hemen başka araba yollasınlar arkadan. Ne bu yahu? Haydutla mı gideceğim ben on saat."

Telefonu aldı eline. Durdu.

"Yok, ben bildireyim haddini. Durdur lan, arabayı. Çek sağa. Ben nerede oturuyorum görüyor musun? Senin yanında değil, arkada. Ne demek bu? Sus açma ağzını. Tak, tak elimin tersiyle... Bak daha hâlâ konuşuyor. İn lan arabadan. Otostopla dönersin."

"Telefonunuz çalıyor," dedi Ahmet.

"Ha?"

"Telefon diyorum. Kafa şişti de."

Sait elindeki titreyip öten alete baktı. "Pardon," deyiverdi.

"Alo... Seyhun, geldi mi babam? İçti mi ilaçlarını?... Of, bana versene onu."

"Bu herif nedir yahu!" diye geçirdi yine içinden Ahmet'in ensesine bakarak.

"Hah, baba. Ama neden içmiyorsun ilaçlarını? Doktorlar ne dedi kaç defa?... Baba, konuşur musun benimle. Bak tak diye felç geçirirsin. Sonra gece kalkıp çıkıyorsun dışarıya. Niye bunu bana yapıyorsun?... Baba, konuşur musun?... Baba..."

Telefonu koltuğa fırlattı yine. Ellerini başının arasına aldı.

"Yok, bu herif patronun hası galiba. Hayvan, nasıl konuşuyor benimle! Tabii, kesin. Dostuna bu götürüyordur onu. Yavşak yavşak gülüyordur yüzüne."

"Sigara?"

Ahmet paketi ve çakmağı omzunun üzerinden uzatmıştı. Çekti bir tane. Yaktı, arka koltuğa uzandı.

"Kim oluyor bu herif!" diye geçirdi içinden yine. "Ağzını burnunu kıracağım. Çek ulan, kenara!"

Araba hız kesmeye başladı. Sinyalin metalik tik takını duyuldu.

"Ne oluyor?" diyerek doğruldu Sait. "Niye yavaşlıyoruz?"

Asfaltın üzerinde kayarak benzinliğe girdiler. Ahmet kapıyı açıp inerken, "Yağ lambası yanıyor. Bir baktırayım," dedi.

Sait boylu boyunca yeniden bıraktı kendini koltuğa. Uyumak istiyordu. Beyaz bulutların dizildiği yere varmalıydı. Her şeyin silinip gittiği, kalanların hatırlanmadığı, sonrasının olmadığı, titreyip, sarsılıp duran ama yerini hiç değiştirmeyen, olmayan kabının içinde devinip duran, içine aldığını saramayan, dışarıya da tüküremeyen o arada kalmış yeri istiyordu. Acısız, hissiz, derisiz, soluksuz, ısısız ve ılık olmalıydı orası.

"Efendim Seyhun. Ne oldu yine?.. Gitsin bir şey olmaz. İçti mi ilaçlarını... İyi, hepsini değil mi?.. Neden verdin parayı? Kırk defa söyledim sana. Cebinde iki kuruş olunca doğruca kumara gidiyor, biliyorsun... Seyhun, bana ikide bir 'oğlum' deyip durma. On dakikada bir de arama... Bir şey olmaz. Eşek kadar adamsın, yalnız kalabilirsin evde. Ağlamayı kes artık."

Yok, çok soğuk olsun gideceği yer. O boşluk bile donmuş olsun. Kuru buz, dumanı tüten.

Benzinlikten hemen çıkamadılar. Ahmet, eski kamyoncu içgüdüleriyle yan taraftaki kasap köftecisinin on numara olduğunu söyledi. Sait'in itirazları iki

kelime sonra kırıldı, süngüsü düştü. Suratını asıp yol arkadaşını takip etti.

Sait içeride de el çantasını yanında ayırmadı. Hemen yanına, tuzluk ve peçeteliğin arasına yerleştirdi. Tepside siparişlerin ilk postası geldi. Sacda öldürülmüş kırmızıbiberli soğan, piyaz, yanık yoğurt, iki bira.

"Neden gidiyoruz o çocuğun köyüne?"

"Kime?"

"Dosyadaki çocuk."

Sait yanıt vermedi. Soğuk bardağı dudaklarına kaldırdı.

"Hiç merhabamız yoktu da uzaktan tanıyordum onu," dedi Ahmet çatalını masada duran pembe ince kâğıda silerken. "Ne işimiz var orada? Acılıdır daha onlar."

"Kim gidecekti, patron mu?"

"Tabii, tabii," dedi Ahmet gülerek.

Üzerilerine ekmek kapatılmış köfteler gelince Ahmet'in de rengi geldi. Kızarmış ve yağa batırılmış nimeti kabuğun ek yaptığı kırıktan ayırarak altında sıralanmış avuç içi büyüklüğündeki asıl lokmalara ulaştı. Tabağın yanında közde hırpalanmış ince biberlerin acı kokusunu bıyıklarına asıp yumuldu. Sait ise köfteleri açığa çıkarmış bakıyordu.

"Ne eti acaba?" diye geçirdi içinden. "Kuyruk yağı da koymuşlardır bunun içine. Bu sıcakta motoru bozdurur adama. Salatayı mı yesem? Ekmeği mi yoksa?"

"Gözüne az geldiyse, bir porsiyon daha attıralım," dedi Ahmet gülerek.

"Yok, yok yeter. Daha ne olacak."

Dayanmadı sonunda. İlk lokmanın ağzında eriyişi de kalan son itirazlarını yıktı aktı.

"İsmi neydi?"

"Kimin?"

"Gidiyoruz ya işte?"

"Hatırlayamadım şimdi. Dosyada yazıyor."

Ahmet, Sait'in yüzüne alayla baktı.

"Ne var? O kadar adam çalışıyor. Nereden tutacağım hepsinin adını!"

"Yok, tabii, o ayrı da, her gün adam cartayı çekmiyor sonuçta."

"Çekmez elbette. Ayda bir teftiş geçiriyoruz biz. Güvenlik, atık kontrol, bir sürü dalga."

"Doğru. Bunun eceli gelmiş."

Sait cevap vermedi. Son kalan köftesini çatalıyla ikiye böldü, tabağına çektiği acı sosa batırdı.

"Peki, gördün mü sen onu?"

"Kimi?"

"Ölen çocuğu."

"Tanıyorum tabii."

"Onu demedim. Cenazesini gördün mü?"

"Yok, görmedim. Ben geldiğimde savcı gitmişti. Kaldırmışlar."

"Ben gördüm ama. Vincin çeliği kopmuş. Sacı hep beraber kaldırdık. Altından çıktı. Hani yolda gördüğümüz köpek vardı ya..."

Sait çatalını geri bıraktı. Yüzünü yeşil bir bulut sardı.

Ahmet biranın son yudumunu dikti. İnce pembe kâğıtlarla ağzındaki yağları temizledi.

"Vade gelince ne yapsan boş, ha?" dedi.

Arabaları benzinlikten çıkarken artık Sait önde oturuyordu. Emniyet kemerini takmış, göbeğinden biraz rahat edebilmek için koltuğunu hafifçe geriye itmişti. Ahmet sigarasını tutan sol elini dirseğine kadar camdan uzattı, gaza bastı.

Akaryakıt dolu tankerlerin ağırlığı sıcakla birleşip sağ şeritteki gevşeyen asfaltı eğip bükmüştü. Araba düzensiz iniş çıkışlarla yol alıyor, içindekileri garip bir lunapark oyuncağına binmişçesine sarsıyordu. Ne zaman önceki aracı geçmek için sola aksalar gerçekten olması gereken pürüzsüz yola çıkıyor ve rahatlıyorlar

ama arkadan gelen daha hızlıların selektör yaylımıyla yine o tırtırlı bozukluğa dönmek zorunda kalıyorlardı. Bu kayışlar Sait'in direncini iyice kırdı. Yorgunluk, iç sıkıntısı, ağır yemek ve gittikleri yol üst üste binip onu teslim almaya başladı. Ahmet'in ikide bir, "Anlat bakalım yahu"ları, uzanıp radyoda bulduğu cızırtılı şarkılar, geçtikleri tel örgü direkleri, çalılıklar, çay kesiklerindeki boylu yeşil kargılar, köprülerin uğuldayan, nefes alıp veren korkulukları iki avuç olup göz kapaklarını indirdi.

Düştüğü sessizliğin içinden yüzsüz annesi çıktı karşısına. Camlarla kaplı kameriyede oturmuş, etrafını saran çiçeklere bakıyordu. "Ah," dedi Sait. "Ölmemiş annem." Yüzünü aradı ama boştu saçlarının arası. Sevinç yerine üzüntü taştı avuçlarına. "Ölmemiş, ölmemiş. Gitmemiş işte. Onu sardıkları beyazlığı bırakmış da gelmiş. Alışmıştım ama yokluğuna. Şimdi yine ölecek. Yine gidecek. Beni kefen almaya yollayacaklar. Koş bul; kadın örtüsü, battaniye, naylon, çarşaf, kına, buhur, gülsuyu, pamuk bul...Hoca ağzını açacak, 'Şimdi kamîs, izâr ve lifâfe, baş örtülsün, göğüs örtülsün...' diyecek. Saçlarını ikiye ayırdılar da sardılar. İnsanın annesi bir daha ölür mü? Gelmeseydi geriye. Yine gidecek, yine ağlayacağım." Annesinin bulutları aralandı. Yüzünde yüzü belirdi. Annesinin yüzü Sait'in yüzü oldu.

Uyandı.

Elini çenesine attı bilinçsizce. Alt dudağında birikmiş salyaları sildi. Gözlerini açtı kapadı. Ahmet'e baktı. Vites değiştirip boşta kalan eliyle saçlarını düzeltiyordu. Yağlı, pırıl pırıl saçları vardı. Gür ve sağlıklı. Hayat damarlarında daha şiddetli akıyordu onun.

"Ne o mühendis bey? Uyandınız."

Sait, Ahmet'in yola başladıklarından beri onunla konuşmasındaki değişen ses tonunu düşündü.

"Telefonun çaldı iki kere. Uyanmadın ama."

Telefonuna baktı. Evden aranmıştı.

"Ah Seyhun, ne oldu yine!" diye dişlerini sıktı. "Alo, beni aramışsın... Tamam, çık balkona bak. Babamdır zili çalan. Hayır, bir şey olmaz."

Ahmet yolu kontrol edip ona baktı.

"Ne var sizin evde? Baban hasta falan mı?"

"Sana ne," dedi içinden Sait. "Senin üzerine ne vazife?"

"Telefonun hiç susmuyor da."

"Kafanda paralarsam susar ama. Arsız herif, ben sana soru soruyor muyum?"

Önlerine gelen kavşakta yavaşlayıp saptılar. Geniş duble asfalt yol arkalarında kaldı. Artık daha dar ve daha yorgun yoldaydılar.

Sait, vites kolundan geçirilmiş gümüş iplikli tespihi itip ortalarında duran sigara paketine uzandı. Yaktı.

"Evli misin, sen?" dedi.

"Vay, merak başladı ha? Yok değilim. Boşandım geçen sene. Allah yardım etti de kurtuldum."

"O kadın kimdi peki?"

"Hangi kadın?"

"Ofisin orada konuşuyordunuz ya."

"Ha, onu diyorsun. Köylümüz. Yemekhanede çalışıyor. Geçen ay girdi işe."

"Tabii, tabii," dedi içinden Sait.

Yol ceviz ağaçlarının altından uzayıp gidiyordu.

"Şimdi nereye varıyoruz?" diye sağa sola baktı Sait.

"Fundacık'a gireceğiz önce. İlçe orası. Sonra Cumalı'yı, yani köyü soracağız."

Öyle de yaptılar. Girişte onları "Fundacık Belediyesi, Hoş Geldiniz, Kurtuluş Günü: 8 Eylül" yazılı yeşil, beyaz bir tak karşıladı. Her milli bayramda süslendiği anlaşılan bu demirden yüksek kapı pas çizgileriyle

kaplıydı. Yaklaşık yüz metre ileride jandarma karakolunu önünde nöbet bekleyen askeri de geçtiler. Sait'in, başını arkaya çevirip, "Adresi sorsaydık ya," demesine aldırmadı Ahmet. "Askere, polise adres mi sorulur," diye ağzının içinde kelimeleri çevirdi. "Seni kamyoncu eskisi," dedi içinden Sait.

Düz cadde boyunca ilerlediler. 8 Eylül İlkokulu'nu, renk renk plastik toplar dolu fileler asılı bakkalları geçtiler. 8 Eylül Parkı'ndaki tek salıncağın başında bekleşen çocuklar arabaya doğru baktılar. Dut ağaçlarının çevirdiği meydanlığa geldiler. Ağaçlar düzgünce budanmış, meyve verebilecek dalları daha baharda alınarak bakılmıştı. Ortada duran ve bir eli cebinde merdivenleri inerken zarif bastonundan destek alan Atatürk heykelinin solunda iki katlı, perdesiz pencereleriyle gri Hükümet Binası, sağında ise tam ortasından bölünerek bir tarafı yeşile diğer tarafı beyaza boyanmış yine iki katlı Belediye Binası duruyordu. Belediye'nin daha gerisindeki yüksek tavanlı ve önü tamamen açık, tam alnında İtfaiye Garajı yazan yapıdan kırmızı bir tanker çıktı. Belediyenin önüne gelince aracın önüne yatay biçimde monte edilmiş su borusunun deliklerinden ince su çizgileri boşaldı. Sıcak betona düşen damlaların tozlu tadı onlara kadar geldi. Önlerinden geçen tankeri izlerken daha arkada leylak ağaçları arasındaki tek katlı prefabrik yapıyı gördüler. Yeşil-beyaz renklerle "8 Eylül Spor" yazan büyük tabelanın altından kapının hemen yanında iki genç ayak ayak üstüne atmış sigara tüttürüyorlardı. Hemen yanındaki boşlukta diz çöküp küçük çukurlara parlak meşelerini sokmaya çalışan çocuklar onların önünde de yere serili muşambanın üzerine dizdiği plastik oyuncakların tozunu alan, yerlerini değiştiren, bazılarını tutup havaya kaldıran ve sağını solunu kontrol eden zayıf bir adam vardı.

Ahmet onlara doğru sürdü. O anda duyulan ezan

sesiyle gençler ayaklarını saygıyla indirdiler. Çocuklar bağırışlarına devam ettiler. Araba oyuncakçının yanında durdu. Ahmet camdan başını uzattı.

"Dayı, Cumalı'ya gideceğiz biz. Yol nereden ağara?" dedi.

Adam belini tutarak doğruldu.

"Buyur?"

"Cumalı'yı soruyorum. Nasıl gidilir?"

"Evet, evet."

"Ne diyor," dedi Sait.

Ahmet, "anlamadım" gibi ellerini boşluğa salladı.

"Yahu dayı duymuyor musun sen beni? C_U_M_A_L_I!"

Adam parmaklarını şaklatıp oynamaya başladı.

"Abi, o delidir." Çocuklar arabaya yaklaşmış gülüyorlardı. Cumalı'yı heyecanlı kollarıyla onlar tarif etti.

İlçenin sonundaki 8 Eylül Lisesi'ni sollarına alıp kıvrıldılar.

Sait'in telefonu üst üste çaldı. Açmadı. Onun yerine sigara yaktı.

"O, beyimiz ağır içiciymiş," diye gülümsedi Ahmet. "Bilseydim yola kartonla çıkardım.

"Şimdi de beyim olduk," dedi Sait içinden ve gözünün içine bakarak taze sigarayı dışarıya fırlattı. Ahmet istifini bile bozmadı.

Yolu eşekle saman çeken bir köylüye daha sordular. Gün ikindiye binerken düzdeki tarlalara bakan yamaca yayılmış evleri gördüler.

Girişte kucağı tütün dizili kargılarla dolu başı yemenili yaşlı kadına seslenip durdurdu Ahmet.

"Yenge, a yenge."

Sonra Sait'e döndü.

"Biz kime gidecektik, be?"

Sait aceleyle arka koltukta duran dosyaya el attı.

"Ömer Canoğlu," dedi.

"Ömer Canoğlu," dedi Ahmet.

Kadın kargıları yeniden tarttı, düşündü.

"Cemil'in oğlu ya, o. Oğlum öldü ya, o. Siz neden arayıp duruyonuz daha onu?"

"Yok, anacım, evini soruyoruz biz."

"Dee harman yerini geçince. Gayfenin orda. Mevlit var, galabalıktan annasınız."

"Ne mevlidi?" dedi Ahmet.

"Gırk biri, gırk biri," dedi yaşlı kadın. Arkasını döndü gitti.

Ahmet kontağı çevirip arabayı stop etti.

"Biz ne yapıyoruz abi, Allah aşkına? Adamın kırk birini okunuyor. Ne işimiz var burada gerçekten?"

"Gitmemiz lazım. İşim var."

"Ne işiymiş bu? İkide bir el çantasını neden kontrol edip duruyorsun sen? Ne var onun içinde."

"Bak, o eve gidip babasıyla konuşmam lazım. Dün telefonla konuşmuşlar, bizi bekliyorlar. Tamam mı?"

Ahmet uzanıp el çantasını aldı. Sait'in hamle yapan bileğini havada yakaladı ve sıktı. İyice acıttığından emin olunca bıraktı. Sait mumya gibi kalakalmıştı. Çantayı açtı.

"Hay salak kafam. Ulan, bunu mu vermeye geldik? Başından beri sakladığın bu muydu?"

Sait arkasına dayandı.

"Bak, heriflerin ayağına geliyoruz. Yirmi yaşında askere gitmemiş oğlanlarını gömdüler. Bizi ne yaparlar burada biliyor musun?

"Haberleri var diyorum, anlamıyor musun? Vermeden dönersek yarın ikimiz de iş ararız."

Ahmet boğazındaki balgamı söküp tükürdü dışarıya, dolu dolu sövdü.

Harman yerini geçince kalabalığı gördüler. Kalabalık da onları fark etti. Çocuk sürüsü yanlarında havlayan köpek enikleriyle yanlarına koştular. Avludan

dumanlar yükselen eve giden başı beyaz yaşmaklı kadınlar ağızlarını örtüp adımlarını sıklaştırdılar. Kahvenin önündeki beyaz plastik sandalyelere oturanlar doğrulup kalktılar. Kolları dirseklerine kadar sıvalı iki delikanlı ellerini siper edip arabanın yan yüzeyindeki iri yazıyı okudu.

"Aslanlı'dan gelmişler, Aslanlı... Söküm... Şirketten... Oğlanın çalıştığı yer... Öldü işte..." Tüm bu kelimeler ışık hızıyla köyün göğünde dolanıp harmanı kaldırılmış tarlaları turladı. Kırlangıç sürülerinin, tek katlı çatısı kırmızı kiremitli, tahta direkli hayatların, çeşmedeki suyu taşan yalağa düşmüş bacaklarını titreterek ölen saç arılarının, taşların arasından kendi tarlalarına ip gibi dolanan, yollarını çiğneyen karıncaların ve kadınların, erkeklerin arasına girip çıktı, havada taklalar attı, dalgalanıp büyüdü sonra çekti ve kayboldu.

Bahçede toplanan kadınlar başlarını sessizce tespihlerine indirdiler. Kazanlar tütmeye devam etti. Erkeklerin çoğu kıçını çevirip sandalyelerine geri oturdular. Yüzünde demir paralar gibi dökünтüleri olan, kısa kollu gömleğinin üzerine yeşil bir süveter giymiş bir adam onlara yaklaştı. Sait elinde çantasıyla indi. Arkadaşına baktı. Ahmet başını "Hayır, sen git," anlamında salladı. Arabanın açık camları yükseldi.

Adamla Sait ortada buluştular. Sait elini uzatıp ona doğru eğildi, bir şeyler söyledi. Adam havadaki ele bakmadan yolu gösterdi. Arka arkaya yürümeye başladılar.

Ahmet, kontağı kapatıp arabayı durdurmaktan vazgeçti. Koltuğunda kayıp daha da görünmez olmayı diledi.

Kahveden üç kişi ayrıldı. Yaşlı olan başındaki kasketi çıkarıp eline aldı, düşmüş omuzlarıyla geriden yürüdü. İleride yaşlı çınar ağacının altında herkes buluş-

tu. Sait dışında herkes çömelmiş, sigara içip ellerindeki çubuklarla toprağı karıştırıyorlardı. Sait çantayı ihtiyar adama uzatıp konuşmaya başladı. O anlatıyor, diğerleri dinliyordu. Usluca başlayan konuşması giderek hararetlendi. Karşısındakilerin tepkisizliği, uzun saatler süren yolculuğun gerginliği hareketlerine yansıyordu. Elini beline koyuyor, ardından avuçlarını aşağı yukarı kaldırıp havada sınırları belirsiz daireler çiziyordu. Sonunda ihtiyar adama doğrulup bir şeyler söyledi ve arkasını dönüp yürüdü. Sait kalakalmıştı. Diğerleri etrafını sardı. Çaresizce dil dökmeye devam etti. Hep beraber arabaya doğru yürüdüler. Sait hızlı adımlarla arayı açıp cebindeki telefonu çıkardı, tuşlara bastı. Ahmet öteki kapının yanına varan arkadaşını duymak için camı indirdi. Adamlar beş adım geride elleri ceplerinde bekliyorlardı.

"Alo, muhasebe müdürünü hemen bağlar mısınız?.. Yerinde yok, demeyin bana. Çok acil... Bekliyorum."

Sait, Ahmet'le göz göze geldi. İkisi de buza kesmişti.

"Alo, merhaba, ben Sait. Köye geldik de... Köy işte. Sabah ne için yola çıkmıştım ben... Tamam, şimdi adamlar bu paraya razı gelmiyor. Evet, olmaz diyorlar. İki çocuğu varmış. İki katı diyorlar. Hemen birini gönderebilir misiniz, parayla beraber."

O sırada, yas evinden fırlayan iri memeli başındaki yemenisi sıyrılmış, saçları kınalı bir kadın bağırmaya başladı.

"Komşularrrrr, oğlancımın kendisi değil kan parası gelmiş."

Kendini yere attı. İçeriden koşanlar kaldırmaya çalıştı kadını. Isınan havayla beraber kahvedekiler de teker teker doğrulup ortaya doğru hareketlenmeye başladı.

Ahmet etraflarını kapatmaya başlayan geniş halkaya doğru endişeyle baktı.

"Ne demek yetkim yok?"

Sait başını açık camdan içeriye sokmuş fısıltıyla konuşmaya çalışıyor ama öfkesinden yüzündeki damarları alevli pırıltılarla genişleyip daralıyordu.

"Burada kaldı. Durmuş bana yetkim yok, para yok, kimse gelemez diyorsun... Patronu ara. Durumu anlat... Ağzına sıçtığım herifi, anlamıyor musun?"

İki arkadaş yeniden bakıştılar. Ahmet parmak ucuyla kontak duran anahtarı gösterdi.

Sait hızla döndü arkasına.

"Tamam," dedi. "Patronla konuştum. Ver, dedi. Para arabada."

Ortaya söylediği kelimelerin yarattığı bir anlık duralama hissiyle kapıyı açıp kendini arabaya attı. Aynı anda araba köklenen gazla havalanır gibi sıçradı. Sait'in kapamaya fırsat bulamadığı kapı sağa yapılan hızlı manevranın etkisiyle çarpıp kapandı.

Meydanda geniş yay çizen araba çığlıklar arasında kendine yol bulmaya çalışıyordu. Çıkan toz vaveylanın arasından fırlayan kadınlar, çocuklar, güneş yanığı yüzleriyle öfkeli erkekler, havlayan köpekler kocaman bir bulut olmuş ortalığı kaplıyordu. Arka arkaya darbe sesleri duyulmaya başlandı. Önce arka cam büyük gürültüyle patladı. Hâlâ tam dairesini tamamlayamamış arabaya her yönden irili ufaklı taş yağıyordu. Ahmet karmaşanın ucunda gördüğü çıkışa doğru yönelirken ön cam da binlerce damara ayrılıp dondu. Saman yığınlarının durduğu tümsekten havalandılar. Dört teker birkaç saniye boyunca yerden kesildi. Yere vurduklarında Ahmet hiç çözmediği emniyet kemeri sayesinde daha sabit kalabildi ama diğeri boşluktan sallanan hacı yatmaz gibi gidip geliyordu.

Sonunda kıyametten uzaklaştılar. Havada eğik yo-

lunu tamamlayan kaya parçaları artık onlara yetişemeden arkalarına düşüyordu.

Ahmet deli gibi zafer naraları atmaya başladı. Kurtuluştan çok arabayı böyle deli gibi hesapsız kullanabilmesi onu heyecanlandırmış ve coşkuya düşürmüştü.

İyice uzaklaştıklarında durdular. Ahmet yerinden kalkmadan sağ tekmesiyle ölü camı vurup çerçevesinden çıkardı ve yere düşürdü.

"O, alnın kaşın açılmış birader senin."

Sait kaskatı kalmış ileriye bakıyordu. Ahmet, cebinden çıkardığı mendille kanını sildi.

"Böyle sıkıca bastır. Durur birazdan."

Ardından yine çığlıklar atarak arabayı titretti. Fırladılar. Artık olmayan ön camdan sıcak hava kapağı açık kalmış bir fırın gibi dalgalarla yüzlerine çarpıyordu.

Sait, ilçeye kadar kendine gelemedi. Put gibi eli alnında ve boş gözlerle ileriye bakıyor yanında yüksek sesle gülen, arkasına dönüp küfreden arkadaşına hiç tepki vermiyordu.

Geldikleri ilçeyi hızla geçtiler. Çıkışta daha önce fark etmedikleri "8 Eylül Piknik Alanı" tabelalı ağaçlık alanda çırılçıplak göbek atıp oynayan birisini gördüler.

"Aha bu o deli," dedi Ahmet.

Sait kurulmuş makine gibi döndü ve arka koltuğa doğru gürül gürül kustu. O kadar şiddetliydi ki öğürtüsü midesi de boğazından ters yüz olup dışarıya fırlamış gibiydi. Arka koltukta duran dosya garip renkli sıvının içinde görünmez olmuştu.

Ahmet yüzünü ekşitti, ardından gülmeye devam etti.

Dönüş yolunda aynı benzinliğe girdiklerinde araba savaş görmüşten beterdi. Öylece baktılar çıktıkla-

rı ucubeye. Ön ve arka camlar yoktu artık. Radyo anteni kırılmış, sol ayna yerinden çıkmış ve boynunu yere doğru çevirmişti. Kaporta irili ufaklı taş izleriyle ve çukurcuklarla doluydu. İçeriden taşan ter ve kusmuk kokusu sıcak motordan gelen çıtırtılara karışıyordu.

Köftecide daha önce oturdukları masaya oturdular. Pervazında tozlar birikmiş pencere kenarındaki o camlı masaya. Ağızlarına pembe kâğıtlar tıkıştırılıp ters çevrilmiş bardakların, tuz, karabiber, tozlu sirke takımının ve bir tarafı boş peçeteliğin yan yana durduğu, sandalyelerin kenarlarına intizamla dizildiği o masaya.

Masanın cam yüzeyinin altında eski fotoğraflar, manzara resimleri ve "Hoş Geldin Yeni Yıl" yazan bir posta kartı vardı. Sait eğilip posta kartına baktı. Kırmızı burunlu, yanaklarından kan damlayan Noel Baba heybesi sırtında karlar arasında çatıları parlayan iki kulübeye doğru yürüyordu. Arkada iki sıra halinde duran ve Noel Baba'ya bakan geyik sürüsü kırmızı bir arabaya bağlıydı. Sait daha dikkat edince geyiklerin suratına sonradan kurşunkalemle gülen yüzler çizildiğini gördü. Biraz sonra da asıl ayrıntıyı fark etti. Bütün geyiklere bu defa kırmızı kalemle yere kadar değen cinsel organlar eklenmişti. Yan masaya oturan göbekli iki kamyoncu olmasa daha ne kadar şaşkınlıkla bakacaktı bilinmez. Adamlardan birisi yüzünü işaret edip "Geçmiş olsun, kaza mı?" der demez sızısını yeniden hatırladı. Parmaklarını kaşına atınca kurumuş kan pıhtıları tırnaklarına doldu.

"Yok, biraz kapıştık da," diye gülümseyerek cevap verdi Ahmet.

Büyük şişe rakı, yoğurt, buz, duble salata, piyaz, Allahın emri olan sacda soğan ve cacık, acı biber, közde patlıcan masaya yavaşça dizilirken, "Geçen sene annem öldü benim," dedi Sait.

"Toprağı bol olsun. Bende ne anne kaldı ne baba. Ölüyorlar işte."

"Ne demek ölüyorlar işte? İnsanın annesi öyle kolay ölür mü?"

Ahmet avucunda rakının başını kütürdetti. Sallayarak doldurdu bardakları.

"Seninki neden öldü?" dedi Sait.

"Bilmem. İhtiyardı işte. Hastaneye getirdim. Öldü, dediler. İlla ambulansla çıkaracaksın buradan, normal arabaya cenaze konmuyor, diye tutturdular. Öyle hasta gibi tekerlekli sandalyeyle çıkardıydım. Kaçırdım mecburen."

"Sen ne biçim insansın? İnsan annesine bunu yapar mı?"

"Boş ver beni," dedi Ahmet. "Senin anlatman lazım artık. Yoksa içinde kıl gibi dönecek."

Köfteler gelmeden ilk dublelerini içtiler.

"Sabah işe gidiyordum, kapıda durdurdu beni. 'Artık babana tahammül edemiyorum,' dedi. Kapının önünde sarıldık birbirimize. Akşam geldiğimde ışıklar kapalıydı. Seyhun ve babam koltuklara oturmuşlar, kanepede uzanan anneme bakıyorlardı. Öldüğüne inanmak için bile beni beklemişler."

İçeride ışıklar yandı. Sarı, bayat ve zayıf. Garsonlar masaların arasında gidip geliyordu.

"Annemi affetmiyorum. Beni onlarla baş başa bıraktı gitti. Emekli maaşını aldığı gün kumara yatıran, geceleri uyumayan, beyninin içinde sürekli çığlıklar duyan bir baba ve kapıdan burnunu bile çıkaramayan ucube bir kardeş."

Sait babasını anlattı. Ne olduğunu asla bilemedikleri uzun görevlere çıkan, yorgun argın, kirli gömlek yakaları ve içki kokuları arasında gelen babasından bahsetti.

"Para uzatırdı anneme. Biterse, yetmezse haber bı-

rak getirirler, derdi. Komşulara devlet memuru eşim, derdi annem. Ne memuru ama? Bunu hiç anlatmadı ki. Ben aklıma ne gelirse onu söylerdim arkadaşlarıma. 'Babam veteriner. Doğuya gitti... Asker benim babam ya da yol mühendisi.' Galiba en iyisi kaptan lafıydı. Bazen aylarca süren yokluğunu en iyi böyle anlatabiliyordum. Biraz büyüyünce çok da sallamadım. Bana ne, derdim. Annem var. Ayakaltında emekleyip duran Seyhun var."

Sait masaya kapaklandı. Böğürdü.

"Annem öldü benim. Elimle gömdüm onu. İnsanın annesi ölür mü hiç?"

Ahmet boşalan kadehleri tekrar doldurdu. Kavun, peynir istedi.

Sait gözlerini silerken, "Hayat neden böyle?" dedi.

"Hayat böyle çünkü çareniz yok."

"Ne çaresi?"

"Bak, seni neden yolladılar bu işe? Çünkü biliyorlar ki bu işe mecbursun. Başında insanlar var, onlara bakman lazım. O ölen çocuk da mecburdu gemi sökmeye köyden kurtulmak için. E, patron da çaresiz, para kazanmak zorunda. Bütün işler bundan oluyor işte."

"Yani senin çaren var ama öyle mi?"

Ahmet elini cam masaya şaplattı keyifle.

"Var tabii. Saime."

"Saime, kim be?"

"O konuştuğum kadın vardı ya işyerinin önünde, işte o Saime. Onu uyuz kocasının, o kaynakçı eniğinin elinden alacağım. Kaçacağız başka memlekete. Sonra beni bacaklarıyla öyle bir sarıp içine alacak ki, anıracağım. İşte benim çarem mühendis bey. Çaktın mı?"

Sait iki eliyle yüzünü yanaklarından tutup baktı Ahmet'e. Boş ve anlamsızca.

Dışarıda, yolun karanlığı içinde arabalar vınlayıp duruyordu.

Sait'in telefonu çaldı.

"Alo... Seyhun, kes konuşmayı da beni dinle. Bana oğlum deme diye kaç bin defa daha söyleyeceğim... Evet, babam yok gene. Cehenneme gider inşallah. Beni de arama artık. Hepinizi şimdi unutuyorum artık."

Kalktı açık pencereden telefonu dışarıya fırlattı. Dönerken masalardan birine çarptı. Arkadan yetişen garson düşmekten kurtardı onu.

Rakı bittiğinde Sait masaya başını koymuş ince ince ağlıyordu. Ahmet kolundan tuttu, kalktılar. Tuvalete sürükledi. Zorla klozete eğdi başını, parmağını gırtlağına soktu. Uzun uzun kusturdu. Elini yüzünü yıkadı sonra arkadaşının.

Dönüş yolunda gecenin hâlâ ılık havası ön camın yokluğundan ikisinin de yüzünde dalgalanıyordu.

O gece evlerine dönmediler. Ahmet arabayı işyerinin önüne çekti. Ay devasa yuvarlaklığıyla çıkmış denizin üzerinde yüzerek bütün boşluğu aydınlatıyordu. Kemirilmiş gemi ölüleri ve açıkta parçalanmayı bekleyen diğerleri kimsesiz ıssızlığın içinde güneşin doğmasını bekliyordu.

Sait ansızın gözlerini açtı. Ay ışığının çizgilerle bıçakladığı ve kimsenin olmadığı karanlığa dikti gözlerini. Yan koltukta başını direksiyona koymuş uyuyan arkadaşını sarstı.

"Ahmet, duyuyor musun sesi?" dedi.

Aşağıdan gelen, yavaşlayan, hızlanan, ara veren sonra yeniden başlayan çekiç seslerini ondan başka kimse duymadı.

3. BİLMEK –GERÇEK–

–boşluk

Denize doğru açılan terasta ağladı durdu. Mutfak içeride titriyordu; patlıcanlı börek, yanında sardalye pilaki, belki sarmısak turşusu, kesilmiş iki dilim ev ekmeği, suda tuzu süzülmüş keçi peyniri ve elini sildiği havlunun kıvrımları.

Kalbinin atışını göğsünü sıkıştırdığı tahta korkuluklarda hissetti.

"Giderek anneme benziyorum."

İki elini boşluğa doğru uzattı. Dalgaların üzerinde kırılan aydınlığın önünde baktı onlara. İnce parmaklar, pembe küçük kıvrımlar. Güzeldiler. Uzun saçlarına dokundu. Ensesini sevdi. Boynuna sarıldı. İki damla daha süzüldü. Birisi keten pantolonunda büyüdü. Diğeri denize düştü. Kayboldu.

Kalktı. Balkona açılan kapıdan mutfağa geri girdi. Ocaktaki kapağı camdan tencereyi açtı. Balıkların soğanla yaptıkları durgun dansı izledi. Kokladı. Doyasıya içine çekti.

"Raci Bey gecikti."

Koridora geçti. Loşluğun içinde seçilen vücudunu içine alan boy aynasına baktı. En iyisi böyleydi. Hafif karanlık. Akan saçlarının durduğu omuzlar. Çıplak. Boynundan geniş açıklığına doğru düşen gölge. Göğüslerine dokundu. İki yorgun ve yarım kalmış nehir. Daha aşağıda karnı. Elleri kasıklarına düştüğünde iki avuç içi de iğnelerle delik deşik edildi sanki. İrkildi acıdan. Kaldırıp baktı ayalarına. Simsiyah bir kan oturmuştu. Çürümüş bir doğum kesesi koktu ortalık. Öğürerek banyoya koştu.

Işığı açmadan yıkadı ellerini. Yeniden sabun doldurdu avuçlarına. Sıcak suyu açtı bu kez. Dolaptan çamaşır suyu şişesini çıkardı. İki elini de dirseklerine kadar sırayla sıvadı keskin kokulu sıvıyla. En son oksijenli suyu çıkardı üst gözden. Yıkadıkça kendine geldi. Aynadaki yüzüne gülümsedi. Doğruldu. Çenesini okşadı usulca.

"Raci'cim nerede kaldın, sen?"

Yeniden koridora çıktı. Bu kez ters yöne arkadaki yatak odasına doğru yürüdü. İki adım sonra solunda kalan kapının önünde durdu. Kapıya kulağını dayadı. Seyhun'un sesini duyabilir miydi? Kayıp anlar nereye gidiyordu bu dünyada? Yavaş yavaş ölen bedenle birlikte mi yitip gidiyordu erkekliğin koltukaltı kokusu?

Kapıyı yavaşça açtı.

"Seyhun, oğul Seyhun. Öldün sen. Bana kızıyor musun güzel gözlüm?"

Eski kokan bir oğul odası. Yatağa serili yünlü battaniyenin kıvrımlarında ışık yuvarlanıyordu. Seyhun küçük vagonlarını sürerdi orada. Turuncu çizgileriyle uzanan demir ağların rampa edip sonlandığı yerden başlayan kirli tuz denizini kaç defa beraber geçmişlerdi. Yatağın yanında küçük komodin. Kapağı hafifçe aralık. Üzerinde lale kesmeli, bükük boyunlu okuma lambası. Hemen yanında eskiden kalma kitapların toz-

ları. Seyhun sabah uyanır uyanmaz karşı cama koşardı. Perdeyi çeker, camı açar, ağır kanatlı kepengi iter, güneşlikleri kaldırır, demir ağı zorlar... Seyhun her sabah ağlayıp annesini çağırırdı.

"Güneşi göremedim anne."

Kapıyı yine usulca örttü.

Yatak odasına geçti. Uzun makyaj masasına oturdu. Saçlarını taradı. Küçük kutucukları açıp en uygun renklere bakındı. Hoppa pudra parçacıklarını kokladı. Gözüne kalem çekerken gülümsedi. Rujunun tadına vardı önce. Tırnaklarına karşıda baktı. Yaklaştırdı, uzaklaştırdı. Koyu ojenin ışığın altında parlamasını izledi.

"Yola hazırsın Senem..."

Kalktı. Yatağın üzerindeki uzun elbisesini giydi. Askılarından çekip omuzlarını açtı iyice. Çıplak göğsüne dokundu. Büyük salona yürüdü. Kararan geniş odanın loşluğunda kütüphanenin camlarına baktı. Hemen yanda Raci Bey'le yanak yanağa çektirdikleri fotoğrafı aldı eline. Cam çerçeveyi okşadı.

"Ne güzel gülüyorduk o zamanlar."

Yere yakın çekmeceye eğildi. Deri kokusuyla içini uyuşturan büyük kaplı fotoğraf albümünü çekti önüne. Koltuğa bıraktı kendini. Yanı başında duran ayaklı ışığı yaktı. İlk sayfayı çevirdi.

–ağrı

Daha siyah sayfaları geçemeden içindeki o his yine canlandı. Aşağıdan gelen, ben buradayım diyen ağrı. Çelik ve içten kumandalı büyük kapakların durmadan uğuldadı. Şimdi o pullu ve büyük zırhı öylesine zorlanıyordu ki, vücudunun sınırına dayanan hücreleri derisini parçalayıp kanlı ok başlarıyla uzaklara fırlayabilirdi.

"Dur Seyhun orada!"

Elleri duvarları yumruklamaktan parçalandı. Kemiklerini sivriltip yosunlu taşları kazıyor.

Önce görüntüsü silikleşti. Büyük silgiler bulundu. Kirli izler bıraktı zamanın üzerinde. Seyhun bilinenden uzaklaştı. Oysa ne kadar zor o görünmeyen ama hissedilen tabakadan da çıkarılıp atılması insanın.

Seyhun'u masumca boğdu. Cinayet denilemeyecek şekilde öldürdü. Ama o utanmazca direniyor. Bedeninin çürümesine izin vermiyor. Teni beyaza dönüp katılaşmadı. Ardından maviye dönmesini boşuna bekledi. Hani o üşüşen ve doymaz iştahlarını ak vücutlarına yediren kurtlar ve kurtçuklar? Etleri yumuşatan, lifleri ve kasları minik ayaklarıyla iterek en inatçı sinirleri salyalarıyla hazmeden vakur ve inatçı ordu nerede?

Raci Bey'den de yardım istemedi mi?

Kanepeye uzanmış, kolları kavuşmuş Seyhun'un uzun gölgesine beraber bakmadılar mı? Yalvardı Raci Bey'e. O ise sadece sustu. Suskunluğu Seyhun'un ölümüne yeter miydi? Bunu hiç düşünmedi.

Şimdi içinde bir oğul var. Deriyi yırtıp çıkmak ve kendi olmak için çırpınan. O zaman kırıp dökecek. Bütün utancıyla onu öldürmeye çalışanları örtecek, boğacak ve nefesleri çekip kendi soluğunu bırakacak geriye.

-kızıl ormanda

Nedense hep bu fotoğrafı ön sayfalara koyuyordu Senem. Yaşlı ve gölgeli ağaçlar altına serilmiş huzurlu bir kilim ve üzerinde bütün ailenin dizilişi. Piknik sepetleri örtülerle açılmış. Bugün bile içindekileri sayabilir. Pırasalı börek, haşlanmış patates, külahçıklarda tuz, karabiber, iri sefertasında kısır, dalga dalga marul-

lar, beze sarılmış limonlar, bolca üzüntü, gözyaşı, iç titremesi, ya yine giderse ya sinirlenirse, oğlanlar canını sıkarsa, gözlerini dikip dalarsa, yine baş ağrıları, kulak çınlaması, iç titremesi tutarsa...

Hiç de endişe ettiği gibi olmamıştı.

Arkadaşım dediği ama onu görünce önünü ilikleyip ağzından tek kelime çıkmayan şişe dibi gözlüklü adam sabah evlerinin önüne arabayla gelmişti.

Çocuklar koşturdu. Sait bir eli kardeşinin elinde diğer eli havası kaçmış küçük ama sert topunda mutluydu. Raci Bey karısının gözlerine baktı. Küçük kelebekler mahallenin üzerinde uçuyordu. Daha arkada beyaz elbiselerini hızla değiştiren bulutlar ve bulutların silip durduğu mavi, sonsuz pencere duruyordu.

Raci Bey, Senem'in elini tuttu. Sıcak, esintili, kendini tutmasa hiç susmayacak parmaklar.

"Çocuklar ne kadar mutlu oldu. Keşke hep yanımızda olsan."

Arabaya binmeden önce Raci Bey uzun telefon görüşmesini yaptı.

O büyük ormana geldiklerinde rüyada gibiydi hepsi. Kızılçamlar, kahverengi toprak, pürçeklerin üzerinde koşturan rüzgâr durup baktı onlara.

Uzun kilimin üzerine uzanıp uykuya dalan Raci Bey'i izlerken Senem bütün düşlerini sıraya dizdi.

"Bu oğlanlar büyüyecek... Sait'çim benim, şimdiden hımbıl. Topa koşarken bile düşünüyor. Seyhun neden böyle dokunuyor her şeye? Neden bilmek istiyor her şeyi? Babasını en çok o soruyor."

Uzun çamlar durmadan şarkı söyledi o gün. Yavaşlayan, hızlanan, arada mırıltılara dönüşen ama hiç susmayan peri kanatları üzerilerinde döndü durdu.

–kızıl ertesi

Senem albümün içinden düşen fotoğrafı yerden kaldırdı.

Çay bahçesinde oturmuşlar. Neredeyse öteki bütün fotoğraflarda olduğu gibi üçü bir arada. Seyhun'un koleje başladığı gün. Kravatını gevşetmiş gülümsüyor. Sait masadaki gazoza uzatmış elini. Diğer eli kardeşinin omzunda. Senem, sonbahar serinliğiyle eşarbını omzuna atmış, güzel kızıllığını ortaya dökmüş.

"Olmasaydı o akşam."

O akşam yemeğe hiç beklenmedik anda gelmişti Raci Bey. Tam bitmiş çorba kâselerini topluyordu ki kapı açıldı. Sallanarak içeriye girdi. İçki kokusu saçlarına bile sinmişti. Avuçlarını açtı.

"Kurumuş kan bu," dedi.

Masadaki ekmeği ikiye bölüp avuçlarını sildi. Sonra gidip kanepeye uzandı. Senem gidip ışıkları kapattı. Çocuklarıyla beraber Raci Bey'i izlediler.

–dönüş

Senem gözlerini açtığında kucağından düşen albümün sesiyle uyandığını anladı. Gözlerini kırpıştırdı. Dışarıdaki geceye baktı. Sıcakta üşüdü. İçinden kabaran o duyguyu karnına bastırarak unutmayı denedi. O anda dışarıdan bir araba sesi geldi. Koşarak pencereye gitti. Beyaz araba geldiği gibi hızla ayrılıyordu. Apartman kapısı açıldı. Birisi asansöre bindi. Kalbi çarpıyordu.

Ayak sesleri yine... kapıda yavaşladı... zil...

Raci Bey karşısında titriyordu. Bileklerinde yırtılmış koli bantları vardı. Gömleği yırtılmış, beyaz saçları dağılmış, başından boynuna doğru kurumuş kan izi oturmuştu.

"Ne oldu size Raci Bey?" diye koştu Senem.

Raci Bey onu omuzlarından tutup durdurdu. Bütün gücüyle suratına yumruk attı. Ardından yere düşen bedeni sürükleyerek salondaki büyük aynanın karşısına getirdi. Eliyle sertçe onun saçlarını çekti aldı. Parmaklarından taşan peruğu arkaya attı. Ardından aynada baktığı yüzdeki makyajı kanlı izlerle sildi.

"Bak buraya. Buna iyi bak. Sen Senem değilsin. O öldü. Sen Seyhun'sun," dedi.

Yürüyüp kanepeye uzandı boylu boyunca.

Hıçkırıklara boğulan Seyhun yıkılmış adımlarıyla odasına gitti.

–sesler

Raci Bey, sabaha karşı Seyhun'un odasına geldi. Onun dizlerine uzandı.

"Bu gece birileri beni aldı," dedi. "Sadece benim bildiğimi sandığım şeyi anlattılar bana. Sonra beni eve bırakırken yolda bilmediklerini bilmediğim başka bir şeyi söylememi istediler. O çocuğu anlattım. Gecenin bir vakti asıp bana getirdikleri genci. Bunu bir yere göm demişlerdi. Kimsenin bilmediği bir çukura atıp üzerini kapadık. Şimdi gözlerimi kapayınca annesinin çığlıklarını duyuyorum. Bu sesler beni öldürüyor."

Seyhun babasının başına dokundu ince parmaklarıyla. Okşadı onu.

"Annem de görmüş babamı. Ağlayıp gözlerini perdeye silmiş. O leke kaldı orada. Ortası koyu, kenarlara gittikçe duman gibi açılıyor. Bilmiyorlar bunu. Acıdan leke çıkmaz. Acı zaten yerinden kalkmaz. Taş ve dağdır. Taşları üst üste dizip üzerine toprak, toprağa da ağaç ve zeytin, ot, böcek koyarsan dağ olur. Perdeden yayıldı bütün eve leke. Duvarlara kirli damar attı. Çatallarının ucu parçalanıp dağıldı. Tavan doldu, damlayıp halıların üzerinde birikti. Katı kuleler oldu odalarda. Divan örtüsüne bulaştı. İçi saman dolu kalıp gibi sert duran yastıklarımız kirlendi. Koştum, gördüm."

Ahmet Büke, yeni öykü kitabı *Kumrunun Gördüğü*'yle Can Yayınları'nda. Büke, daha önce yayımlanan kitaplarıyla edebiyat dünyasının beğenisini kazanmış, kendi sesini, çizgisini oturtmuş bir öykücü. Yapıtlarında kendine özgü, akıcı, şiirli, esprilerle dolu bir dil kullanıyor; yakından tanıdığı, iyi bildiği çevrelerin hikâyelerini anlatıyor. Bu güzel öyküleri okurken samimi, kendi halinde yaşayan insanların sesini duyacaksınız.

SKB 05411133 YAL

Kapak resmi: ELIZA SNOW

ISBN 978-975-07-1178-7

12 TL
KDV DAHİL